

Uchwała Nr 624/LXIII/2014

Rady Miasta Ostrołęki

z dnia 26 czerwca 2014 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii Oświatowej Miasta Ostrołęki na lata 2014 – 2020”

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 8 i art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.) oraz art. 4 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r., poz. 595 z późn. zm.) w związku z art. 5a ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) Rada Miasta Ostrołęki uchwala, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się „Strategię Oświatową Miasta Ostrołęki na lata 2014 – 2020” stanowiącą załącznik do uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Ostrołęki.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący Rady Miasta
Ostrołęki**

Dariusz Maciak

STRATEGIA OŚWIATOWA MIASTA OSTROŁĘKI NA LATA 2014 - 2020

dr hab. Maciej Zastempowski, prof. UMK
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu
Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania
Katedra Zarządzania Przedsiębiorstwem
ul. Gagarina 13A
87-100 Toruń

**OPINIA NA TEMAT
STRATEGII OŚWIATOWEJ MIASTA OSTROŁĘKI
NA LATA 2014-2020**

1. Uwagi wstępne

Przedstawiona do opinii Strategia obejmuje w swej części merytorycznej wstęp oraz osiem rozdziałów i zawiera się na 140 stronach. Część uzupełniającą stanowi spis tabel, rysunków, wykresów oraz wykaz przyjętych skrótów. Całość opracowanej Strategii obejmująca właściwą część merytoryczną oraz część uzupełniającą mieści się na 145 stronach.

Dokonując oceny Strategii przyjęto następujące kryteria: metodyka opracowania strategii, jej struktura oraz strona warsztatowa.

2. Metodyka opracowania strategii

Głównym celem podjęcia prac nad przygotowaniem *Strategii oświatowej miasta Ostrołęki na lata 2014-2020* było dążenie do optymalizacji procesu zarządzania oświatą. Jego realizacja wymagała przygotowania kompleksowej procedury badawczej. Jej plan obejmował następujące, spójne z sobą i będące w logicznym następstwie, działania:

1. określenie uwarunkowań wpływających na funkcjonowanie Miasta Ostrołęki jako jednostki samorządu terytorialnego w kontekście działań oświatowych,
2. przygotowanie diagnozy sektora ostrołęckiej oświaty stanowiącej analizę obszaru organizacyjnego, merytorycznego i materialnego wraz z prognozą demograficzną,
3. zastosowanie metod umożliwiających przeprowadzenie badań i weryfikację danych poprzez wykorzystanie metody delfickiej, analizy PEST, przeprowadzenie

konsultacji społecznych ze środowiskiem zaangażowanym i działającym na rzecz oświaty, a także zastosowanie metody SWOT jako narzędzia analizy potencjału strategicznego;

4. określenie misji ostrołęckiej oświaty, a w konsekwencji określenie kierunków polityki oświatowej, poprzez wyznaczenie priorytetów, celów strategicznych i zadań operacyjnych do roku 2020;

5. ustalenie harmonogramu poszczególnych zadań oraz sposobu i częstotliwości monitorowania ich realizacji,

6. racjonalne wnioskowanie wynikające z powyższych działań ukierunkowanych na optymalizację zarządzania ostrołęckimi placówkami oświatowymi w obszarach: organizacyjnym, kadrowym i ekonomicznym.

Przeprowadzając badania zastosowano szereg różnorodnych metod, co znacznie podnosi dokładność i szczegółowość zebranych danych oraz wiarygodność formułowanych na ich podstawie wniosków. Wśród wykorzystanych metod wymienić należy:

- w zakresie zbierania danych – desk research, metoda ekspercka, obserwacje, wywiady (pogłębiony, bezpośredni i telefoniczny),
- w zakresie analizy statystycznej danych zebranych w procedurze badawczej – metody statystyki opisowej (opisy tabelaryczne, wykresy, średnie, mediany).

Najczęściej wykorzystanym narzędziem pomiaru był kwestionariusz wywiadu. Z uwagi na fakt, iż opracowywano strategię, wykorzystano również klasyczne metody z zakresu zarządzania strategicznego. W celu analizy otoczenia dalszego przeprowadzono analizę PEST oraz wykorzystano tzw. metodę zintegrowaną, łączącą analizę otoczenia w wnętrzem - metodę SWOT. Dobór tych metod jest właściwy, stanowią one bowiem podstawowe narzędzia pierwszego etapu zarządzania strategicznego, jakim jest analiza strategiczna, która z kolei poprzedza drugi kluczowy etap – sformułowanie misji i wizji oraz opracowanie strategii.

Konkludując należy stwierdzić, iż przyjęta przez Autorów *Strategii oświatowej miasta Ostrołęki na lata 2014-2020* metodyka badań jest odpowiednia do realizacji jej kluczowych celów.

3. Struktura Strategii

Struktura *Strategii oświatowej miasta Ostrołęki na lata 2014-2020* jest poprawna i zgodna z konwencją przygotowywania tego typu dokumentów.

Opracowanie składa się ze wstępu i ośmiu rozdziałów, spisu rysunków, tabel i wykresów.

Rozdział pierwszy przedstawia uwarunkowania funkcjonowania oświaty na terenie miasta Ostrołęki. Omówiono tu położenie geograficzne, uwarunkowania demograficzne oraz analizę rynku pracy.

Rozdział drugi stanowi obszerną i dogłębną diagnozę sektora oświaty w Ostrołęce w latach szkolnych 2009-2013. Zaprezentowano tu wyniki przeprowadzonej analizy obszaru organizacyjnego, merytorycznego i materialnego oświaty, udział w realizacji programów Unii Europejskiej, kształcenie i pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla dzieci i młodzieży oraz prognozę demograficzną. Wszystkie zaprezentowane w tej części informacje są niezbędne i stanowią podstawę do skutecznego formułowania dokumentu, jakim jest strategia.

Rozdział trzeci poświęcono metodyce opracowania strategii. Dokonano tu opisanie wykorzystanych metod i instrumentów badawczych. Wyjaśniono również procedurę budowania Strategii wraz z charakterystyką poszczególnych jej etapów.

Rozdział czwarty przedstawia wyniki przeprowadzonej analizy SWOT. Zaprezentowano ją w klasycznej formie, a mianowicie w tabeli przedstawiającej siły w kontraście do słabości, szanse zaś do zagrożeń. Wszystkie zaprezentowane tu elementy są właściwie przypisane i opisane. Jej analiza prowadzi do wniosku, iż o ile siły równoważą słabości systemu oświaty, o tyle zagrożenia nieznacznie przeważają nad szansami. Prowadzi to do możliwości realizacji jednej z dwóch klasycznych strategii maxi-mini lub mini-mini.

Rozdział kolejny – piąty – precyzuje wizję i misję ostrołęckiej oświaty. Wizja – odnosząca się do przyszłości – mieści się w następującej sentencji: „System oświaty oparty jest na wysokiej jakości i efektywności kształcenia, dostosowany do wymagań przyszłych pokoleń, którego efektem będzie wyrównywanie oraz podnoszenie szans jego uczestników.” Jest ona precyzyjnie i poprawnie sformułowana. Do analogicznego wniosku prowadzi analiza misji ostrołęckiej oświaty. Misję potraktowano tu jako kierunek, który należy realizować aby osiągnąć cele w postaci:

- efektywnego kształcenia na wysokim poziomie,

- tworzenia różnorodnej oraz elastycznej oferty edukacyjnej przy jednoczesnej racjonalizacji zarządzania oświatą uwzględniającej uwarunkowania społeczno-demograficzne, etyczne i ekonomiczne.

Rozdział szósty przedstawia kierunki i priorytety polityki oświatowej Miasta Ostrołęki. W kolejnych tabelach zaprezentowano tu sześć kluczowych priorytetów wraz z przypisanymi do nich celami strategicznymi, a mianowicie:

1. zapewnienie skutecznego zarządzania oświatą:
 - 1.1. racjonalizacja zarządzania finansami poprzez stosowanie optymalnych rozwiązań w sieci ostrołęckich szkół i placówek oświatowych,
 - 1.2. zarządzanie szkołą/placówką oświatową oparte na kompetentnej kadrze,
 - 1.3. wspomaganie szkół i placówek oświatowych poprzez systematyczne wprowadzanie elektronicznych narzędzi informatycznych wspierających proces zarządzania;
2. doskonalenie jakości działań oświatowych:
 - 2.1. poszerzenie oferty opiekuńczej, wychowawczej i dydaktycznej przedszkola zapewniającej dziecku dobry start w szkole,
 - 2.2. kształtowanie niezbędnych kompetencji społecznych ucznia,
 - 2.3. wspieranie aktywności dzieci i młodzieży poprzez tworzenie warunków do rozwoju w zakresie dydaktycznym, zawodowym, artystycznym oraz sportowym,
 - 2.4. doskonalenie jakości szkolnictwa zawodowego dostosowanego do rynku pracy i potrzeb młodzieży;
3. dostosowanie organizacyjne sieci ostrołęckich szkół i placówek do warunków społeczno-gospodarczych regionu:
 - 3.1. optymalizacja sieci i oferty ostrołęckich szkół/placówek oświatowych,
 - 3.2. racjonalizacja wykorzystania zasobów lokalowych ostrołęckich szkół/placówek oświatowych;
4. modernizacja bazy edukacyjnej i wyposażenia w sprzęt oraz pomoce dydaktyczne:
 - 4.1. dostosowanie bazy oświatowej do norm, przepisów i potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży,
 - 4.2. modernizacja bazy kształcenia zawodowego,
 - 4.3. modernizacja infrastruktury edukacyjnej i rekreacyjno – sportowej przy szkołach /placówkach oświatowych oraz w Mieście;

5. bezpieczeństwo, profilaktyka, pomoc dziecku i rodzinie:
 - 5.1. wzmacnianie bezpieczeństwa dzieci/uczniów w szkołach /placówkach oświatowych,
 - 5.2. prowadzenie systemowych działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz wspieranie kompetencji wychowawczych rodziców,
 - 5.3. doskonalenie jakości pomocy udzielanej dziecku i rodzinie;
6. realizacja projektów finansowanych ze środków zewnętrznych:
 - 6.1. zwiększenie aktywności placówek oświatowych w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych w tym środków programowych UE.

Warto podkreślić, iż wszystkie zaprezentowane w tej części cele strategiczne zostały szczegółowo opracowane obejmując:

- zadania operacyjne,
- podmioty: realizujące i współpracujące,
- okres realizacji,
- miernik/wskaźnik realizacji zadania,
- źródło finansowania: budżet miasta, fundusze UE, inne.

Zwraca również uwagę właściwe, zgodne z metodą SMART (*Simple, Measurable, Achievable, Relevant, Timely defined*), sformułowanie celów i zadań operacyjnych. Wszystkie one są bowiem: proste, mierzalne, osiągalne, istotne i określone w czasie.

Rozdział siódmy przedstawia powiązanie kierunków Strategii oświatowej miasta Ostrołęki z innymi dokumentami programowymi, wśród których wymienić należy:

- Europa 2020,
- Strategia Rozwoju Kraju do 2020 roku,
- Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020,
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku,
- Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki do roku 2020,
- Program Wpierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w Mieście Ostrołęka na lata 2012 – 2015,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych,

- Miejski Program Promocji Zdrowia i Profilaktyki na lata 2009 – 2015 w Mieście Ostrołęka,
- Bezpieczna Przyjazna Ostrołęka Nasza Wspólna Sprawa,
- Program Przeciwdziałania Narkomanii w Ostrołęce na lata 2011 – 2016,
- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na dany rok kalendarzowy.

Ostatni rozdział stanowi opis monitoringu i ewaluacji *Strategii oświatowej miasta Ostrołęki na lata 2014-2020*. Zawarto tu propozycję sposobu monitorowania zarówno częściowej, jak i całkowitej realizacji Strategii w oparciu o - nawiązującą do koncepcji Strategicznej/Zrównoważonej Karty Wyników - tabelę.

4. Strona warsztatowa – ocena formalna

Strona warsztatowa opiniowanej Strategii zasługuje na pozytywną ocenę. Pracę cechuje bowiem kompleksowość i wnikliwość dociekań, zarówno w odniesieniu do źródeł wtórnych, jak i pierwotnych. Autorzy wyczerpująco objaśnili wykorzystywane pojęcia i charakteryzowane zjawiska. Posługiwali się przy tym poprawnym, od strony stylistycznej i komunikatywnej, językiem. Wykorzystane metody, wsparte skonstruowanymi narzędziami badawczymi, zostały użyte przez Autorów *Strategii oświatowej miasta Ostrołęki na lata 2014-2020* zgodnie z zaleceniami metodologii badań naukowych.

5. Konkluzja końcowa

Analiza całości ocenianej *Strategii oświaty miasta Ostrołęki na lata 2014-2020* pozwala na stwierdzenie, iż stanowi ona interesujące, wyczerpujące, kompleksowe i praktyczne opracowanie. Jest ona przygotowana poprawnie od strony metodycznej oraz jest zgodna z osiągnięciami nauk o zarządzaniu, w zakresie zarządzania strategicznego. Uważam również, iż sposób jej prezentacji wraz z zaproponowanym sposobem pomiaru, pozwoli na jej skuteczną realizację, po przyjęciu przez Radę Miasta.

dr hab. Maciej Zastempowski, prof. UMK

Szanowni Państwo!

Jak dobrze jest żyć, być młodym, rosnąć, rozwijać się intelektualnie, dojrzewać w uczuciach i emocjach, pogłębiać swoją duchowość.

W najgłębszą naturę człowieka wpisane jest pragnienie wszechstronnego rozwoju. Szczególne środowisko tego rozwoju stanowią: dom rodzinny, wspólnota religijna i wreszcie dobrze funkcjonujące systemy edukacyjne.

Przedszkole, szkoła czy inna placówka edukacyjna winny umieszczać dziecko czy młodego człowieka w centrum swoich działań i odniesień, winny człowiekowi służyć, wspierać jego wszechstronny rozwój na poszczególnych etapach wzrastania. To niezwykle ważne i piękne zadania.

Współczesny świat, ze swoimi zdobyczami, ale też z rozchwytanym, nieuporządkowanym systemem wartości i norm, niezbyt sprzyja spokojnemu rozwojowi ludzkich osobowości, dlatego edukacja musi nie tylko nadążać za zmieniającym się światem, ale też stanowić wsparcie dla młodego człowieka, który staje wobec dynamiki otaczających go procesów cywilizacyjnych. System edukacyjny – nie tracąc z centrum swojego serdecznego zainteresowania rozwijającej się istoty ludzkiej – musi się tak zmieniać, przekształcać, dostosowywać do nowych wyzwań, by sprawnie przekazywać wiedzę, kierować ku właściwym postawom życiowym, wyzwać w młodych kreatywność i umiejętność odważnego podejmowania wyzwań, które przynosi życie.

Zachodzące zmiany globalne i lokalne wskazują na nowe role szkoły i nauczyciela. Kształcenie i wychowanie ludzi zdolnych do funkcjonowania we współczesnym świecie wymaga przeorganizowania obecnych systemów edukacyjnych, bo tylko odpowiednie kształcenie dzieci i młodzieży może ich przygotować do życia w globalnej rzeczywistości. Zmiany powinny dotyczyć również kształcenia ustawicznego, które rozumie się jako doskonalenie i aktualizację umiejętności zawodowych, oświatę dorosłych. Ta forma kształcenia musi być na tyle elastyczna, aby każdy zainteresowany mógł z niej skorzystać.

Reorganizacji powinno zostać poddane szkolnictwo zawodowe tak, aby dostosować je do wymogów współczesności i potrzeb nowych pokoleń.

Współczesna cywilizacja ma również wpływ na wzrost poziomu agresji dzieci i młodzieży. Szkoły i placówki oświatowe nie mogą być pozostawione same sobie z problemami w obszarze pomocy psychologiczno – pedagogicznej, dlatego też niezbędne są systemowe rozwiązania w obszarze kompleksowego zarządzania oświatą, w tym ukierunkowane na poszukiwanie środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań oświatowych.

Strategia oświatowa Miasta Ostrołęki na lata 2014 – 2020 to opracowanie, które z jednej strony prezentuje potencjał edukacyjny naszego miasta, a z drugiej nakreśla kierunki polityki oświatowej – priorytety, cele strategiczne oraz sposoby ich realizacji, zmierzając do zapewnienia zrównoważonego rozwoju naszej lokalnej społeczności w duchu poszanowania norm i wartości ludzkich.

Wszystkie założenia strategii, wszelkie wyznaczone kierunki i zadania, choć ujęte w ramy uporządkowanych zapisów, mają – co warto raz jeszcze przypomnieć – służyć wsparciu młodzieży i dzieci, które, jak przypomina Święty Papież Jan Paweł II najwybitniejszy Polak, Nauczyciel i Wychowawca, są „nadzieją świata”.

Janusz Kotowski
Prezydent Miasta Ostrołęki

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	12
1. UWARUNKOWANIA FUNKCJONOWANIA OŚWIATY NA TERENIE MIASTA OSTROŁĘKI.....	15
1.1. Położenie geograficzne	15
1.2. Uwarunkowania demograficzne	15
1.3. Rynek pracy	19
2. DIAGNOZA SEKTORA OŚWIATY W OSTROŁĘCE W LATACH 2009 - 2013	29
2.1. Analiza obszaru organizacyjnego, merytorycznego i materialnego	29
2.1.1. Struktura szkolnictwa w Ostrołęce	29
2.1.2. Oferta edukacyjna i kierunki kształcenia.....	42
2.1.3. Poziom kształcenia	48
2.1.4. Struktura zatrudnienia.....	51
2.1.5. Baza i wyposażenie szkół/placówek oświatowych	53
2.1.6. Finansowanie oświaty	59
2.1.7. Bezpieczeństwo	61
2.1.8. Najważniejsze instytucje otoczenia oświaty	63
2.1.9. Współpraca szkół/placówek oświatowych z wybranymi organizacjami pozarządowymi	71
2.2. Udział w realizacji programów Unii Europejskiej oraz instytucji działających na rzecz rozwoju edukacji.....	87
2.3. Kształcenie i pomoc psychologiczno - pedagogiczna dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	99
2.4. Prognoza demograficzna	112
3. METODYKA OPRACOWANIA STRATEGII	117
4. ANALIZA SWOT.....	122
5. WIZJA I MISJA OSTROŁĘCKIEJ OŚWIATY	124
6. KIERUNKI - PRIORYTETY POLITYKI OŚWIATOWEJ MIASTA OSTROŁĘKI.....	125
6.1. PRIORYTET I - Zapewnienie skutecznego zarządzania oświatą	125
6.2. PRIORYTET II – Doskonalenie jakości działań oświatowych.....	128
6.3. PRIORYTET III – Dostosowanie organizacyjne sieci ostrołęckich szkół i placówek do warunków społeczno- gospodarczych regionu	132

6.4. PRIORYTET IV – Modernizacja bazy edukacyjnej i wyposażenia w sprzęt oraz pomoce dydaktyczne	134
6.5. PRIORYTET V – Bezpieczeństwo, profilaktyka, pomoc dziecku i rodzinie	137
6.6. PRIORYTET VI – Realizacja projektów finansowanych ze środków zewnętrznych	140
7. POWIĄZANIE KIERUNKÓW STRATEGII OŚWIATOWEJ MIASTA OSTROŁĘKI Z INNYMI DOKUMENTAMI PROGRAMOWYMI.....	141
8. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII.....	146
SPIS TABEL.....	147
SPIS WYKRESÓW	149
SPIS RYCIN	150
WYKAZ SKRÓTÓW	150

WPROWADZENIE

Szeroko rozumiana edukacja społeczeństwa od lat stanowi jeden z najważniejszych obszarów funkcjonowania Miasta Ostrołęki, który warunkuje rozwój naszej jednostki samorządu terytorialnego. Ważne miejsce poświęcono temu obszarowi w Strategii Rozwoju Miasta na lata 2013-2020. W konsekwencji zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych, jak i zewnętrznych wpływających na funkcjonowanie systemu oświaty w Mieście Ostrołęce, zdecydowano o stworzeniu odrębnego dokumentu odnoszącego się w całości do tego obszaru. Jednakże, aby jego zapisy przyniosły zaplanowane i wymierne efekty, konieczne jest spełnienie trzech postulatów: partnerstwa, planowania i zarządzania, co wydaje się niezbędne dla sukcesywnego wdrażania oraz monitorowania realizacji zaplanowanych działań. Właściwy proces wdrażania strategii wymaga połączenia wysiłków wielu instytucji, organizacji i osób. Zasadnicza odpowiedzialność w tej kwestii spoczywa jednak na jednostce samorządu terytorialnego.

Prace nad niniejszą strategią odbywały się w ramach cyklicznych spotkań zespołu ekspertów wskazanego do realizacji tego zadania Zarządzeniem Nr 398/2012 Prezydenta Miasta Ostrołęki z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie powołania Zespołu ds. opracowania strategii oświatowej Miasta Ostrołęki na lata 2014-2020. Na zaproszenie Pana Janusza Kotowskiego, Prezydenta Miasta Ostrołęki do pracy w zespole zaangażowani zostali przedstawiciele środowisk związanych z oświatą, a także działających na rzecz oświaty. Przewodniczącym Zespołu został dr Mirosław Rosak - Dyrektor Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Ostrołęki.

W ramach powołanego Zespołu ustalono podział pracy, określono role i zadania poszczególnych osób. Z zespołu wyłoniono dwie grupy robocze w następującym składzie:

1) Grupa ds. tworzenia dokumentu strategii oświatowej:

Małgorzata Ziemianowicz - Doradca Prezydenta Miasta Ostrołęki,

Irena Nosek - Przewodnicząca Komisji Oświaty Rady Miasta Ostrołęki,

Alina Lenkiewicz - Dyrektor Przedszkola Miejskiego Nr 16,

Dorota Kupis - Dyrektor Szkoły Podstawowej Nr 6 im. Orła Białego,

Dariusz Bastek - Dyrektor Zespołu Szkół Nr 4,

Iwona Domańska - Dyrektor Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego.

2) Grupa ds. pozyskiwania i analizowania danych:

Mirosław Rosak - Dyrektor Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Ostrołęki,

Iwona Dąbrowska - Zastępca Dyrektora Przedszkola Miejskiego Nr 9,

Waldemar Salis - Dyrektor Zespołu Szkół Nr 5 im. Unii Europejskiej,

Grzegorz Żebrowski - Dyrektor Zespołu Szkół Zawodowych Nr 2 im. 5. Pułku Ułanów Zasławskich,

Ewa Kotowska - Zastępca Dyrektora Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej,

Stanisław Grzyb - Dyrektor Centrum Kształcenia Praktycznego.

W celu konsultacji kluczowego elementu strategii jakim jest obszar pomocy psychologiczno-pedagogicznej, wykorzystano wiedzę i doświadczenie specjalisty – lidera zmian, Pani Krystyny Kwiatkowskiej, pracownika PPP w Ostrołęce. Ponadto wsparcie merytoryczne przy tworzeniu strategii zapewnił Pan dr inż. Krzysztof Krukowski, pracownik naukowy Katedry Organizacji i Zarządzania Wydziału Nauk Ekonomicznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Na treść Strategii Oświatowej Miasta Ostrołęki oraz określenie kierunków przyszłych działań wpływ miały ponadto osoby fizyczne i prawne oraz środowiska związane z ostrołęcką oświatą, wśród których należy wymienić: rodziców, rady pedagogiczne, pracowników administracji i obsługi ostrołęckich szkół i placówek oświatowych, związki zawodowe zrzeszające nauczycieli, Kuratorium Oświaty w Warszawie Delegatura w Ostrołęce czy organizacje społeczne. Biorąc pod uwagę wielorakie powiązania zadań oświatowych ze środowiskiem pracodawców, uwzględniono opinie lokalnych przedsiębiorców i Powiatowego Urzędu Pracy w Ostrołęce. Mając na względzie bezpieczeństwo dzieci i młodzieży, zwrócono się z prośbą o wyrażenie opinii także do Komendy Miejskiej Policji, Straży Pożarnej, Straży Miejskiej, prokuratury i sądów. Przy opracowywaniu dokumentu kierowano się również opiniami lokalnych liderów. Do wszystkich wyżej wymienionych osób oraz organizacji skierowane zostały ankiety, których celem było uzyskanie wiarygodnych i obiektywnych opinii o sytuacji oświaty w naszym mieście. Na każdym etapie tworzenia dokumentu z ekspertami współpracowali radni i pracownicy Wydziału Oświaty Urzędu Miasta Ostrołęki, którzy służyli pomocą, udostępniając materiały źródłowe i własne opracowania, będące podstawą do sporządzenia diagnozy sektora oświaty.

Wyniki szeregu przeprowadzonych analiz posłużyły do sprecyzowania misji i określenia priorytetów – kierunków polityki oświatowej Miasta Ostrołęki na lata

2014 - 2020. Zostały one przedłożone do konsultacji społecznych. Zgłoszone wnioski i uwagi oraz wszystkie propozycje zmian, sformułowane podczas panelu dyskusyjnego, zostały szczegółowo przeanalizowane i uwzględnione.

Strategia Oświatowa Miasta Ostrołęki będzie realizowana w głównych obszarach określonych poprzez priorytety - kierunki polityki oświatowej. Uzupełnieniem dla nich są cele strategiczne, w ramach których wyodrębniono konkretne zadania operacyjne. Staną się one podstawą realizacji sześcioletniego planu działań i podejmowania stosownych decyzji, w tym finansowych.

Strategia ma charakter ramowy i otwarty. Wskazuje kierunki działania i główne obszary, jednakże każda inicjatywa, która powstanie w trakcie jej obowiązywania, może poszerzać jej zakres, uzupełniać bądź korygować zamierzenia, w zależności od zmieniających się potrzeb lub uwarunkowań zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych.

Wyrażamy nadzieję, że Strategia Oświatowa Miasta Ostrołęki na lata 2014 – 2020 stanie się instrumentem doskonalenia lokalnej polityki oświatowej i podstawą projektowania działań przez instytucje tworzące oraz wspierające lokalny system oświaty. Jesteśmy też przekonani, że zdefiniowanie potrzeb ostrołęckiej oświaty, znajdujące odzwierciedlenie w prezentowanej strategii, ułatwi również pozyskiwanie środków Unii Europejskiej na wykonanie zadań, których realizacja często nie jest możliwa z powodu ograniczonych środków własnych samorządu.

Zespół ds.

Opracowania Strategii Oświatowej

1. UWARUNKOWANIA FUNKCJONOWANIA OŚWIATY NA TERENIE MIASTA OSTROŁĘKI

1.1. Położenie geograficzne

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski Ostrołęka jest zlokalizowana częściowo w dolinie Narwi (mezoregion Dolina Dolnej Narwi), a częściowo na wysoczyźnie Międzyrzecza Łomżyńskiego (wysoczyzna morenowa znajdująca się pomiędzy dolinami Dolnej Narwi i Dolnego Bugu). Na północy sięga na tereny Równiny Kurpiowskiej. Są to mezoregiony należące do Niziny Północnomazowieckiej. Przez miasto przepływają trzy rzeki: Narew, Omulew i Czeczotka.

Miasto położone jest w północnej części województwa mazowieckiego w odległości około 119 km na północny wschód od Warszawy, 115 km na zachód od Białegostoku oraz 126 km na południowy wschód od Olsztyna. W Ostrołęce zbiegają się dwie drogi krajowe: nr 53 – łącząca Ostrołękę z Olsztynem, czyli stolicą województwa warmińsko-mazurskiego oraz nr 61 – biegnąca z Warszawy do Augustowa.

Ostrołęka jest największym miastem oraz najważniejszym ośrodkiem administracyjnym i gospodarczym w północnej części regionu. Miasto jest siedzibą powiatu grodzkiego i ziemskiego. Powiat ziemski tworzy 11 rolniczych gmin: Czarnia, Myszyniec, Łyse, Kadzidło, Baranowo, Olszewo-Borki, Lelis, Rzekuń, Troszyn, Goworowo, Czerwin¹.

1.2. Uwarunkowania demograficzne

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 31 grudnia 2009 roku Ostrołęka pod względem liczby ludności zajmowała 60 miejsce wśród miast na prawach powiatu oraz 83 miejsce wśród wszystkich miast Polski. Jest ona jednym z 73 miast w kraju, których liczba mieszkańców zawiera się w przedziale pomiędzy 40 000 a 99 999 osób. Na dzień 30 czerwca 2013 roku Ostrołękę zamieszkiwało 53 128 osób. W porównaniu z rokiem 2009 liczba ta spadła

¹ Strategia Rozwoju Miasta Ostrołęki do roku 2020

o 709 osób. W sytuacji, kiedy w całym kraju obserwuje się już wyraźne procesy odpływu mieszkańców z miast, należy uznać, że nie jest to wynik alarmujący. Jednak konieczne jest podejmowanie działań mających na celu odwrócenie tej tendencji, gdyż wzrost liczby mieszkańców stanowi podstawę rozwoju społeczno-gospodarczego jednostek samorządu terytorialnego.

W latach 1995–1998 w Ostrołęce notowano systematyczny i wyraźny wzrost liczby ludności. Było to zapewne związane ze zwiększoną mobilnością społeczeństwa Polski po zmianie systemowej. Obserwowano wówczas intensywne procesy migracyjne, zwłaszcza ze wsi do miasta. Natomiast pomiędzy rokiem 1998 a 1999 nastąpiło zmniejszenie liczby ludności miasta o 1 263 osoby. W kolejnych latach sytuacja demograficzna Ostrołęki była już bardziej stabilna. Od roku 2000 obserwuje się spadek liczby ludności – poszczególne wartości wahały się, ale tendencja spadkowa w całym okresie została zachowana. Warto zwrócić uwagę na rok 2004, kiedy Polska przystąpiła do Unii Europejskiej i Polacy uzyskali możliwość swobodnego poruszania się po Europie, a w niektórych krajach także prawo podejmowania legalnej pracy. W Ostrołęce zanotowano wówczas przyspieszenie spadku liczby ludności, co trwało do roku 2006, kiedy liczba mieszkańców Ostrołęki osiągnęła najniższy poziom w omawianym okresie, tj. wartość 53 605 osób. W roku 2007 odnotowano wzrost liczby ludności do wartości 54 109 mieszkańców, po czym uaktywnił się ponownie trend spadkowy.

Podobnie jak w większości ośrodków miejskich, także w Ostrołęce zaznacza się przewaga kobiet. W roku 2009 kobiety stanowiły 51,87% populacji miasta. Bezwzględna liczba mieszkanek Ostrołęki analogicznie do ogólnej liczby mieszkańców miasta także zmniejszyła się w stosunku do roku 2000 (spadek o 111), co ciekawe – wzrosła w stosunku do roku 1995, także o 111 osób. Świadczy to o rosnącym udziale kobiet w ogólnej liczbie ludności miasta, co potwierdza także wartość współczynnika feminizacji (liczba kobiet przypadająca na 100 mężczyzn), który w roku 1995 osiągnął w Ostrołęce wartość 105,6, w roku 2000 – 106,7, natomiast w roku 2009 - już 107,8. Wzrost ten jest niemal lustrzanym odzwierciedleniem tendencji obserwowanej w województwie mazowieckim, gdzie w roku 2000 współczynnik feminizacji wynosił 108, natomiast w roku 2009 – 109,1. W obu przypadkach różnica między wartością dla miasta, a średnią wojewódzką wynosiła 1,3. Z kolei średnia wartość wskaźnika dla miast województwa mazowieckiego wynosiła w omawianych latach odpowiednio 112,5 i 113,9.

Ostrołęka osiągała więc wartości współczynnika feminizacji poniżej średniej, zarówno dla całego województwa mazowieckiego, jak i dla miast województwa mazowieckiego. Dla uzupełnienia obrazu warto dodać, że współczynnik feminizacji dla Polski i polskich miast wynosił odpowiednio 106,4 i 110,0 w roku 2000 oraz 107,1 i 111,2 w roku 2009. Wartość współczynnika dla Ostrołęki była więc wyższa niż wartość współczynnika dla Polski i niższa, niż wartość wskaźnika dla polskich miast.

Ostrołęka wyróżnia się na tle województwa mazowieckiego i kraju pod względem wielkości przyrostu naturalnego (wskaźnik – przyrost naturalny w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców). W okresie od roku 2002 do 2009 najniższa wartość tego wskaźnika w Ostrołęce wyniosła 2,6, kiedy w województwie mazowieckim i w Polsce maksymalna wartość tego wskaźnika osiągnęła odpowiednio 1,1 i 0,9. W ostatnich latach obserwujemy niewielki spadek liczby urodzeń. W roku 2010 było ich 569, a w roku 2012 – 527, tj. o 42 mniej.

Wskaźnik przyrostu naturalnego w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców osiągnął w Ostrołęce w roku 2009 rekordową dla okresu 2002–2009 wartość – 4,2. Była to jednak wartość niższa niż osiągnięta przez Ostrołękę w latach 1995–1997, kiedy odnotowywano dodatni przyrost naturalny na 1 000 mieszkańców na poziomie 5,1–5,6 ale bez wątpienia jest to wartość bardzo wysoka w porównaniu z regionem, krajem czy ze średnimi wartościami dla miast w regionie i kraju. Wzrost przyrostu naturalnego jest zjawiskiem zdecydowanie pozytywnym i istotnym dla dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego miasta, podobnie jak inny wskaźnik – liczba zawieranych małżeństw w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Bezwzględna liczba małżeństw zawieranych przez mieszkańców Ostrołęki w latach 1995–2009 systematycznie rosła - z 236 w roku 1995 do 359 w roku 2009, osiągając maksymalną wartość 396 małżeństw zawartych w roku 2008. Natomiast w roku 2012 wyniosła 292, tj. o 67 małżeństw mniej w porównaniu do roku 2009.

Jak wynika z danych GUS, w latach 1995–1998 w Ostrołęce utrzymywało się dodatnie saldo migracji. W omawianym okresie do miasta napływało średnio 258 nowych mieszkańców rocznie – 415 w roku 1995, 186 w roku 1996, 148 w roku 1997 i 281 w roku 1998.

Sytuacja ta mogła być związana ze wspomnianą wcześniej wysoką mobilnością społeczeństwa po okresie transformacji ustrojowej, z przeważającymi migracjami z obszarów wiejskich do miast oraz z faktem, że Ostrołęka wciąż była

miastem wojewódzkim. W roku 1999 zaczęło spadać saldo migracji. W roku 1999 w mieście osiedliły się o 42 osoby więcej, niż z niego wyemigrowały, w roku 2000 było to już zaledwie 7 osób. Od roku 2001 obserwuje się już tylko ujemne saldo migracji. Znaczny ubytek mieszkańców będący wynikiem migracji rekompensuje wysoki przyrost naturalny. O dużym znaczeniu problemu migracji w Ostrołęce może świadczyć fakt, że w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w roku 2009 miasto osiągnęło wskaźnik 7,6; natomiast ten sam wskaźnik dla województwa mazowieckiego i dla miast województwa mazowieckiego wyniósł odpowiednio 2,4 oraz 1,5; czyli były to wartości dodatnie.

W Ostrołęce według wartości bezwzględnych zdecydowanie przeważają migracje wewnątrz krajowe. W okresie 1995–2009 utrzymywała się stała tendencja spadkowa napływu nowych mieszkańców do miasta. Od roku 1995 do roku 2000 saldo migracji wewnętrznych było dodatnie, natomiast od roku 2001 do roku 2009 systematycznie rosła wartość ujemna salda migracji. Co ciekawe, w roku 1995 do Ostrołęki sprowadziły się z obszaru kraju 424 osoby, a w roku 2009 wyprowadziło się z niej 421 osób. W omawianym okresie wartość salda migracji zagranicznych dla Ostrołęki oscylowała w zakresie od plus 23 do minus 55. Warto odnotować, że saldo migracji zagranicznych w roku 2009 osiągnęło wartość plus 12. W roku 2012 napływ ludności wyniósł 382 osoby, a odpływ 741.

W omawianym okresie średnio w około 65% przypadków mieszkańcy wyprowadzający się z Ostrołęki na inne obszary jako nowe miejsce zamieszkania wybierali tereny wiejskie.

Relatywnie dobrze prezentuje się struktura wiekowa mieszkańców miasta. Podobnie jak w całym kraju, także w Ostrołęce widać już symptomy procesu starzenia się społeczeństwa, ale nie są one jeszcze tak zaawansowane jak w innych miastach województwa mazowieckiego czy kraju. Ostrołęka charakteryzuje się relatywnie młodą społecznością lokalną w odniesieniu do średnich wartości dla kraju, wszystkich miast w Polsce, województwa i miast zlokalizowanych w regionie. Odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym, czyli tych, które stanowią o przyszłości społeczności lokalnej, sięgał w roku 2009 19,6%, przy średniej dla miast w regionie na poziomie 17,1%. Natomiast bardzo niski jest w mieście odsetek osób w wieku emerytalnym. To zaledwie 12,6%, przy średniej dla kraju na poziomie 16,5%, a dla miast województwa mazowieckiego aż 18,2%.

Proces starzenia się społeczeństwa przejawia się wzrastającym udziałem osób w wieku poprodukcyjnym oraz malejącym udziałem osób w wieku przedprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców. Uznaje się, że proces ten jest bardzo zaawansowany i w sposób szczególny może zagrażać dalszemu rozwojowi danej społeczności w sytuacji, w której liczba osób w wieku emerytalnym przewyższa liczbę osób niepełnoletnich. W Ostrołęce stan taki nie został jeszcze osiągnięty, ale zachodzące zmiany wskazują, że przy zachowaniu tempa zmian na poziomie obserwowanym w ostatniej dekadzie można spodziewać się, że liczba osób w wieku poprodukcyjnym zrówna się z liczbą mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym już około roku 2015.

Dokonując analizy danych dotyczących liczby uczniów w poszczególnych typach szkół w latach 2009 – 2012 ze względu na miejsce zamieszkania, należy wskazać, że procent uczniów spoza miasta Ostrołęki od 2009 roku wzrasta. W szkołach podstawowych w roku 2012 liczba uczniów zamieszkałych poza Ostrołęką w stosunku do roku 2009 wzrosła o 3,41%. W szkołach gimnazjalnych wzrost ten jest jeszcze wyższy i wynosi 5,19%. Znaczący wpływ na organizację szkolnictwa ponadgimnazjalnego na terenie miasta Ostrołęki ma wzrost liczby uczniów zamieszkujących inne miejscowości. W stosunku do roku 2009 liczba uczniów spoza Ostrołęki na poziomie ponadgimnazjalnym wzrosła w 2012 roku o 3,37 % i stanowi 63,14 % wszystkich uczniów na tym szczeblu edukacyjnym².

1.3. Rynek pracy

Ostrołęcki rynek pracy jest ściśle powiązany z sytuacją społeczno-gospodarczą kraju. W przedstawionych poniżej analizach ujęto dane dotyczące analogicznych grup bezrobotnych oraz absolwentów w Ostrołęce i w Polsce. Przedstawiono dane dotyczące bezrobotnych zarejestrowanych według: poziomu wykształcenia, wieku oraz liczby absolwentów wybranych szkół.

Podstawowymi cechami bezrobocia w Polsce (według stanu na koniec czerwca 2013 r.) były:

- 1) Zjawisko sezonowości - polegające na wzmożonych rejestracjach w pewnych okresach i spadku liczby rejestrujących się bezrobotnych w innych okresach.

² Strategia Rozwoju Miasta Ostrołęki do roku 2020, GUS

Miesiące wiosenne są okresami spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Ta sytuacja wynika między innymi z podejmowania prac sezonowych w budownictwie i rolnictwie, a także z rozpoczynającego się sezonu turystycznego. Tradycyjnie zwiększone rejestracje bezrobotnych przypadają w miesiącach rozpoczynających i kończących rok.

- 2) Zróżnicowanie w poszczególnych regionach kraju - ta niejednorodność jest wynikiem zarówno nierównomiernego rozwoju społeczno – gospodarczego regionów, jak i położenia geograficznego oraz zaawansowania procesów restrukturyzacyjnych i prywatyzacyjnych w gospodarce narodowej. Obrazuje to np. wskaźnik stopy bezrobocia. Rozpiętość przedziału wielkości wskaźnika stopy bezrobocia, tj. różnica pomiędzy najniższą i najwyższą stopą bezrobocia w województwach wynosiła w końcu czerwca 2013 r. 10,5% (wielkopolskie – 9,7%, warmińsko – mazurskie – 20,2%).
- 3) Obserwowane w ostatnich latach przemiany gospodarcze dotyczą zwłaszcza mieszkańców miast, gdyż tam przede wszystkim usytuowane są przedsiębiorstwa. W końcu czerwca 2013 r. w ewidencji bezrobotnych znajdowało się 1 205,0 tys. osób zamieszkałych w mieście i stanowiły one 57,1% ogółu zarejestrowanych. W odniesieniu do stanu z końca czerwca 2012 r. liczba bezrobotnych zamieszkałych w mieście zwiększyła się o 7,6%, wobec wzrostu poziomu bezrobocia na wsi o 7,1%.
- 4) Wśród zarejestrowanych bezrobotnych przeważały kobiety – 50,5% ogółu zarejestrowanych. W końcu czerwca 2013 r. na 100 bezrobotnych mężczyzn przypadały 102 kobiety.
- 5) Osoby w wieku 18-24 lata stanowiły 18,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych – 385,2 tys. osób.
- 6) W statystyce urzędów pracy znajdowało się 340,1 tys. osób bezrobotnych posiadających prawo do zasiłku, co stanowiło 16,1% ogółu bezrobotnych.
- 7) W najkorzystniejszej sytuacji na rynku pracy są osoby o najwyższych kwalifikacjach zawodowych. W końcu czerwca 2013 r. wyższe wykształcenie posiadało 242,9 tys. osób (11,5%), przy czym zarejestrowane kobiety są zdecydowanie lepiej wykształcone od mężczyzn.
- 8) Nadal wysoki pozostaje poziom bezrobocia długotrwałego. Ta grupa bezrobotnych – 783,4 tys. osób – stanowiła 37,1% ogółu zarejestrowanych w końcu czerwca 2013 r. Młodszy wiek i wyższy poziom wykształcenia

zmniejszają prawdopodobieństwo pozostawania bez pracy powyżej 12 miesięcy. Mężczyźni krócej niż kobiety pozostają w ewidencji bezrobotnych ³.

Tabela 1. Bezrobotni w Polsce zarejestrowani według poziomu wykształcenia

Poziom wykształcenia \ Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem:	1 473 752	1 892 680	1 954 706	1 982 676	2 136 815
Wyższe	124 848	178 328	204 679	225 832	250 989
Policealne i średnie zawodowe	328 485	418 381	429 867	440 693	472 460
Średnie ogólnokształcące	150 106	203 800	213 148	214 463	226 270
Zasadnicze zawodowe	422 057	547 725	556 193	555 826	603 912
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	448 256	544 446	550 819	545 862	583 184

Źródło: Główny Urząd Statystyczny - stan na dzień 31 XII 2012 roku

Na podstawie przedstawionych danych należy stwierdzić, że liczba bezrobotnych w Polsce ciągle wzrasta – z 1 473 752 osób w roku 2008 do 2 136 815 osób w roku 2012, co daje liczbę 663 063 osób. W poszczególnych poziomach wykształcenia przyrost ten przedstawia się następująco: wykształcenie wyższe - wzrost o 126 141 osób, wykształcenie policealne i średnie zawodowe - wzrost o 143 975 osób, wykształcenie średnie ogólnokształcące - wzrost o 76 164 osób, wykształcenie zasadnicze zawodowe - wzrost o 181 855 osób, wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe - wzrost o 134 928 osób.

Tabela 2. Bezrobotni w Ostrołęce zarejestrowani według poziomu wykształcenia

Poziom wykształcenia \ Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem:	3 243	3 670	3 909	3 967	4 007
Wyższe	369	475	578	614	646
Policealne i średnie zawodowe	954	1 045	1 115	1 149	1 106
Średnie ogólnokształcące	345	400	428	438	446
Zasadnicze zawodowe	895	983	992	996	1 023
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	680	767	796	770	786

Źródło: Główny Urząd Statystyczny - stan na dzień 31 XII 2012 roku

Liczba bezrobotnych w Ostrołęce, podobnie jak w Polsce, ciągle wzrasta. W latach 2008- 2012 wzrosła o 764 osoby. W roku 2008 zarejestrowanych było 3 243, a w roku 2012 – 4 007 osób bezrobotnych. Wzrost ten zauważalny

³Departament Rynku Pracy MPiPS ,Wydział Analiz i Statystyki (JMŁ)

jest we wszystkich typach wykształcenia za wyjątkiem policealnego i średniego zawodowego, gdzie w 2012 roku został odnotowany spadek liczby bezrobotnych w stosunku do roku poprzedniego o 43 osoby.

Tabela 3. Procentowe porównanie zarejestrowanych bezrobotnych w Ostrołęce i Polsce według poziomu wykształcenia

Miasto/Kraj Poziom wykształcenia	2008		2009		2010		2011		2012	
	Ostrołęka	Polska	Ostrołęka	Polska	Ostrołęka	Polska	Ostrołęka	Polska	Ostrołęka	Polska
Wyższe	18,38%	8,47%	23,64%	9,42%	28,76%	10,47%	30,53%	11,39%	32,11%	11,75%
Policealne i średnie zawodowe	47,51%	22,29%	52,02%	22,11%	55,47%	21,99%	57,14%	22,23%	54,97%	22,11%
Średnie ogólnokształcące	17,18%	10,19%	19,91%	10,77%	21,29%	10,90%	21,78%	10,82%	22,17%	10,59%
Zasadnicze zawodowe	44,57%	28,64%	48,93%	28,94%	49,35%	28,45%	49,53%	28,03%	50,84%	28,26%
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	33,86%	30,42%	38,18%	28,77%	39,60%	28,18%	38,29%	27,53%	39,07%	27,29%

Źródło: Główny Urząd Statystyczny - stan na dzień 31 XII 2012 roku

Z procentowego porównania zarejestrowanych bezrobotnych w Ostrołęce i w Polsce według poziomu wykształcenia wynika, że różna jest tendencja kształtowania się ich liczby. Generalnie statystyki wskazują na szybszy przyrost procentowy liczby osób bezrobotnych w Ostrołęce na wszystkich poziomach wykształcenia w stosunku do analogicznych poziomów wykształcenia w Polsce. Szczegółowo porównanie to przedstawia się następująco:

- wykształcenie wyższe – w Ostrołęce następuje zdecydowanie szybszy przyrost liczby osób bezrobotnych niż wskazują na to tendencje ogólnopolskie
 - porównanie roku 2008 do 2012 – w Ostrołęce przyrost o 13,73%, w Polsce 3,28%;
- wykształcenie policealne i średnie zawodowe – w Polsce odsetek bezrobotnych utrzymuje się na tym samym poziomie z lekką tendencją spadkową, w Ostrołęce
 - porównanie roku 2008 do roku 2012 wskazuje na wzrost o 7,46%;
- wykształcenie średnie ogólnokształcące - w Polsce odsetek bezrobotnych utrzymuje się na tym samym poziomie z lekką tendencją wzrostową, w Ostrołęce
 - porównanie roku 2008 do roku 2012 wskazuje na wzrost o 4,99%;
- wykształcenie zasadnicze zawodowe - w Polsce odsetek bezrobotnych utrzymuje się na tym samym poziomie z lekką tendencją spadkową, w Ostrołęce
 - porównanie roku 2008 do roku 2012 wskazuje na wzrost o 6,27%;

- wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe - w Polsce nastąpił spadek osób bezrobotnych w omawianym okresie o 3,13%, w Ostrołęce natomiast wzrost o 5,21%.

Tabela 4. Bezrobotni w Polsce zarejestrowani według wieku

Przedział wiekowy \ Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem:	1 473 752	1 892 680	1 954 706	1 982 676	2 136 815
w tym, w wieku: 24 lata i mniej	418 740	547 837	570 883	581 883	627 469
w tym, w wieku: 25 - 34 lata	273 866	345 393	358 777	373 406	418 101

Zródło: Główny Urząd Statystyczny - stan na dzień 31 XII 2012 roku

Liczba bezrobotnych w Polsce w wymienionych przedziałach wiekowych w okresie 2008 - 2012 wykazuje tendencję wzrostową. W poszczególnych przedziałach wiekowych wynosi odpowiednio: w wieku 24 lata i mniej - wzrost o 208 720 osób, w wieku 25 - 34 lata – wzrost o 144 235 osób. Należy zwrócić uwagę, że wzrost liczby bezrobotnych jest ciągły i w wymienionych latach nie zanotowano spadku liczby bezrobotnych, na co wskazuje porównanie kolejnych lat.

Tabela 5. Bezrobotni w Ostrołęce zarejestrowani według wieku

Przedział wiekowy \ Rok	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem:	3 243	3 670	3 909	3 967	4 007
w tym, w wieku: 24 lata i mniej	578	716	750	683	590
w tym, w wieku: 25 - 34 lata	974	1 141	1 220	1 222	1 227

Zródło: Główny Urząd Statystyczny - stan na dzień 31 XII 2012 roku

Liczba osób bezrobotnych w Ostrołęce w omawianych przedziałach wiekowych w poszczególnych latach wykazuje różną tendencję. W przedziale wiekowym 24 lata i mniej - różnica pomiędzy latami 2008 a 2012 wyniosła 12 osób. Należy zauważyć, że liczba osób w tym przedziale wiekowym osiągnęła najwyższy poziom bezrobocia w roku 2010 – 750 osób, a następnie przez 2 lata spadała, by osiągnąć wartość 590 osób w 2012 roku.

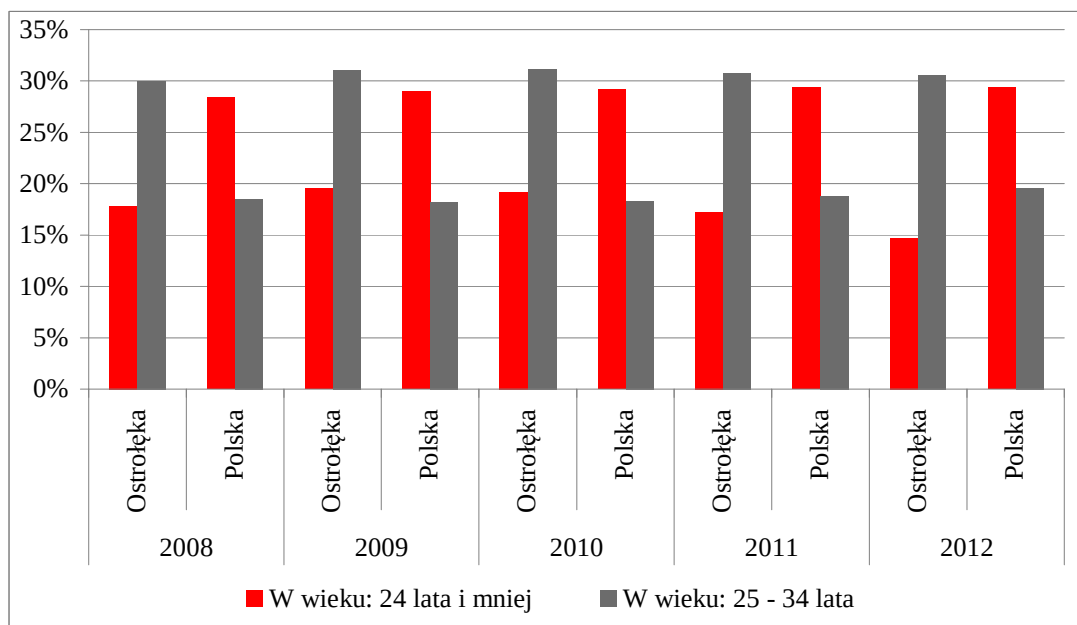
Liczba osób bezrobotnych w wieku 25 – 34 lata od 2008 roku do roku 2012 ciągle wzrastała: z 974 osób w roku 2008 do 1 227 w roku 2012. Na podkreślenie zasługuje fakt, że na przestrzeni lat 2010 – 2012 przyrost ten był minimalny – wyniósł 7 osób, co należy przyjąć jako praktycznie ten sam poziom.

Tabela 6. Procentowe porównanie bezrobotnych zarejestrowanych według wieku w Ostrołęce w relacji do Polski

Miasto/ Kraj Przedział wiekowy	2008		2009		2010		2011		2012	
	Ostrołęka	Polska	Ostrołęka	Polska	Ostrołęka	Polska	Ostrołęka	Polska	Ostrołęka	Polska
w wieku: 24 lata i mniej	17,82%	28,41%	19,51%	28,95%	19,19%	29,21%	17,22%	29,35%	14,72%	29,36%
w wieku: 25-34 lata	30,03%	18,58%	31,09%	18,25%	31,21%	18,35%	30,80%	18,83%	30,62%	19,57%

Źródło: Główny Urząd Statystyczny - stan na dzień 31 XII 2012 roku

Wykres 1. Procentowe porównanie bezrobotnych zarejestrowanych według wieku w Ostrołęce w relacji do Polski

Źródło: Główny Urząd Statystyczny - stan na dzień 31 XII 2012 roku

Procentowe porównanie zarejestrowanych bezrobotnych w Polsce i w Ostrołęce w przytoczonych przedziałach wiekowych wykazuje minimalną tendencję wzrostową w Polsce. Tendencja ta jest ciągła, a jej wzrost wyniósł w przedstawionym przedziale czasowym: dla osób w przedziale 24 lata i mniej - 0,95%, dla osób w wieku 25-34 lata - 0,99% (należy zauważyć niewielki, wynoszący 0,33%, spadek w roku 2009 w stosunku do roku poprzedniego). Nieco inaczej przedstawia się tendencja w Ostrołęce. W przedziale wiekowym 24 lata

i mniej bezrobocie osiągnęło maksymalny poziom 19,19% w roku 2010, co stanowiło wzrost w porównaniu do roku 2008 o 1,69%. Kolejne dwa lata to systematyczny spadek tego wskaźnika. Porównując rok 2012 do roku 2010, zauważamy, że spadek ten wyniósł 4,47%. W przedziale wiekowym 25-34 lata procent bezrobotnych wzrastał od roku 2008 do 2010 i przyrost ten wyniósł 1,18%. Od 2010 roku nastąpił spadek liczby bezrobotnych w omawianym przedziale wiekowym. W roku 2012 w porównaniu z rokiem 2010 wyniósł on 0,59%.

Tabela 7. Liczba absolwentów wybranych szkół w Polsce

Typ szkoły \ Rok	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
Ogółem:	453 419	450 297	434 359	423 138	407 687
Zasadnicze szkoły zawodowe	67 416	72 079	76 987	74 989	70 909
Szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej	1 541	1 884	1 779	1 839	2 016
Licea ogólnokształcące dla młodzieży	231 073	230 244	218 037	207 958	201 738
Licea profilowane dla młodzieży	43 394	31 970	18 726	12 230	9 589
Technika dla młodzieży	109 039	113 119	117 784	125 083	122 382
Ogólnokształcące szkoły artystyczne	956	1 001	1 046	1 039	1 053

Źródło: Główny Urząd Statystyczny - stan na dzień 31 XII 2012 roku

Powyższe dane dotyczące absolwentów odnoszą się tylko i wyłącznie do ujętych w tabelach następujących typów szkół:

- zasadnicze szkoły zawodowe (zawierają również określoną liczbę absolwentów specjalnych zasadniczych szkół zawodowych);
- licea ogólnokształcące dla młodzieży (nie uwzględniają liceów specjalnych);
- licea profilowane dla młodzieży (nie uwzględniają liceów profilowanych specjalnych);
- technika dla młodzieży (uwzględniają technika uzupełniające dla młodzieży, nie uwzględniają natomiast techników specjalnych).

Wybrane typy szkół stanowią większość oferty edukacyjnej w Ostrołęce i są porównywane z analogicznymi danymi dla Polski.

Rubryka „razem” w tabeli dotyczącej danych w Polsce stanowi sumę absolwentów wymienionych typów szkół i nie jest liczbą określającą wszystkich absolwentów w Polsce.

Ogólna liczba absolwentów polskich szkół ponadgimnazjalnych w latach 2008 - 2012 zmniejszyła się o 45 732, co stanowiło około 10%. Nie świadczy to jednak o podobnym spadku w poszczególnych typach szkół. Zasadnicze szkoły

zawodowe, szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej, technika dla młodzieży i ogólnokształcące szkoły artystyczne zanotowały wzrost liczby absolwentów. Spadek nastąpił natomiast w liceach ogólnokształcących dla młodzieży, a najbardziej zauważalny (sięgający kilkudziesięciu procent) jest w liceach profilowanych dla młodzieży.

Tabela 8. Liczba absolwentów szkół w Ostrołęce

Typ szkoły	Rok	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012
Zasadnicze szkoły zawodowe		159	175	114	147	162
Szkoły specjalne przysposabiające do pracy		2	5	9	5	2
Licea ogólnokształcące dla młodzieży		833	817	779	793	846
Licea profilowane dla młodzieży		124	113	92	31	49
Technika dla młodzieży		562	626	560	610	622
Ogólnokształcące szkoły artystyczne		4	5	2	6	2

Źródło: Główny Urząd Statystyczny - stan na dzień 31 XII 2012 roku

Ogólna liczba absolwentów ostrołęckich szkół ponadgimnazjalnych w latach 2008 - 2012 pozostawała na tym samym poziomie i wynosiła odpowiednio 1 684 absolwentów w 2008r. i 1 683 w roku 2012.

Różnie natomiast kształtuje się ona w poszczególnych typach szkół. Należy uznać, że w zasadniczych szkołach zawodowych liczba absolwentów pozostaje na tym samym poziomie (za wyjątkiem roku 2010, kiedy to liczba absolwentów zmniejszyła się do 114 osób), w roku 2008 wynosiła 159 absolwentów, a w roku 2012 - 162. Podobny trend występuje w liceach ogólnokształcących, gdzie liczba absolwentów oscyluje wokół 800. W roku 2008 były to 833 osoby, a w roku 2012 - 846, co stanowi najwyższą wartość w omawianym okresie. Najmniejszą liczbę absolwentów liceów odnotowano w latach 2010 i 2011, odpowiednio 779 i 793. W technikach dla młodzieży liczba absolwentów osiągnęła najwyższy poziom w roku 2009 - 626 absolwentów. W kolejnym 2010 roku nastąpił spadek do 560. Od tego momentu odnotowywany jest systematyczny wzrost liczby absolwentów tego typu szkół, odpowiednio rok 2011 - 610 osób, rok 2012 - 622 osoby. W liceach profilowanych dla młodzieży zauważalna jest tendencja spadkowa liczby absolwentów. W roku 2008 liczba ta wynosiła 124, a w roku 2012 tylko 49 osób. Należy zauważyć, że w roku 2012 nastąpił wzrost liczby absolwentów tego typu szkół o 18 osób w stosunku do roku poprzedniego, co w omawianym okresie jest jedynym tego typu przypadkiem. W szkołach specjalnych

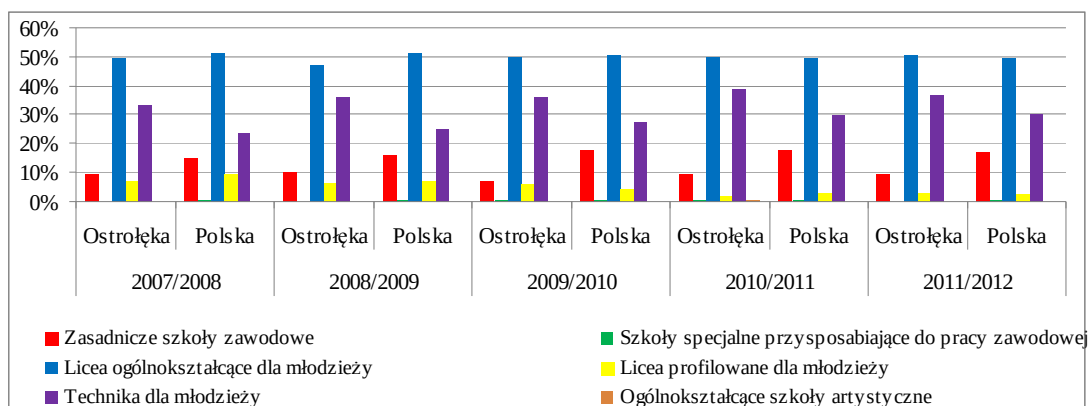
przysposabiających do pracy i ogólnokształcących szkołach artystycznych liczba absolwentów nie przekracza 10 w poszczególnych typach szkół.

Tabela 9. Procentowe porównanie absolwentów wybranych szkół w Ostrołęce i w Polsce

Miasto/Kraj Typ Szkoly	2007/2008		2008/2009		2009/2010		2010/2011		2011/2012	
	Ostrołęka	Polska	Ostrołęka	Polska	Ostrołęka	Polska	Ostrołęka	Polska	Ostrołęka	Polska
Zasadnicze szkoły zawodowe	9,44%	14,87%	10,05%	16,01%	7,33%	17,72%	9,23%	17,72%	9,63%	17,39%
Szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej	0,12%	0,34%	0,29%	0,42%	0,58%	0,41%	0,31%	0,43%	0,12%	0,49%
Licea ogólnokształcące dla młodzieży	49,47%	50,96%	46,93%	51,13%	50,06%	50,20%	49,81%	49,15%	50,27%	49,48%
Licea profilowane dla młodzieży	7,36%	9,57%	6,49%	7,10%	5,91%	4,31%	1,95%	2,89%	2,91%	2,35%
Technika dla młodzieży	33,37%	24,05%	35,96%	25,12%	35,99%	27,12%	38,32%	29,56%	36,96%	30,02%
Ogólnokształcące szkoły artystyczne	0,24%	0,21%	0,29%	0,22%	0,13%	0,24%	0,38%	0,25%	0,12%	0,26%

Źródło: Główny Urząd Statystyczny - stan na dzień 31 XII 2012 roku

Wykres 2. Procentowe porównanie absolwentów wybranych szkół w Ostrołęce i w Polsce

Źródło: Główny Urząd Statystyczny - stan na dzień 31 XII 2012 roku

Należy stwierdzić, że procentowy udział absolwentów poszczególnych typów szkół w Ostrołęce i w Polsce oscyluje wokół tych samych wartości w następujących typach szkół:

- licea profilowane dla młodzieży, różnica pomiędzy Ostrołęką a Polską w 2012 roku wyniosła plus 0,56%,
- licea ogólnokształcące dla młodzieży, różnica pomiędzy Ostrołęką a Polską w 2012 roku wyniosła plus 0,79%,
- szkoły specjalne przysposabiające do pracy zawodowej, różnica pomiędzy Ostrołęką a Polską w 2012 roku wyniosła minus 0,37%,
- ogólnokształcące szkoły artystyczne, różnica pomiędzy Ostrołęką a Polską w 2012 roku wyniosła minus 0,14%,

Nieco większe różnice procentowe występują w pozostałych szkołach, tj.:

- zasadnicze szkoły zawodowe, różnica pomiędzy Ostrołęką a Polską w 2012 roku wyniosła plus 7,76%,
- technika dla młodzieży, różnica pomiędzy Ostrołęką a Polską w 2012 roku wyniosła plus 6,94%.

2. DIAGNOZA SEKTORA OŚWIATY W OSTROŁĘCE W LATACH 2009 - 2013

2.1. Analiza obszaru organizacyjnego, merytorycznego i materialnego

Przeprowadzona szczegółowa analiza obszaru organizacyjnego, merytorycznego oraz materialnego uwarunkowań funkcjonującej sieci szkół i placówek oświatowych, dla której organem prowadzącym jest Miasto Ostrołęka, pozwoliła na poznanie systemu edukacji w naszym mieście. Była ona podstawą do przygotowania analiz, a także stanowiła punkt wyjścia do opracowania kierunków polityki oświatowej, celów strategicznych oraz programów działania w obszarze oświaty na lata 2014 – 2020.

2.1.1. Struktura szkolnictwa w Ostrołęce

Miasto Ostrołęka na podstawie ustaw o samorządzie gminnym i powiatowym odpowiada za „zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty”, między innymi w zakresie edukacji publicznej.

Zgodnie z ustawą z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) Miasto Ostrołęka realizuje zadania oświatowe należące do zadań własnych:

- **gminy:**
 - prowadzenie publicznych przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów,
 - dotowanie przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów prowadzonych przez podmioty inne niż jednostka samorządu terytorialnego,
- **powiatu:**
 - prowadzenie publicznych szkół ponadgimnazjalnych, poradni psychologiczno-pedagogicznych, szkół specjalnych i placówek,
 - dotowanie szkół ponadgimnazjalnych, szkół specjalnych i placówek prowadzonych przez podmioty inne niż JST.

W latach 2009 – 2013 Miasto Ostrołęka prowadziło 30 oświatowych jednostek organizacyjnych (tabela 10), w tym:

- 23 jednostki o jednorodnej strukturze organizacyjnej,
- 7 jednostek o rozbudowanej strukturze.

Tabela 10. Zestawienie szkół i placówek prowadzonych przez Miasto Ostrołękę

Lp.	Nazwa placówki	Adres	Stosowany skrót nazwy	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
1.	Przedszkole Miejskie Nr 1	ul. Pileckiego 11 a	PM 1	98	5
2.	Przedszkole Miejskie Nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi	ul. Piękna 12	PM 5	98	6
3.	Przedszkole Miejskie Nr 7 „Tęczowa Kraina”	ul. Psarskiego 24	PM 7	157	7
4.	Przedszkole Miejskie Nr 8	ul. Prądyńskiego 12	PM 8	125	5
5.	Przedszkole Miejskie Nr 9	ul. gen. Z. Berlinga 16	PM 9	176	8
6.	Przedszkole Miejskie Nr 10	ul. Mazowiecka 7	PM 10	123	5
7.	Przedszkole Miejskie Nr 13	ul. Dzieci Polskich 5	PM 13	139	6
8.	Przedszkole Miejskie Nr 15	ul. Jaracza 5	PM 15	50	2
9.	Przedszkole Miejskie Nr 16	ul. Powstańców 4	PM 16	119	5
10.	Przedszkole Miejskie Nr 17 „Kraina Misiów”	ul. Konopnickiej 6	PM 17	192	8
11.	Przedszkole Miejskie Nr 18	ul. Karłowicza 18	PM 18	76	4
12.	Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Stanisława Jachowicza	ul. Gorbatowa 4/6	SP 1	753	30
13.	Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stanisława Staszica	ul. Papiernicza 1	SP 2	527	26
14.	Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Zofii Niedziałkowskiej	ul. Traugutta 2	SP 5	226	14
15.	Szkoła Podstawowa Nr 6 im. Orła Białego	ul. Sienkiewicza 15	SP 6	605	27
16.	Szkoła Podstawowa Nr 10 im. Jana Pawła II	ul. gen. Z. Berlinga 16	SP 10	930	41
17.	Gimnazjum Nr 1 im. Janusza Kusocińskiego	ul. Hallera 12	GM 1	729	29
18.	Gimnazjum Nr 2 im. Danuty Siedzikówny „Inki”	ul. Jaracza 5	GM 2	294	12
19.	Zespół Szkół Nr 3	ul. Skowrońskiego 8	ZS 3	338	18
	Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Adama Mickiewicza		SP 3	208	12
	Gimnazjum Nr 3 im. Adama Mickiewicza		GM3	130	6
20.	Zespół Szkół Nr 4	ul. Legionowa 17	ZS 4	258	17
	Szkoła Podstawowa Nr 4 im. I Dywizji im. Tadeusza Kościuszki		SP 4	126	9
	Gimnazjum Nr 4		GM 4	132	8
21.	Zespół Szkół Nr 5 im. Unii Europejskiej:	ul. gen. Z. Berlinga 5	ZS 5	1 055	38
	Gimnazjum Nr 5		GM 5	428	17
	III Liceum Ogólnokształcące		III LO	627	21
22.	I Liceum Ogólnokształcące im. gen. Józefa Bema	ul. Traugutta 1	I LO	688	24
23.	II Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Kamila Norwida	ul. Traugutta 2	II LO	676	23
24.	Zespół Szkół Zawodowych Nr 1 im. Józefa Psarskiego:	ul. 11 Listopada 20	ZSZ 1	1 082	44
	Technikum Nr 1			902	36
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 1			155	6
	Technikum Uzupełniające Nr 1			25	2

25.	Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 im. 5. Pułku Ułanów Zasławskich:	ul. Batalionu Czwartaków 4	ZSZ 2	751	38
	Technikum Nr 2			470	22
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 2			87	4
	IV Liceum Ogólnokształcące			56	5
	II Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych			51	2
	Technikum Uzupełniające Nr 2			36	3
	Szkoła Policealna Nr 2			51	2
26.	Zespół Szkół Zawodowych Nr 3 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego:	ul. Parkowa 12	ZSZ 3	386	16
	V Liceum Ogólnokształcące			32	1
	III Liceum Profilowane			55	2
	Technikum Nr 3			299	13
27.	Zespół Szkół Zawodowych Nr 4 im. Adama Chętnika:	ul. Traugutta 10	ZSZ 4	820	32
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 4			37	2
	Technikum Nr 4			768	28
	Technikum Uzupełniające Nr 4			15	2
28.	Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy:	ul. Traugutta 9	SOSW	99	13
	Szkoła Podstawowa Specjalna			26	4
	Gimnazjum Specjalne			37	5
	Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna			15	1
	Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy			21	3
29.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. Oświatowa 1	PPP	-	-
30.	Centrum Kształcenia Praktycznego	ul. gen. Z. Kamińskiego 5	CKP	-	-

Źródło: System Informacji Oświatowej - spis na dzień 30 września 2013 roku

Sieć miejskich przedszkoli, szkół i placówek oświatowych od wielu lat nie uległa zmianie i w zakresie dostępności jest dostosowana do lokalnych potrzeb.

Uzupełnieniem sieci szkół prowadzonych przez Miasto Ostrołęka są szkoły i placówki niepubliczne prowadzone przez osoby fizyczne i osoby prawne, inne niż jednostka samorządu terytorialnego (tabela 11).

Tabela 11. Zestawienie szkół i placówek niepublicznych funkcjonujących w granicach miasta Ostrołęki

Lp.	Nazwa szkoły/placówki	Adres	Liczba uczniów	Liczba oddziałów
1.	Punkt Przedszkolny Bajeczka	ul. Kołobrzeska 7	16	1
2.	Punkt Przedszkolny Bajeczka Bis	ul. Kołobrzeska 7	8	1
3.	Punkt Przedszkolny „Kangurek” Dziecięce Centrum Artystyczno - - Językowe	ul. Kołłątaja 9	32	2
4.	Punkt Przedszkolny „Zaczarowane Przedszkole”	ul. Sobieskiego 30	14	2
5.	Punkt Przedszkolny „Jaś i Małgosia”	ul. Kilińskiego 6a	75	4
6.	Punkt Przedszkolny „Akademia Maluchów”	ul. Geodetów 15	25	1

7.	Punkt Przedszkolny „Bajkowe Przedszkole”	ul. Kaczyńska 21	25	1
8.	Przedszkole Niepubliczne „Chatka Puchatka”	ul. Wiejska 11	47	2
9.	Przedszkole Niepubliczne „Akademia Maluchów”	ul. Kleeberga 2	165	7
10.	„Nasza Szkoła” Niepubliczna Szkoła z Oddziałami Przedszkolnymi Realizująca Program Rehabilitacji w Ostrołęce	ul. Goworowska 27	18	7
11.	„Kolorowa Szkoła” Niepubliczna Szkoła Podstawowa	ul. Poznańska 34/36	7	4
12.	Zespół Szkół Społecznego Towarzystwa Oświatowego	ul. Koszarowa 3	117	10
	Społeczna Szkoła Podstawowa Społecznego Towarzystwa Oświatowego		71	6
	Gimnazjum Społecznego Towarzystwa Oświatowego		46	4
13.	Gimnazjum Klasyczne im. Papieża Jana Pawła II	ul. Szwedzka 2	26	3
14.	Niepubliczne Gimnazjum	ul. Poznańska 34/36	5	2
15.	Gimnazjum dla Dorosłych „ŻAK”	ul. Gorbatowa 14	-	-
16.	Liceum Klasyczne im. Papieża Jana Pawła II	ul. Szwedzka 2	39	3
17.	II Społeczne Liceum Ogólnokształcące im. Toniego Halika	ul. Prądyńskiego 5	222	10
18.	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Żak”	ul. Gorbatowa 14	277	5
19.	Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Żak”	ul. Gorbatowa 14	28	1
20.	Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące „Akademia Sukcesu”	ul. Piłsudskiego 20	-	-
21.	Trzyletnie Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Akademia Sukcesu”	ul. Piłsudskiego 20	54	4
22.	Ostrołęckie Centrum Kształcenia Stanisław Wasilewski	ul. Reymonta 11	-	-
	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	ul. Hallera 12	-	-
	Liceum Ogólnokształcące po Zasadniczej Szkołe Zawodowej		-	-
	Policealna Szkoła Ochrony Osób i Mienia		-	-
	Policealna Szkoła Bezpieczeństwa i Higieny Pracy		-	-
	Ostrołęckie Centrum Kształcenia SEW	ul. Reymonta 11	-	-
23.	Zespół Szkół SIGiE im. Karola Adamieckiego	ul. I Armii Wojska Polskiego 44	260	8
	Społeczne Gimnazjum SIGiE im. Karola Adamieckiego w Ostrołęce		28	3
	Liceum Ogólnokształcące SIGiE im. Karola Adamieckiego w Ostrołęce dla Dorosłych		182	3
	Społeczna Szkoła Zawodowa SIGiE im. Karola Adamieckiego w Ostrołęce		-	-
	Policealna Szkoła Edukacji Społecznej SIGiE im. Karola Adamieckiego w Ostrołęce		50	2
24.	Mazowiecki Instytut Doskonalenia Kadr im. Karola Adamieckiego w Ostrołęce	ul. I Armii Wojska Polskiego 44	-	-
25.	Szkoła Policealna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej	ul. Jagiełły 5	46	2

26.	Medyczna Szkoła Policealna Towarzystwa Wiedzy Powszechnej	ul. Jagiełły 5	10	1
27.	Policealna Szkoła Administracji „Akademia Sukcesu”	ul. Piłsudskiego 20	15	1
28.	Policealna Szkoła „Akademia Sukcesu”	ul. Piłsudskiego 20	216	8
29.	Policealna Szkoła Centrum Nauki i Biznesu „Żak”	ul. Gorbatowa 14	387	9
30.	Policealna Szkoła Zawodowa „Żak”	ul. Gorbatowa 14	61	3
31.	Policealna Szkoła Jednoroczna „Akademia Sukcesu”	ul. Piłsudskiego 20	3	1
32.	Policealne Studium Kosmetyczne w Ostrołęce	ul. Hallera 12	20	1
33.	Ośrodek Doskonalenia Kadr NOT w Ostrołęce	ul. Mazowiecka 6	-	-
34.	Ośrodek Szkolenia Zawodowego „AMET”	ul. Zawadzkiego „ZOŚKI” 4	-	-
35.	Stowarzyszenie Księgowych w Polsce Oddział Okręgowy Warszawie Centrum Edukacji Zawodowej	ul. Kilińskiego 44	-	-
36.	ALMA MATER Szkoła Języków Obcych Wiesław Brzozowy S.J.	ul. Gorbatowa 9	-	-
37.	Ośrodek Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego w Ostrołęce	ul. Żeromskiego 88/2	-	-
38.	Ośrodek Szkolenia „ZNAK” Witold Samsel	ul. Sochaczewskiego 10/38	-	-

Źródło: System Informacji Oświatowej – spis na dzień 30 września 2013 roku

Na przestrzeni ostatnich pięciu lat poszerzyła się oferta edukacyjna placówek niepublicznych, szczególnie wzrosła liczba przedszkoli i punktów przedszkolnych. Zgodnie z art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.) niepubliczne przedszkola w tym specjalne, szkoły podstawowe i gimnazja, w tym z oddziałami integracyjnymi, z wyjątkiem szkół podstawowych specjalnych i gimnazjów specjalnych oraz szkół podstawowych artystycznych, otrzymują dotacje z budżetu gminy. Niepubliczne szkoły specjalne i gimnazja specjalne oraz szkoły ponadgimnazjalne o uprawnieniach szkół publicznych, w tym z oddziałami integracyjnymi, otrzymują dotacje z budżetu powiatu – ust. 2 ww. ustawy. Wysokość dotacji udzielonych i przekazanych uprawnionym podmiotom w latach 2009-2013 obrazuje tabela 12.

Tabela 12. Wysokość dotacji udzielonych i przekazanych przez Miasto Ostrołękę szkołom i placówkom niepublicznym w latach 2009-2013

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Budżet Miasta	97 139 896,95	103 647 889,83	108 705 856,67	121 279 221,10	122 358 763,50
Kwota dotacji przekazanych	3 551 265,72	4 104 956,24	4 753 712,00	7 002 441,88	7 065 755,72
Udział % szkół i placówek niepublicznych	3,66%	3,96%	4,37%	5,77%	5,77%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

Dane źródłowe, na podstawie których wyliczane są kwoty należnych dotacji, uzyskuje się dla danego typu oraz rodzaju szkoły i danego roku z poniższych jednostek referencyjnych-podmiotów:

- przedszkoli miejskich w Ostrołęce,
- Ministerstwa Edukacji Narodowej w Warszawie – metryczka subwencji oświatowej,
- Biura Edukacji Miasta Stołecznego Warszawy,
- Departamentu Edukacji Publicznej i Sportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie,
- Zespołu Szkół Zawodowych Nr 2 w Ostrołęce im. 5. Pułku Ułanów Zaslawskich w Ostrołęce, który stanowi jednostkę referencyjną dla tych typów szkół, dla których organem prowadzącym jest Miasto Ostrołęka.

Przedszkola miejskie

Na terenie miasta Ostrołęki funkcjonuje 11 przedszkoli miejskich, które procesem edukacyjno – wychowawczo – opiekuńczym obejmują dzieci w wieku od 2,5 do 6 lat. Działają one w oparciu o zasadę powszechnej dostępności. Do przedszkoli przyjmowane są dzieci na podstawie kart złożonych przez rodziców (opiekunów prawnych) w okresie rekrutacyjnym. Zasady naboru określają statuty poszczególnych przedszkoli miejskich. W analizowanym okresie, tj. od 2009 do 2013 roku pierwszeństwo w przyjęciu do przedszkola miały: dzieci 5 i 6- letnie; dzieci matek i ojców samotnie wychowujących potomstwo; matek lub ojców, wobec których orzeczono znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności, bądź całkowitą niezdolność do samodzielnej egzystencji na podstawie odrębnych przepisów; dzieci z rodzin zastępczych; dzieci już uczęszczające do przedszkola; dzieci obojga rodziców pracujących zawodowo.

Rekrutacja na rok szkolny 2014/2015 do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Ostrołęka, odbywała się po raz pierwszy przy wsparciu systemu elektronicznego z wykorzystaniem jednolitych kryteriów naboru. Zgodnie z zapisami ustawowymi oraz określonymi przez ostrołęcki samorząd, obowiązywały następujące kryteria:

- tzw. kryteria ustawowe tj.: wielodzietność rodziny kandydata, niepełnosprawność kandydata, niepełnosprawność jednego z rodziców kandydata, niepełnosprawność obojga rodziców kandydata, niepełnosprawność rodzeństwa kandydata, samotne wychowywanie kandydata w rodzinie, objęcie kandydata pieczęcią zastępczą;
- tzw. kryteria samorządowe tj.: dziecko, którego rodzice/opiekunowie prawni pracują lub studiują w trybie dziennym; dziecko, które będzie korzystało z oferty przedszkola powyżej 5 godzinnej podstawy; dziecko posiadające rodzeństwo, które kontynuuje pobyt w danym przedszkolu; dziecko, którego rodzeństwo kandyduje do tego samego przedszkola.

Rycina 1. Sieć - lokalizacja przedszkoli miejskich w Ostrołęce

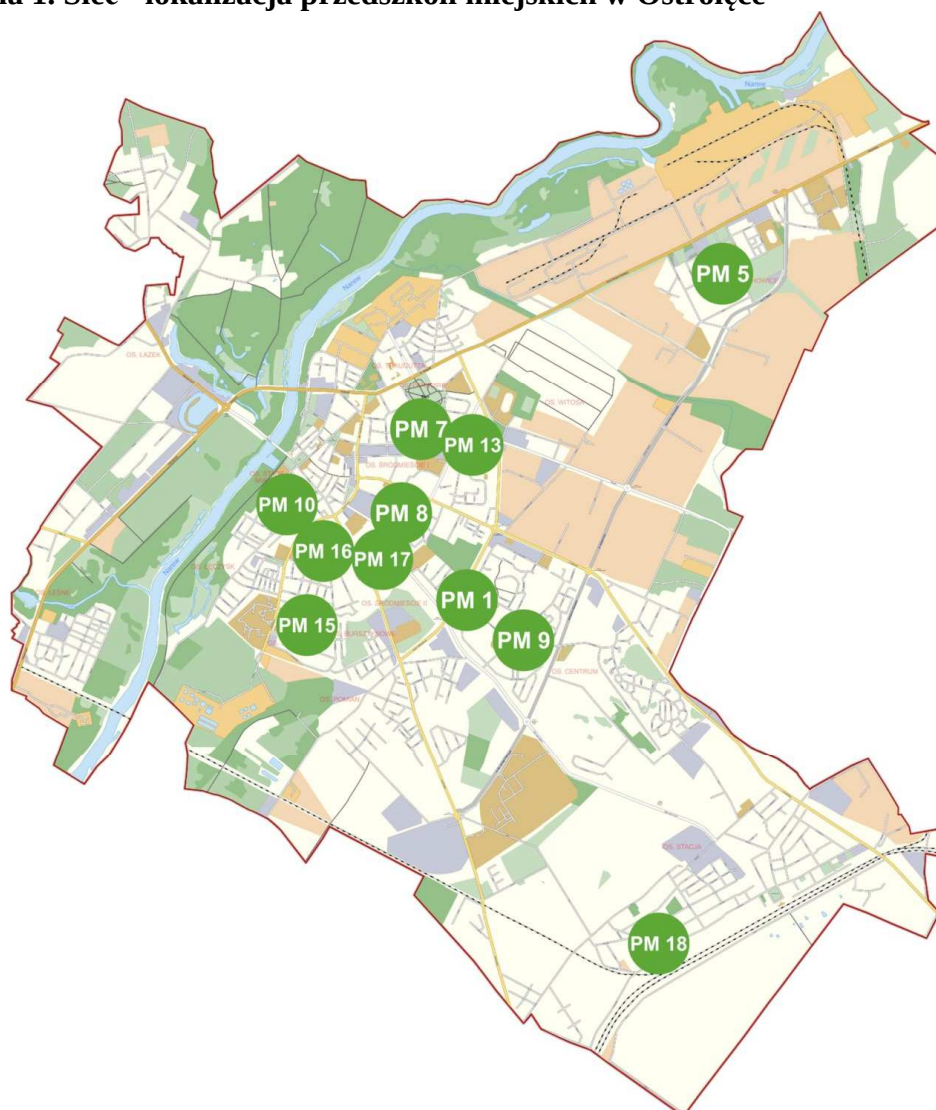

Tabela 13. Liczba dzieci przyjętych i nieprzyjętych do przedszkoli miejskich w latach 2009/2010 – 2013/2014

W latach 2009/2010 - 2018/2019										
PM	2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013		2013/2014	
	Liczba dzieci									
	przyjętych	nie- przyjętych	przyjętych	nie- przyjętych	Przyjętych	nie- przyjętych	przyjętych	nie- przyjętych	przyjętych	nie- przyjętych
Ogółem:	1 401	193	1 328	124	1 337	89	1 345	98	1 353	79
PM 1	96	23	100	20	98	10	94	1	98	0
PM 5	101	11	96	0	87	0	100	2	98	2
PM 7	182	53	157	21	155	9	155	8	157	21
PM 8	126	15	126	8	128	3	127	1	125	8
PM 9	202	13	157	17	176	16	170	22	176	12
PM 10	125	12	125	25	125	14	125	9	123	13
PM 13	124	6	133	0	133	9	143	6	139	0
PM 15	51	10	51	7	50	10	50	8	50	0
PM 16	128	2	122	17	124	7	120	14	119	5
PM 17	193	48	191	9	186	11	186	16	192	14
PM 18	73	0	70	0	75	0	75	11	76	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za poszczególne lata szkolne oraz Systemu Informacji Oświatowej

Do 31 sierpnia 2013 r. jednostka samorządu terytorialnego mogła pobierać opłatę za konkretne świadczenia przekraczające podstawę programową wychowania przedszkolnego. Wysokości opłat za świadczenia udzielane przez przedszkola publiczne określała uchwała Rady Miasta Ostrołęki. Począwszy od 1 września 2013 r. zmieniły się zasady odpłatności.

Szkoły podstawowe i gimnazja

Sieć publicznych szkół prowadzonych przez Miasto Ostrołękę została ustalona pod względem organizacyjnym jako:

- 7 szkół podstawowych, spośród których pięć funkcjonuje jako samodzielne jednostki (SP 1, SP 2, SP 5, SP 6, SP 10) natomiast dwie, tj. SP 3 i SP 4, działają w zespołach;
- 5 gimnazjów, z czego dwa funkcjonują jako samodzielne jednostki (GM 1, GM 2), pozostałe trzy (GM 3, GM 4 i GM 5) działają w zespołach szkół.

Rycina 2. Sieć - lokalizacja publicznych szkół podstawowych i gimnazjów w Ostrołęce

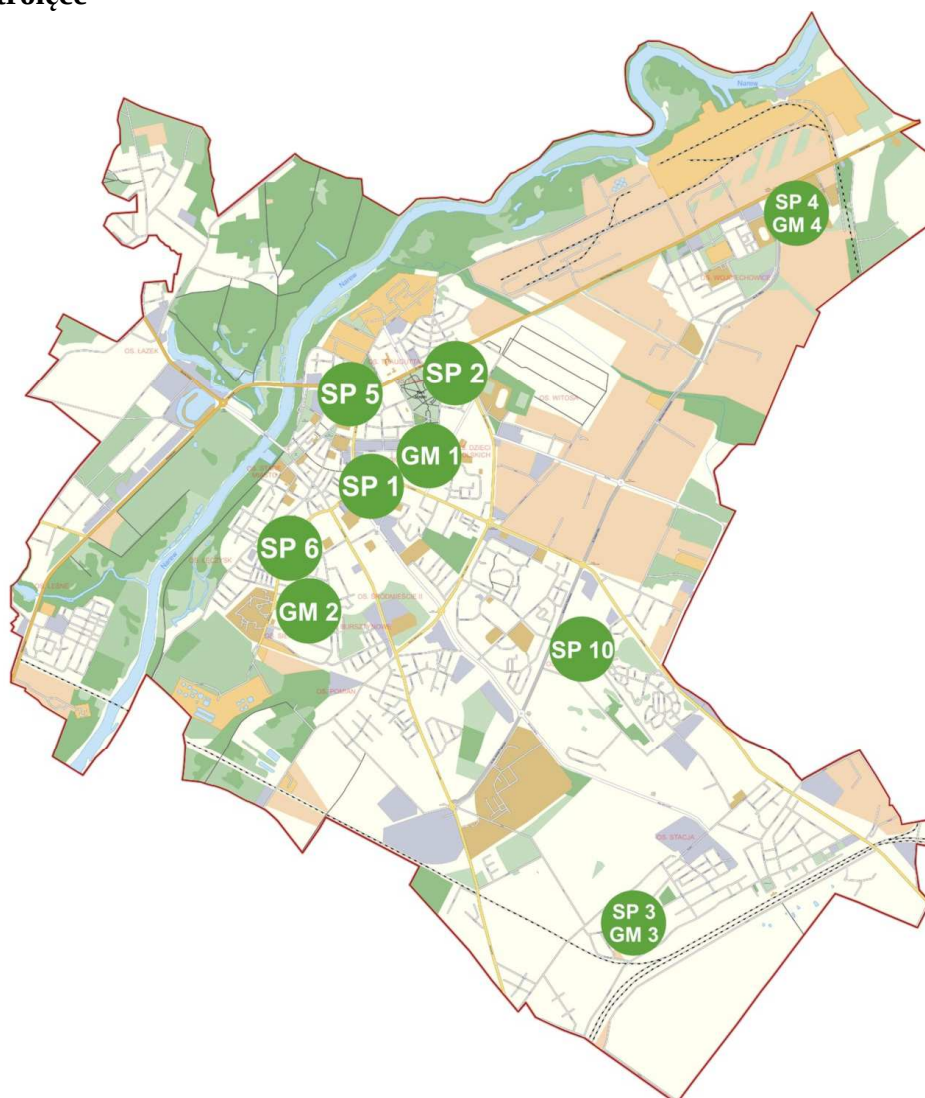

Tabela 14. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach 2009/2010 - 2013/2014

Rok szk.	Szkoły podstawowe				Gimnazja			
	Liczba uczniów ogółem	Liczba uczniów z Ostrołęki	Liczba uczniów spoza Ostrołęki	% uczniów spoza Ostrołęki	Liczba uczniów ogółem	Liczba uczniów z Ostrołęki	Liczba uczniów spoza Ostrołęki	% uczniów spoza Ostrołęki
2009/2010	3 237	3 021	216	6,67	1 955	1 800	155	7,93
2010/2011	3 157	2 934	223	7,06	1 842	1 634	208	11,29
2011/2012	3 184	2 857	327	10,27	1 785	1 547	238	13,33
2012/2013	3 066	2 709	357	11,64	1 750	1 467	283	16,17
2013/2014	3 052	2 730	322	10,55	1 713	1 414	299	17,45

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za poszczególne lata szkolne oraz Systemu Informacji Oświatowej

Z powyższego zestawienia wynika, że w kolejnych latach zmniejszała się ogólna liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach. W szkołach

podstawowych wyraźnie zarysowała się tendencja spadku liczby uczniów zameldowanych na terenie Ostrołęki, jednocześnie wzrosła liczba uczniów spoza miasta. W gimnazjach również wzrasta liczba uczniów spoza Ostrołęki.

Szkoły ponadgimnazjalne

Na terenie miasta Ostrołęki funkcjonują następujące publiczne szkoły ponadgimnazjalne:

- 5 liceów ogólnokształcących, w tym: 2 są jednostkami samodzielnymi, 1 w zespole szkół, a 2 – w strukturach zespołów szkół zawodowych, w tym 1 liceum dla dorosłych;
- 4 zespoły szkół zawodowych.

Rycina 3. Sieć - lokalizacja publicznych szkół ponadgimnazjalnych w Ostrołęce

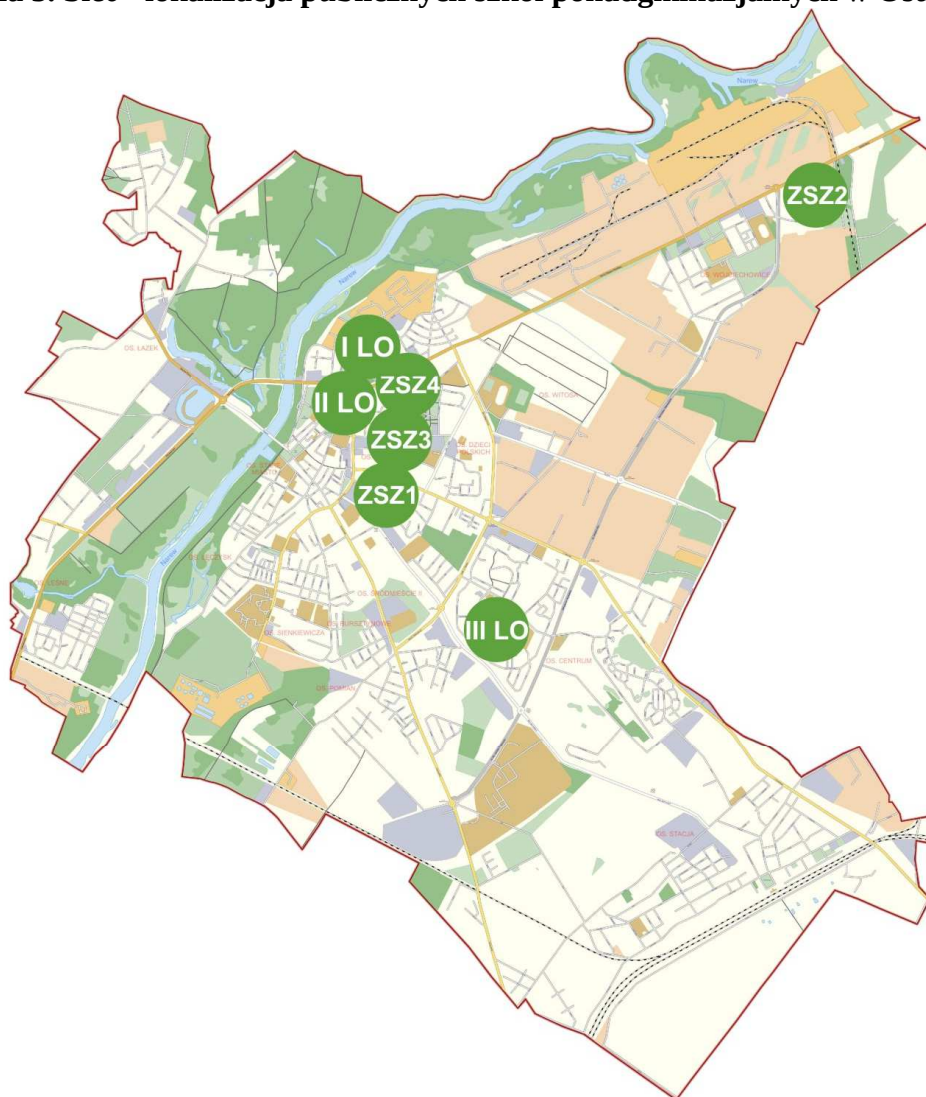

Tabela 15. Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w latach 2009/2010 – 2013/2014

Rok szk.	Liczba uczniów ogółem	I LO	II LO	III LO	ZSZ 1	ZSZ 2	ZSZ 3	ZSZ 4
2009/2010	5 663	770	730	701	1 075	1 058	586	743
2010/2011	5 669	767	727	713	1 051	1 046	579	786
2011/2012	5 508	757	704	709	1 078	920	544	796
2012/2013	5 115	727	667	632	1 052	799	435	803
2013/2014	5 030	688	676	627	1 082	751	386	820

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za poszczególne lata szkolne oraz Systemu Informacji Oświatowej

W analizowanym okresie ogólna liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych ulegała zmniejszeniu. Jednakże, pomimo zjawiska niżu demograficznego w porównaniu do roku 2009/2010 do dwóch placówek uczęszcza więcej uczniów (ZSZ 1 wzrost o 0,65%; ZSZ 4 wzrost o 10,36%). Największy spadek w liczbie uczniów w porównaniu do roku 2009/2010 zaobserwowano w ZSZ 2 spadek o 29,02% i ZSZ 3 spadek o 34,47%.

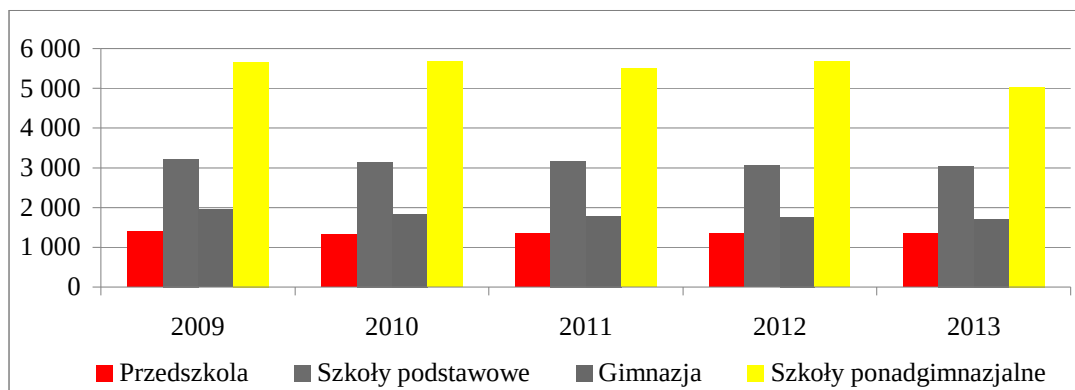
Tabela 16. Liczba uczniów w liceach, technikach, zasadniczych szkołach zawodowych w latach 2009/2010 – 2013/2014

Rok szk.	Liczba uczniów ogółem	Liczba uczniów w liceach	Liczba uczniów w technikach	Liczba uczniów w zasadniczych szkołach zawodowych
2009/2010	5 663	2 509	2 700	454
2010/2011	5 669	2 451	2 759	459
2011/2012	5 508	2 511	2 609	388
2012/2013	5 115	2 227	2 582	306
2013/2014	5 030	2 185	2 566	279

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za poszczególne lata szkolne oraz Systemu Informacji Oświatowej

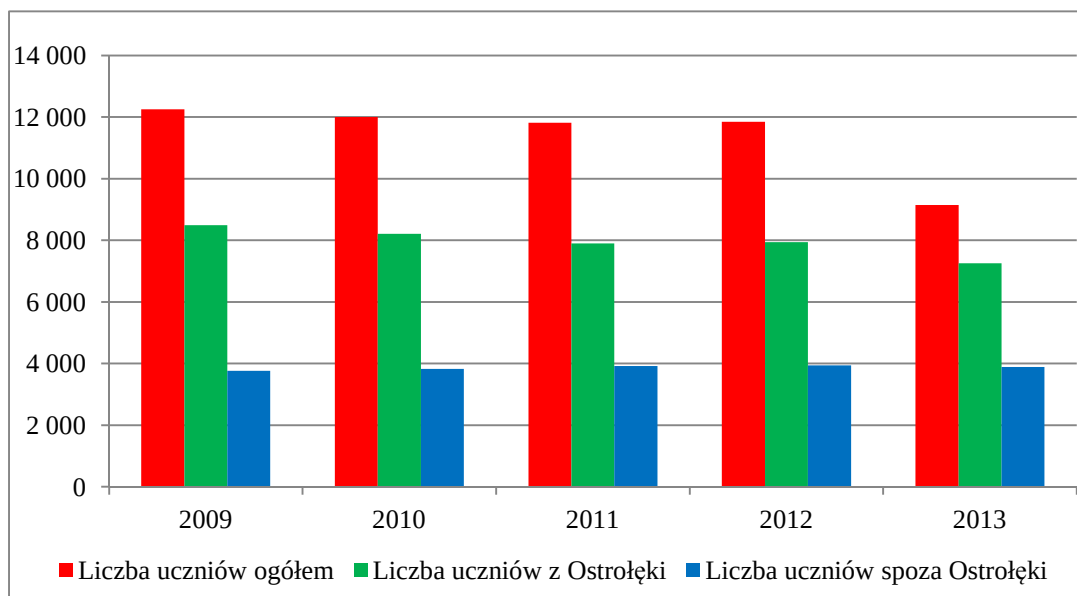
W kolejnych latach liczba uczniów we wszystkich typach szkół zmniejszała się, co obrazuje również wykres 3.

Wykres 3. Liczba dzieci i uczniów w placówkach oświatowych w latach 2009/2010 – 2013/2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za poszczególne lata szkolne oraz Systemu Informacji Oświatowej

Wykres 4. Liczba uczniów w szkołach prowadzonych przez Miasto Ostrołękę ze względu na miejsce zamieszkania w latach 2009/2010 – 2013/2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za poszczególne lata szkolne oraz Systemu Informacji Oświatowej

Z analizy danych wynika, że na przestrzeni lat ogólna liczba uczniów maleje. Spadek miał miejsce w: ZSZ 3 o 34,47%, ZSZ 2 o 29,2%, III LO o 10,66%, I LO o 10,65%, II LO o 7,4%. Natomiast wzrost uczniów nastąpił w: ZSZ 4 o 10,36% i w ZSZ 1 o 0,65%; prawdopodobnie jest on związany z nowo utworzonymi kierunkami nauczania.

Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych korzystali z bazy 3 internatów oraz z Bursy Regionalnej w Ostrołęce.

Tabela 17. Średnioroczna liczba wychowanków w internatach

Uczniowie ze szkoły	Internat I LO					Internat ZSZ 1					Internat ZSZ 2					Bursa Regionalna				
	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
I LO	72	83	96	91	88	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	9	9	9
II LO	27	22	24	21	32	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	10	21	21
III LO	2	3	3	0	0	0	0	0	0	0	0	1	4	4	4	0	5	3	2	6
ZSZ 1	10	3	4	10	3	45	43	52	52	53	2	0	2	2	2	0	0	4	6	9
ZSZ 2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	58	63	71	76	71	0	0	0	0	1
ZSZ 3	12	11	13	9	3	5	2	2	0	0	0	2	4	4	4	30	18	25	27	24
ZSZ 4	34	15	10	14	18	0	0	0	0	1	0	1	2	1	2	29	37	37	50	53
II Społ. LO	4	4	3	2	0	2	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17
inne	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	9	0	0	0	0	0	0	0	1
Ogółem:	164	141	154	147	144	52	46	54	52	54	60	76	84	87	84	59	60	79	115	141

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za poszczególne lata szkolne oraz Systemu Informacji Oświatowej

Z powyższego zestawienia wynika, że wzrasta liczba uczniów zakwaterowanych w internatach, szczególnie w Bursie Regionalnej, dla której organem prowadzącym jest Urząd Marszałkowski (na przestrzeni 5 lat wzrósł o 82 osoby, a w stosunku do roku 2012 o 26 osób).

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy

Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy jest placówką kształcenia specjalnego dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi, z których jedną jest upośledzenie umysłowe. Ponadto placówka obejmuje zajęciami rewalidacyjno – wychowawczymi podopiecznych z niepełnosprawnościami w stopniu głębokim. W strukturach tej placówki znajdują się:

- Szkoła Podstawowa Specjalna z klasami dla uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym,
- Gimnazjum Specjalne z klasami dla uczniów upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim, umiarkowanym lub znacznym,
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna,
- Szkoła Przysposabiająca do Pracy,
- szkolne oddziały przyszpitalne dla dzieci i młodzieży hospitalizowanych w Mazowieckim Szpitalu Specjalistycznym im. dr Józefa Psarskiego w Ostrołęce.

Uczniami szkół są dzieci i młodzież zameldowani na terenie miasta Ostrołęki oraz zamieszkali na terenie gmin powiatu ostrołęckiego.

Tabela 18. Zestawienie liczby uczniów i oddziałów w SOSW

Typ grupy	2009/2010		2010/2011		2011/2012		2012/2013		2013/2014	
	I. ucz.	I. oddz.	I. ucz.	I. oddz.	I. ucz.	I. oddz.	I. ucz.	I. oddz.	I. ucz.	I. oddz.
Szkoła Podstawowa Specjalna	34	4	32	4	32	5	34	5	26	4
Gimnazjum Specjalne	54	6	43	4	38	5	34	3	37	5
Szkoła Przysposabiająca do Pracy	21	3	31	4	27	3	24	3	21	3
Zasadnicza Szkoła Zawodowa	13	1	16	1	15	1	14	1	15	1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za poszczególne lata szkolne oraz Systemu Informacji Oświatowej

We wszystkich szkołach Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Ostrołęce nastąpił spadek liczby uczniów, szczególnie upośledzonych umysłowo w stopniu lekkim. Spowodowane jest to utworzeniem klas integracyjnych i specjalnych w szkołach podstawowych i gimnazjach, a także powołaniem nowej niepublicznej szkoły podstawowej i gimnazjum „Kolorowa Szkoła”.

2.1.2. Oferta edukacyjna i kierunki kształcenia

W latach 2009 - 2013 wnikliwie diagnozowano potrzeby dzieci i młodzieży oraz ich rodziców w zakresie edukacji. Efektem tego były zmiany polegające na powoływaniu nowych typów placówek oświatowych, w tym szkół mistrzostwa sportowego na poziomie gimnazjalnym oraz ponadgimnazjalnym bądź wygaszanie naboru, co miało miejsce w przypadku liceów profilowanych czy techników uzupełniających.

Największe zmiany dokonały się w zakresie dostosowania przedszkoli miejskich i szkół publicznych do objęcia edukacją niepełnosprawnych uczniów. Celem ułatwienia im dostępu do wybranych przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół przysposabiających do pracy organ prowadzący organizuje dowóz zgodnie z art. 14a ust. 4 i 17 ust. 3a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256 poz. 2572 z późn. zm.).

W dwóch z jedenastu publicznych przedszkoli funkcjonujących na terenie Ostrołęki istnieją grupy integracyjne, tj. PM 5 z Oddziałami Integracyjnymi i PM 16.

Pięć szkół podstawowych (t.j. SP 1, SP 2, SP 5, SP 6 i SP 10) funkcjonuje jako samodzielne jednostki, natomiast dwie (t.j. SP 3 i SP 4) tworzą zespoły szkół z gimnazjami. Szkoły podstawowe oferują uczniom:

- oddziały przedszkole - SP 2, SP 5, SP 6 i SP10;
- klasy integracyjne - SP 2, SP 10;
- klasy sportowe - SP 2, SP 6;
- klasy specjalne dla dzieci z autyzmem – SP 4.

Gimnazjaliści mogą uczyć się w jednej z pięciu szkół, które oferują kandydatom naukę w:

- klasach sportowych, w tym w Szkolnym Ośrodku Siatkówki, współfinansowanym przez Polski Związek Piłki Siatkowej oraz Ministerstwo Sportu – GM 1;
- klasach integracyjnych – GM 1 i GM 4;

- klasach specjalnych dla dzieci z autyzmem – GM 4.

W mieście funkcjonuje pięć liceów ogólnokształcących, w tym dwa jako samodzielne jednostki (t.j. I LO i II LO) oraz III LO wchodzące w skład ZS 5, IV LO w ZSZ 2 i V LO w ZSZ 3.

W analizowanym okresie kandydaci mieli do wyboru klasy z rozszerzonymi przedmiotami:

I Liceum Ogólnokształcące:

- matematyka, fizyka, informatyka;
- matematyka, geografia, j. angielski;
- biologia, chemia;
- biologia, chemia, matematyka;
- j. polski, historia, j. angielski,
- geografia, historia, wos, j. łaciński;
- matematyka, fizyka, j. angielski.

II Liceum Ogólnokształcące:

- matematyka, fizyka, informatyka;
- j. polski, historia, wos;
- biologia, chemia;
- matematyka, biologia, chemia;
- j. angielski, matematyka, fizyka, informatyka;
- matematyka, j. angielski, geografia;
- historia, geografia, wos.

III Liceum Ogólnokształcące:

- matematyka, geografia, j. angielski;
- matematyka, geografia, wos;
- matematyka, fizyka, informatyka;
- matematyka, j. angielski, (do wyboru fizyka lub chemia);
- biologia, chemia, matematyka;
- biologia, geografia, j. angielski;
- biologia, chemia, fizyka;
- historia, wos, geografia;
- (do wyboru – j. polski lub j. angielski), historia, wos.

V Liceum Ogólnokształcące - j. polski, biologia, j. angielski.

Obecnie na terenie miasta funkcjonują 4 zespoły szkół zawodowych. W latach 2009 – 2013 zespoły te kształciły młodzież w technikach w 26 zawodach (zestawienie zawodów – tabela 17) oraz młodzież w szkołach zawodowych w 17 zawodach (zestawienie zawodów przedstawia tabela 18).

W 2012 roku nie zrealizowano naboru na kierunkach - technik poligraf i technik ochrony środowiska, zaś powołano 3 nowe kierunki – technik żywienia i usług gastronomicznych, technik energetyk, technik usług kosmetycznych, a od 2013 roku istnieje kierunek – technik technologii żywności.

Od września 2013 nie było też naboru do liceów profilowanych.

Miasto Ostrołęka prowadzi również szkoły dla dorosłych. Osoby dorosłe mogą kształcić się w liceum ogólnokształcącym, technikach uzupełniających, w szkole policealnej i na kursach kwalifikacyjnych, które funkcjonują w ZSZ 2, ZSZ 1 i ZSZ 4.

Uzupełnieniem ostrołęckiej sieci szkół jest Państwowa Szkoła Muzyczna I i II st. im. Zygmunta Noskowskiego w Ostrołęce. Organem prowadzącym Szkołę i sprawującym nadzór pedagogiczny jest Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Szkoła prowadzi nauczanie muzyczne w dwóch etapach:

- stopień I - w cyklu sześcioletnim i w cyklu czteroletnim,
- stopień II - w cyklu sześcioletnim na wydziale instrumentalnym i w cyklu czteroletnim na wydziale wokalnym.

W Szkole działają sekcje, w skład których wchodzi nauczyciele przedmiotów pokrewnych:

- sekcja instrumentów klawiszowych,
- sekcja instrumentów smyczkowych,
- sekcja instrumentów dętych,
- sekcja przedmiotów ogólnomuzycznych.

Od sześciu lat w ostrołęckich szkołach ponadgimnazjalnych funkcjonuje elektroniczny system wspomagania rekrutacji. W trakcie jego działania nabór jest szczegółowo monitorowany, a zgromadzony tą drogą materiał pozwala określić zmiany zachodzące na ostrołęckim rynku edukacyjnym, wśród których należy wymienić:

- liczba kandydatów do ostrołęckich szkół ponadgimnazjalnych, pomimo zmniejszającej się liczby absolwentów gimnazjów, utrzymuje się na stałym

poziome, co jest spowodowane napływem uczniów spoza granic administracyjnych miasta,

- zmniejsza się zainteresowanie liceami profilowanymi (od roku szkolnego 2012/2013 nie prowadzi się naboru) i zasadniczymi szkołami zawodowymi, zaś liczba uczniów w liceach ogólnokształcących i technikach nieznacznie wzrasta.

Do tych zmian dostosowana była oferta edukacyjna, a także liczba oddziałów tworzonych w poszczególnych szkołach.

Monitorowanie zainteresowania absolwentów poszczególnymi typami szkół oraz proponowanymi kierunkami kształcenia pozwala stwierdzić, że najliczniejszą grupę stanowili uczniowie techników, następnie liceów ogólnokształcących. Najmniej uczniów uczęszczało do liceów profilowanych oraz do szkół policealnych.

W obrębie poszczególnych typów szkół ponadgimnazjalnych można wyróżnić specjalności, które w ostatnich latach były preferowane przez młodzież.

Tabela 19. Zestawienie przedmiotów w zakresie rozszerzonym i liczby uczniów w liceach ogólnokształcących

Przedmioty rozszerzone	Rok				
	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
matematyka, fizyka, informatyka	356	387	374	373	368
matematyka, geografia, j. angielski	93	98	91	88	171
matematyka, j. angielski, informatyka	131	159	184	140	76
j. polski, historia, j. angielski, wiedza o kulturze	119	123	113	85	41
j. polski, historia, wos	183	150	124	97	166
historia, geografia, wos	99	98	96	93	173
historia, j. polski, j. angielski	103	100	96	92	89
historia, wos, j. niemiecki	102	106	101	97	0
biologia, chemia, promocja zdrowia	95	94	96	97	0
biologia, chemia, fizyka	180	185	191	181	268
biologia, chemia, matematyka	321	321	330	340	328
biologia, geografia, j. angielski	0	0	18	45	65
j. angielski, j. niemiecki, geografia	44	44	45	61	0
matematyka, chemia, j. angielski	170	139	112	80	0
matematyka, geografia	104	103	97	86	0
matematyka, geografia, informatyka	101	100	99	95	89
matematyka, fizyka, j. angielski	0	0	21	21	100
matematyka, technologia informacyjna, historia sztuki	31	62	92	61	29
matematyka, fizyka, chemia, j. angielski	0	0	0	0	28
Ogółem:	2 201	2 207	2 170	2 026	1 991

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

W liceach ogólnokształcących od wielu lat największym zainteresowaniem młodzieży cieszą się klasy z rozszerzoną realizacją nauczania z zakresu

przedmiotów: matematyka, fizyka, informatyka; biologia, chemia, matematyka
 radziej z zakresu nauk humanistycznych.

W kształceniu zawodowym na poziomie techników i zasadniczych szkół
 zawodowych o wyborach młodzieży decydują plany na przyszłość, głównie
 zawodowe.

**Tabela 20. Zestawienie zawodów technicznych dla młodzieży i liczby uczniów
 w szkołach zawodowych**

Zawód:	Rok				
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Kucharz	27	52	106	97	77
Technik agrobiznesu	68	64	48	22	22
Technik arch. krajobrazu	92	80	78	76	72
Technik budownictwa	113	120	96	96	96
Technik drogownictwa	7	12	12	11	10
Technik ekonomista	322	295	256	222	187
Technik elektronik	93	90	61	54	58
Technik elektryk	91	97	103	107	128
Technik geodeta	89	89	86	87	79
Technik handlowiec	212	215	174	154	161
Technik hotelarstwa	201	193	163	168	151
Technik informatyk	238	267	265	283	192
Technik logistyk	0	90	88	84	96
Technik mechanik	194	155	157	173	166
Technik mechatronik	98	79	76	84	95
Technik obsługi turystycznej	25	55	82	106	114
Technik ochrony środowiska	46	33	14	0	0
Technik organizacji reklamy	20	37	42	58	53
Technik pojazdów sam.	83	127	176	174	225
Technik poligraf	37	35	22	0	0
Technik spedytor	12	0	18	13	12
Technik teleinformatyk	138	103	75	44	26
Technik usług fryzjerskich	110	107	104	103	109
Technik weterynarii	44	63	68	62	64
Technik żywienia i gosp. dom.	129	110	111	82	71
Technik żywienia i usług gastron.	0	0	0	56	111
Technik energetyk	0	0	0	7	7
Technik technologii żywności	0	0	0	0	26
Technik usług kosmetycznych	0	0	0	31	51
Ogółem:	2 489	2 568	2 481	2 454	2 459

*Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Informacji o stanie realizacji zadań
 oświatowych za poszczególne lata szkolne oraz Systemu Informacji Oświatowej*

Z powyższego zestawienia jednoznacznie wynika, że w ostatnich pięciu
 latach największym zainteresowaniem cieszyły się zawody: technik ekonomista,
 technik informatyk, technik mechanik i technik pojazdów samochodowych.

Ważną rolę w ostrołęckim systemie kształcenia odgrywają zasadnicze szkoły
 zawodowe funkcjonujące w strukturach ZSZ 1, ZSZ 2, ZSZ 4 oraz SOSW.
 W kolejnych latach kształciły młodzież w 17 zawodach. Największą popularnością

cieszyły się zawody: mechanik pojazdów samochodowych i elektromechanik pojazdów samochodowych co prezentuje poniższa tabela.

Tabela 21. Zestawienie zawodów i liczby uczniów w zasadniczych szkołach zawodowych

Zawód	Rok				
	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Cukiernik	7	8	6	3	2
Elektromechanik pojazdów samochodowych	79	68	62	61	71
Elektryk	59	53	30	7	8
Fryzjer	38	47	31	29	21
Kucharz małej gastronomii	52	57	40	14	0
Mechanik pojazdów sam.	126	135	130	110	95
Monter inst. i urządzeń sanitarnych	67	57	43	25	11
Murarz	8	6	8	3	3
Piekarz	2	1	2	2	2
Sprzedawca	23	27	36	3	5
Kucharz	0	0	0	14	39
Stolarz	0	0	0	0	1
Elektromechanik	0	0	0	0	1
Rolnik	1	0	0	0	1
Murarz – tynkarz	0	0	0	0	1
Blacharz samochodowy	2	0	0	0	0
Monter sieci inst. i urządzeń sanitarnych	0	0	0	16	18
Ogółem:	464	459	388	287	279

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za poszczególne lata szkolne oraz Systemu Informacji Oświatowej

Kandydaci do szkół ponadgimnazjalnych najczęściej wybierali jako pierwszą preferencję oddziały liceów ogólnokształcących. Liczba chętnych do zasadniczych szkół zawodowych była bardzo mała. W trakcie próbnych przydziałów miejsc okazało się, że do wielu oddziałów nie została zakwalifikowana odpowiednia liczba kandydatów i w konsekwencji nie zostały one utworzone. Wśród przyczyn tego zjawiska można wymienić: spadek liczby absolwentów gimnazjów, zbyt wysokie progi punktowe ustalone przez niektóre szkoły oraz zbyt niską liczbę punktów uzyskiwaną przez kandydatów na egzaminie gimnazjalnym.

Dla kandydatów, którzy nie zostali zakwalifikowani do żadnej ze szkół przewidziane były wolne miejsca w ramach lipcowej rekrutacji uzupełniającej. Znajomość liczby niezakwalifikowanych kandydatów spoza Ostrołęki pozwalała oszacować potrzebną liczbę wolnych miejsc. Nie wszyscy kandydaci spoza Ostrołęki ubiegali się nadal o miejsca w ostrołęckich szkołach. Często bowiem przyjmowani byli do szkół w swoich miejscowościach. Wolne miejsca w znacznym stopniu zostały zapełnione w trakcie rekrutacji uzupełniającej przeprowadzonej w lipcu.

2.1.3. Poziom kształcenia

Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Kształcenia znana pod nazwą ISCED obejmuje dwie zmienne klasyfikacji: poziomy i dziedziny kształcenia. W Polsce mamy następujące poziomy w klasyfikacji ISCED:

- poziom 0 – przedszkole;
- poziom 1 - szkoła podstawowa;
- poziom 2A – gimnazjum;
- poziom 3A – liceum ogólnokształcące, liceum profilowane, technikum, uzupełniające liceum ogólnokształcące, technikum uzupełniające;
- poziom 3C – zasadnicza szkoła zawodowa,
- poziom 4C – szkoły policealne.

Co roku poziom kształcenia danego etapu edukacyjnego jest badany poprzez system egzaminów zewnętrznych:

- w szkole podstawowej jest to sprawdzian dla uczniów klasy VI,
- w gimnazjum – egzamin dla uczniów klasy III,
- dla absolwentów liceum ogólnokształcącego, liceum profilowanego, technikum, uzupełniającego liceum ogólnokształcące, technikum uzupełniającego - egzamin maturalny,
- dla absolwentów szkół ponadgimnazjalnych: zasadniczych szkół zawodowych, techników, techników uzupełniających i szkół policealnych – egzamin potwierdzający kwalifikacje zawodowe.

W kolejnych latach uczniowie wszystkich ostrołęckich szkół przystępowali do wyżej wymienionych form sprawdzenia poziomu wiedzy, umiejętności i sprawności. Wyniki uzyskiwane przez uczniów i absolwentów ostrołęckich szkół na poszczególnych etapach edukacyjnych są przedstawione w tabelach poniżej.

Tabela 22. Wyniki sprawdzianu dla uczniów szóstej klasy szkoły podstawowej

Rok	Liczba uczniów	Średnie liczby punktów dla arkusza w szkołach		
		Średnie wyniki procentowe dla miasta	Średnie wyniki procentowe dla woj. mazowieckiego	Średnie wyniki procentowe dla kraju
2009/2010	624	23,85	23,85	22,52
2010/2011	586	24,83	25,58	24,1
2011/2012	537	26,27	25,96	24,9
2012/2013	572	23,29	23,87	22,3
2013/2014	512	23,08	25,22	23,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań OKE

Z powyższego zestawienia wynika, że uczniowie uzyskiwali wyniki na poziomie podobnym jak ich koledzy w szkołach woj. mazowieckiego i w kraju. W roku 2011 uczniowie ostrołęckich szkół osiągnęli średnie wyniki wyższe o 0,31% od średnich wyników uczniów ze szkół w woj. mazowieckim i o 1,37 % od średnich wyników w kraju.

Tabela 23. Wyniki egzaminów uczniów publicznych i niepublicznych gimnazjów

Rok	Liczba uczniów	Średnie wyniki procentowe dla miasta	Średnie wyniki procentowe dla woj. mazowieckiego	Średnie wyniki procentowe dla kraju	Część egzaminu
2009/ 2010	795	33,30	32,81 wysoki	32,67	GH
	795	28,63	27,53 wysoki	28,20	GM-P
	733	33,41	nieopublikowane	nieopublikowane	GJ-A
	78	33,26	nieopublikowane	nieopublikowane	GJ-N
2010/ 2011	750	32,17	31,63	32,67	GH
	750	24,33	24,96	28,20	GM-P
	711	32,71	30,52	34,02	GJ-A
	37	22,76	31,36	32,88	GJ-N
	1	17,0	27,01	21,62	GJ-R
2011/ 2012	655	27,33	27,33	31,01	GH
	655	23,84	24,54	25,56	GM-P
	593	30,17	29,16	33,23	GJ-A
	62	29,87	28,94	21,09	GJ-N
2012/ 2013	646	61,0	63,5	63,5	GH-H
	646	65,5	66,0	66,0	GH-P
	645	50,6	51,8	52,5	GM-P
	645	48,7	50,4	51,0	GM-M
	623	66,2	65,6	68,0	GJA-P
	618	47,6	48,1	54,5	GJA-R
	21	52,2	56,8	58,0	GJN-P
	4	58,5	40,4	38,5	GJN-R
2013/ 2014	618	57,5	59,9	60,0	GH-H
	618	64,3	64,4	62,5	GH-P
	615	59,3	61,0	61,0	GM-P
	615	48,2	50,9	51,0	GM-M
	578	68,6	66,6	68,0	GJA-P
	566	50,6	48,4	53,0	GJA-R
	37	49,0	57,3	56,5	GJN-P
	8	41,9	49,8	41,5	GJN-R

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań OKE

Uczniowie ostrołęckich gimnazjów w latach 2009 - 2013 uzyskiwali średnie wyniki procentowe z poszczególnych części egzaminu niewiele niższe niż ich rówieśnicy w województwie mazowieckim i w kraju. Różnica oscylowała na poziomie do 3%. Bardzo dobre wyniki uzyskali uczniowie w 2012 roku z języka niemieckiego w zakresie rozszerzonym. Ich noty były wyższe o 18,1% od wyników w województwie mazowieckim i o 20% od wyników w Polsce. Wyniki egzaminów są dobre, najczęściej mieszczące się w staninach 6 i 5 (wyżej średni lub średni).

Tabela 24. Wyniki matur w publicznych szkołach ponadgimnazjalnych

Rok	Liczba zdających	Liczba świadectw dojrzałości	Odsetek sukcesu w mieście	Odsetek sukcesu w województwie	Odsetek sukcesu w kraju
2009/2010	1 504	1 186	78,86%	81,40%	78,20%
2010/2011	1 351	1 056	78,16%	79,40%	81,00%
2011/2012	1 364	1 021	74,85%	76,50%	67,00%
2012/2013	1 477	1 156	78,27%	81,00%	80,54%
2013/2014	1 322	1 089	82,37%	81,05%	81,10%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań OKE

Z danych uzyskanych z OKE i szczegółowej analizy zdawalności egzaminów maturalnych w poszczególnych typach szkół ponadgimnazjalnych należy stwierdzić, iż wyższe wyniki uzyskują maturzyści liceów ogólnokształcących.

Tabela 25. Wyniki egzaminów zawodowych w szkołach ponadgimnazjalnych w latach 2009 - 2013 – technika

Rok	Liczba uczniów przystępujących do egzaminu pisemnego	Uczniowie, którzy zdali egzamin pisemny		Liczba uczniów przystępujących do egzaminu praktycznego	Uczniowie, którzy zdali egzamin praktyczny		Uczniowie, którzy otrzymali dyplom
		liczba	%		liczba	%	
2009/10	569	469	82,42	559	263	47,05	245
2010/11	532	445	83,65	537	302	56,24	285
2011/12	544	452	83,09	534	288	53,93	272
2012/13	582	490	84,19	585	289	49,40	285
2013/14	519	399	76,88	531	317	59,70	291

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań OKE

Tabela 26. Wyniki egzaminów zawodowych w szkołach ponadgimnazjalnych w latach 2009 - 2013 – zasadnicze szkoły zawodowe

Rok	Liczba uczniów przystępujących do egzaminu pisemnego	Uczniowie, którzy zdali egzamin pisemny		Liczba uczniów przystępujących do egzaminu praktycznego	Uczniowie, którzy zdali egzamin praktyczny		Uczniowie, którzy otrzymali dyplom
		liczba	%		liczba	%	
2009/10	117	99	84,62	89	79	88,76	73
2010/11	94	61	64,89	76	76	100	54
2011/12	116	78	67,24	246	171	69,51	140
2012/13	135	95	70,37	116	105	90,52	84
2013/14	93	69	74,19	64	64	100	55

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań OKE

Tabela 27. Wyniki egzaminów zawodowych w szkołach ponadgimnazjalnych w latach 2009 – 2013 – technika uzupełniające

Rok	Liczba uczniów przystępujących do egzaminu pisemnego	Uczniowie, którzy zdali egzamin pisemny		Liczba uczniów przystępujących do egzaminu praktycznego	Uczniowie, którzy zdali egzamin praktyczny		Uczniowie, którzy otrzymali dyplom
		liczba	%		liczba	%	
2009/10	31	14	45,16	28	9	32,14	7
2010/11	10	5	50,00	6	1	16,67	2
2011/12	25	12	48,00	25	13	52,00	9
2012/13	29	20	68,97	28	9	32,14	9
2013/14	12	12	100,00	16	6	37,50	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań OKE

Tabela 28. Wyniki egzaminów zawodowych w szkołach ponadgimnazjalnych w latach 2009 - 2013 – szkoły policealne

Rok	Liczba uczniów przystępujących do egzaminu pisemnego	Uczniowie, którzy zdali egzamin pisemny		Liczba uczniów przystępujących do egzaminu praktycznego	Uczniowie, którzy zdali egzamin praktyczny		Uczniowie, którzy otrzymali dyplom
		liczba	%		liczba	%	
2009/10	brak danych*	xxxx	xxxx	brak danych*	xxxx	xxxx	xxxx
2010/11	10	10	100,00	10	6	60,00	6
2011/12	32	28	87,50	32	27	84,38	25
2012/13	38	27	71,05	35	14	40,00	13
2013/14	36	30	83,33	35	17	48,57	18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze sprawozdań OKE

*w roku szkolnym 2008/2009 nie prowadzono egzaminów zawodowych dla słuchaczy szkół policealnych

Z powyższego zestawienia wynika, że odsetek zdawalności egzaminów zawodowych w ostrołęckich szkołach ponadgimnazjalnych, liceach i technikach, jest porównywalny do zdawalności w woj. mazowieckim i w Polsce. Chlubnym wyjątkiem jest rok 2013, kiedy to odsetek zdawalności był wyższy w stosunku do Mazowsza o 1,1% i do kraju o 1,05%. Należy zatem stwierdzić, że proces edukacyjny w publicznych szkołach ponadgimnazjalnych w Ostrołęce jest organizowany na dobrym poziomie.

2.1.4. Struktura zatrudnienia

W ostrołęckich szkołach i placówkach samorządowych w kolejnych latach zatrudnienie nauczycieli przedstawiało się następująco:

Tabela 29. Stan zatrudnienia pracowników pedagogicznych z podziałem na stopień awansu zawodowego, wiek – dane w osobach

Liczba nauczycieli	Kategoria	Rok				
		2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
wg stopnia awansu zawodowego	bez stopnia	5	11	21	16	14
	stażysta	70	71	54	57	49
	kontraktowy	242	237	248	244	230
	mianowany	207	195	195	225	239
	dplomowany	721	761	783	780	803
wg wieku	do 25 lat	48	26	20	18	29
	od 26 do 30	145	171	180	171	177
	od 31 do 35	210	203	193	205	202
	od 36 do 40	209	212	184	200	194
	od 41 do 45	244	242	258	255	251
	od 46 do 50	194	204	222	223	218
	od 51 do 55	126	135	158	156	166
	od 56 do 60	62	60	63	71	78
	od 61 do 65	6	21	22	22	19
powyżej 66 lat		1	1	1	1	1
Ogółem:		1 245	1 275	1 301	1 322	1 335

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za poszczególne lata szkolne oraz Systemu Informacji Oświatowej

Powyższe statystyki jednoznacznie potwierdzają, że kadra pedagogiczna w naszym mieście jest wysoko wykwalifikowana. Dyrektorzy szkół i placówek zwracają uwagę na kompetencje zatrudnianych nauczycieli oraz dbają o ich rozwój zawodowy, stwarzając warunki do odbywania stażu decydującego o kolejnych stopniach awansu zawodowego.

W każdym roku nauczyciele pogłębiają swoją wiedzę i umiejętności oraz podwyższają kwalifikacje zawodowe. Poniższa tabela obrazuje wzrost nakładów przeznaczanych na finansowanie doskonalenia i doształcania zawodowego nauczycieli.

Tabela 30. Środki finansowe na doskonalenie i doształcanie zawodowe nauczycieli w latach 2009 - 2013

Rok	2009	2010	2011	2012	2013
Plan	446 800,00	479 104,00	560 278,00	580 158,00	607 836,00
Wykonanie	298 267,34	346 290,47	391 902,20	465 955,72	548 217,41
Wskaźnik wykonania	66,76%	72,28%	69,95%	80,32%	90,19%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

Prawidłowe prognozowanie kierunków rozwoju ostrołęckiej oświaty uzależnione jest m.in. od wieku nauczycieli. Analiza grup wiekowych zatrudnionych nauczycieli pozwala przypuszczać, iż w najbliższych latach nie należy się spodziewać dużej rotacji spowodowanej odejściem z zawodu, np.: na skutek przejścia na emeryturę. Oznacza to także, że nie nastąpi wzrost zatrudniania osób, które pragną podjąć pracę w zawodzie nauczyciela.

Z wywiadów prowadzonych z dyrektorami ostrołęckich szkół wynika konieczność zaplanowania doskonalenia nauczycieli, uprawniającego do prowadzenia zajęć specjalistycznych, w tym przedmiotów zawodowych oraz nauczania (również zawodowego) uczniów z różnymi niepełnosprawnościami (słabowidzących i niewidomych, słabosłyszących i niesłyszących oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi).

Miejskie jednostki oświatowe zatrudniają również pracowników niebędących nauczycielami. W kolejnych latach zatrudnienie w tej grupie pracowników utrzymywało się na podobnym poziomie. Wielkość zatrudnienia w kolejnych latach obrazuje tabela 31.

Tabela 31. Zatrudnienie pracowników niepedagogicznych w placówkach oświatowych - dane w osobach

Rok Typ Placówki	Grupa pracowników	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014
Przedszkola	Pracownicy ekonomiczno - adm.	12	12	12	21	21
	Pracownicy obsługi	101	95	98	110	107
	Pielęgniarki	0	0	0	0	0
	Pomoc nauczyciela	1	10	11	10	10
	Liczba pracowników ogółem:	114	117	121	141	138
Szkoły podstawowe i gimnazja	Pracownicy ekonomiczno - adm.	41	37	56	58	64
	Pracownicy obsługi	116	119	127	137	140
	Pielęgniarki	7	9	8	8	8
	Pomoc nauczyciela	3	5	5	6	9
	Liczba pracowników ogółem:	167	170	196	209	221
Szkoły ponadgimnazjalne i placówki oświatowe	Pracownicy ekonomiczno - adm.	74	75	63	67	71
	Pracownicy obsługi	123	123	122	118	119
	Pielęgniarki	4	6	6	6	7
	Pomoc nauczyciela	1	1	1	1	0
	Liczba pracowników ogółem:	202	205	192	192	197
Ogółem pracowników niepedagogicznych:		483	492	510	542	556

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za poszczególne lata szkolne oraz Systemu Informacji Oświatowej

W latach 2012 - 2013 wzrosło zatrudnienie w grupie pracowników niepedagogicznych, co było spowodowane między innymi utworzeniem zespołów administracyjno - finansowych w szkołach i przedszkolach, które uprzednio były obsługiwane przez Zakład Obsługi Oświaty i Aktywnego Zwalczania Bezrobocia, a po jego likwidacji przez Miejski Zarząd Obiektów Turystyczno - Sportowych i Infrastruktury Technicznej w Ostrołęce. Podyktowane to było również koniecznością zapewnienia opieki dzieciom z niepełnosprawnościami w przedszkolach oraz oddziałach integracyjnych.

2.1.5. Baza i wyposażenie szkół/placówek oświatowych

Ostrołęckie samorządowe przedszkola, szkoły oraz placówki oświatowe prowadzą działalność dydaktyczno-wychowawczą i opiekuńczą w obiektach będących własnością miasta. Wyjątek stanowi Przedszkole Miejskie Nr 1, które prowadzi działalność w dwóch lokalizacjach dzierżawionych od Spółdzielni Mieszkaniowej „Centrum”. Poniższe tabele prezentują stan majątkowy

- nieruchomości należące do szkół i placówek oświatowych wraz z kubaturą oraz funkcjonalnością pomieszczeń, które są wykorzystywane do działalności edukacyjnej.

Tabela 32. Nieruchomości zajmowane przez jednostki oświatowe

Grupa jednostek organizacyjnych	Powierzchnia w m ²	
	Nieruchomości gruntowej	Terenów zielonych
Przedszkola	38 049	12 748
Szkoły podstawowe	71 719	7 938
Gimnazja	40 095	12 861
Zespoły szkół	24 786	9 561
Licea ogólnokształcące	28 328	13 904
Zespoły szkół zawodowych i CKP	60 215	11 907
Szkoły specjalne	3 739	1 800
Razem:	266 931	70 719

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za poszczególne lata szkolne oraz Systemu Informacji Oświatowej

Tabela 33. Place zabaw i tereny sportowe zajmowane przez jednostki oświatowe

Grupa jednostek organizacyjnych	Powierzchnia w m ²	
	Placu zabaw dla dzieci	Terenów sportowych
Przedszkola	17 735	0
Szkoły podstawowe	2 574	14 424
Gimnazja	0	7 941
Zespoły szkół	500	8 432
Licea ogólnokształcące	0	2 120
Zespoły szkół zawodowych i CKP	0	16 804
Szkoły specjalne	0	0
Razem:	20 809	49 721

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za poszczególne lata szkolne oraz Systemu Informacji Oświatowej

Na terenie niektórych przedszkoli i szkół podstawowych powstały nowe place zabaw. Część nieruchomości gruntowej została przeznaczona pod tereny sportowe w ramach realizowanego rządowo-samorządowego programu budowy boisk „Orlik 2012”.

Nie zmieniła się także powierzchnia całkowita większości obiektów oświatowych. Chlubnym wyjątkiem jest Szkoła Podstawowa Nr 10 im. Jana Pawła II, która wzbogaciła swe zasoby lokalowe o nowy blok żywieniowy.

We wszystkich przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych prowadzona jest racjonalizacja wykorzystania istniejących pomieszczeń dydaktycznych i innych ogólnodostępnych. Dzięki temu z każdym rokiem poprawiają się warunki pracy uczniów, pracowników pedagogicznych i niepedagogicznych. Aktualny stan pomieszczeń został zestawiony w tabeli 34.

Tabela 34. Pomieszczenia w placówkach oświatowych

Grupa jednostek organizacyjnych	Sale lekcyjne, w tym pracownie szkolne	Świetlice	Biblioteki	Gabinety	Pomieszczenia	
					wielo-funkcyjne	pozostałe
	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba	Liczba
Przedszkola	28	0	1	5	6	123
Szkoły podstawowe	125	6	6	19	8	52
Gimnazja	59	2	2	6	0	18
Zespoły szkół	51	3	6	7	18	95
Licea ogólnokształcące	48	1	2	2	0	42
Zespoły szkół zawodowych i CKP	116	2	4	6	2	136
SOSW	14	1	1	2	0	36
PPP	0	0	0	13	0	16
Razem:	441	15	22	60	34	518

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za poszczególne lata szkolne oraz Systemu Informacji Oświatowej

W ostrołęckich przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowych ważną rolę odgrywają pomieszczenia, w których prowadzone są zajęcia w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej, tzw. gabinety. Z uwagi na realizację zadań wynikających z organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej oraz wyrównywania szans edukacyjnych z każdym rokiem wzrasta liczba pomieszczeń o szczególnym przeznaczeniu. Aktualny ich stan jest przedstawiony w tabeli 35.

Tabela 35. Rodzaje gabinetów w szkołach / placówkach oświatowych

Grupa jednostek organizacyjnych	Gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej	Gabinet psychologa	Gabinet pedagoga	Gabinet logopedy	Sala do zajęć grupowych z zakresu pomocy psychologiczno- - pedagogicznej
Przedszkola	1	0	0	1	1
Szkoły podstawowe	4	1	5	4	5
Gimnazja	2	2	2	0	0
Zespoły szkół	2	2	2	1	0
Licea ogólnokształcące	1	0	1	0	0
Zespoły szkół zawodowych i CKP	2	0	3	0	0
SOSzW	1	0	0	1	0
PPP	0	1	1	1	1
Ogółem:	13	6	14	8	7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za poszczególne lata szkolne oraz Systemu Informacji Oświatowej

Przewiduje się, że w najbliższych latach utrzyma się tendencja organizowania gabinetów przeznaczonych szczególnie do prowadzenia różnego typu zajęć

terapeutycznych: logopedycznych, korekcyjno – kompensacyjnych, stymulacji sensorycznej, itp.

W szkołach prowadzonych przez Miasto Ostrołękę są trzy hale sportowe i szesnaście sal do zajęć sportowych, w tym:

- **3 hale sportowe** o wymiarach nie mniejszych niż 36 m x 18 m albo o powierzchni nie mniejszej niż 648 m²,
- **9 sal gimnastycznych** o wymiarach mniejszych niż 24 m x 12 m do 18 m x 9 m lub o powierzchni mniejszej niż 288 m², równej lub większej niż 162 m²,
- **5 sal gimnastycznych** o wymiarach mniejszych niż 36 m x 18 m do 24 m x 12 m lub o powierzchni mniejszej niż 648 m² i równej lub większej niż 288 m²,
- **4 sale** o powierzchni mniejszej niż 162 m².

Ponadto dzieci i młodzież ostrołęckich szkół korzystają z Hali Sportowej im. Arkadiusza Gołasia.

Najmniejszą salę do zajęć sportowych ma Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy (76 m²), a ZSZ 3 i Szkoła Podstawowa 5 nie posiadają sali gimnastycznej.

Uzupełnieniem bazy sportowej są boiska oraz inne pomieszczenia do ćwiczeń. Przy szkołach funkcjonują boiska szkolne, m.in.:

- do koszykówki - 4
- do piłki nożnej - 10
- do piłki ręcznej - 2
- do siatkówki - 2
- do siatkówki plażowej - 2
- boiska uniwersalne/wielozadaniowe - 8.

Ponadto szkoły mają do dyspozycji:

- bieżnie proste - 8
- bieżnie okólne - 3
- skocznie - 3
- rzutnie - 1.

Infrastruktura sportowa w ostatnich latach znacznie się poprawiła dzięki staraniom władz samorządowych Miasta Ostrołęki, które doprowadziły do realizacji rządowo-samorządowego programu budowy boisk „Orlik 2012”. Budowa boisk wielofunkcyjnych była częściowo finansowana z budżetu państwa i województwa

mazowieckiego oraz ze środków własnych Miasta Ostrołęki, których zaangażowanie przekraczało 50% wartości inwestycji.

W jednostkach oświatowych znajdują się pracownie komputerowe oraz inne pomieszczenia szkolne, które wyposażone są w 1 020 komputerów przeznaczonych do użytku uczniów. Większość z nich (997) posiada dostęp do Internetu.

Tabela 36. Pracownie komputerowe i dostęp do Internetu w placówkach publicznych

Grupa jednostek organizacyjnych	Wykorzystywane do celów dydaktycznych			Z tego – w bibliotece			Z tego – dostępne dla uczniów			Pozostałe komputery w szkole	
	Ogółem	Z dostępem do Internetu	Przenośne	Ogółem	Z dostępem do Internetu	Przenośne	Ogółem	Z dostępem do Internetu	Przenośne	Ogółem	Z dostępem do Internetu
Przedszkola	8	8	2	0	0	0	7	7	2	30	20
Szkoły podstawowe	250	250	39	22	22	4	217	217	22	61	61
Gimnazja	76	76	17	13	13	0	63	63	17	61	58
Zespoły szkół	158	155	31	24	24	0	102	99	8	42	41
Licea ogólnokształcące	117	117	3	24	24	0	93	93	0	77	77
Zespoły szkół zawodowych	351	351	38	24	24	0	272	272	5	66	66
SOSW	32	12	1	1	0	0	1	0	0	9	9
PPP	11	11	1	0	0	0	10	10	0	9	9
CKP	17	17	1	0	0	0	0	0	0	9	6
Ogółem:	1 020	997	133	108	107	4	765	761	54	364	347

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za poszczególne lata szkolne oraz Systemu Informacji Oświatowej

Jedną z najważniejszych umiejętności potrzebnych we współczesnym społeczeństwie jest obsługa komputera, a zwłaszcza korzystanie z Internetu. Wszystkie szkoły prowadzone przez Miasto Ostrołękę mają zagwarantowany dostęp do Internetu, jednak faktyczny dostęp uczniów nie zależy tylko od faktu posiadania komputera podłączonego do sieci, ale przede wszystkim od liczby komputerów w porównaniu do liczby uczniów. W tym zakresie ma miejsce różnicowanie pomiędzy typami szkół. Jednakże z każdym kolejnym rokiem wzrasta liczba komputerów, a tym samym zmniejsza się statystyczna liczba uczniów przypadająca na urządzenie. W okresie od 1 stycznia do 31 sierpnia 2013r. zakupiono około 90 komputerów. Wzrost liczby komputerów jest związany m.in. z realizacją zadań wynikających ze znowelizowanych przepisów prawa oświatowego.

Zarówno samorząd, jak i dyrektorzy jednostek oświatowych troszczą się o doposażenie placówek w nowoczesne pomoce dydaktyczne, które zakupione są ze środków budżetowych oraz pozyskanych od sponsorów.

Spośród pomocy dydaktycznych, którymi dysponują poszczególne szkoły i placówki oświatowe, najważniejsze to: diaskopy – rzutniki przezroczyste, grafoskopy – rzutniki pisma, kamery wideo, kserografy, magnetofony przenośne do nauki języków obcych z możliwością podłączenia kilku par słuchawek, magnetofony stereofoniczne do nagrań z mikrofonem stereofonicznym, magnetowidy, odtwarzacze DVD, projektory multimedialne, tablice interaktywne, telewizory z przekątną ekranu co najmniej 28 cali.

Analizując wyposażenie szkół i placówek oświatowych w pomoce, nie sposób pominąć zbiorów bibliotecznych, które przedstawiają się następująco:

Tabela 37. Wyposażenie w zbiory biblioteczne

Grupa jednostek organizacyjnych	Liczba					
	Książek	Książek w formacie dźwiękowym	Książek w formacie audiowizualnym	Dokumentów elektronicznych o dostępie lokalnym	Sieciowych zasobów elektronicznych	Zdigitalizowanych materiałów
Przedszkola	0	0	0	0	0	0
Szkoły podstawowe	42 876	75	193	221	10 905	1 066
Gimnazja	10 042	33	127	0	0	83
Zespoły szkół	25 680	14	437	143	0	0
Licea ogólnokształcące	61 747	29	115	0	0	222
Zespoły szkół zawodowych i CKP	17 271	0	210	0	0	0
SOSW	5 797	34	104	138	0	0
Ogółem	163 413	185	1 186	502	10 905	1 371

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Informacji o stanie realizacji zadań oświatowych za poszczególne lata szkolne oraz Systemu Informacji Oświatowej

Z całą odpowiedzialnością należy stwierdzić, że w ostatnich pięciu latach zdecydowanie poprawiło się wyposażenie wszystkich ostrołęckich przedszkoli, szkół i placówek w pomoce dydaktyczne. Dzięki bieżącym remontom i pracom inwestycyjnym infrastruktura oświatowa z każdym rokiem jest coraz lepsza i bardziej funkcjonalna. Ważne znaczenie, nie tylko ze względu na estetykę, ale przede wszystkim na obniżenie kosztów ogrzewania, miała termomodernizacja wielu obiektów oświatowych. Dzięki temu większość placówek zyskała nowe, ciekawsze oblicze. Najtrudniejsze warunki lokalowe mają: Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy, II Liceum Ogólnokształcące oraz Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna.

Należy podkreślić, że warunki lokalowe oraz wyposażenie sal lekcyjnych i pracowni przedmiotowych w istotnym stopniu wpływają na sposób prowadzenia zajęć, stosowane formy i metody pracy, a tym samym na efekty edukacyjne. Informacje pozyskiwane w tym zakresie są podstawą decyzji o planach inwestycyjnych, remontach i doposażaniu szkół oraz placówek mających na celu zapewnienie równych szans edukacyjnych uczniom wszystkich typów szkół.

2.1.6. Finansowanie oświaty

Jednym z głównych zadań jednostek samorządu terytorialnego jest organizacja kształcenia i wychowania dzieci oraz młodzieży finansowana przede wszystkim ze środków budżetu państwa, ale też w coraz większym stopniu z dochodów własnych samorządu.

Część oświatowa subwencji ogólnej jest ustalana na finansowanie zadań oświatowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.), z wyłączeniem zadań związanych z dowozem uczniów oraz zadań związanych z prowadzeniem przedszkoli ogólnodostępnych i oddziałów ogólnodostępnych w przedszkolach z oddziałami integracyjnymi oraz zadań związanych z prowadzeniem innych form wychowania przedszkolnego. Wielkość części oświatowej subwencji ogólnej dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego ustala corocznie ustawa budżetowa⁴.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2004 r. nr 256, poz. 2572 ze zm.), do zadań własnych miasta na prawach powiatu należy prowadzenie przedszkoli oraz szkół wszystkich szczebli, od szkół podstawowych do ponadgimnazjalnych. Miasto jest też odpowiedzialne za większość tzw. zadań pozaszkolnych w systemie oświaty. Wynika z tego, że na jednostkach samorządu terytorialnego spoczywa obowiązek planowania i finansowania zadań oświatowych.

⁴ Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tj. Dz.U. z 2010 r., Nr 80, poz. 526 z późn. zm.), art. 27-28.

Gminy, powiaty i samorządy województw w ramach budżetów same określają wydatki na realizowane zadania oświatowe, dlatego dla wydatków oświatowych samorządu terytorialnego szczególne znaczenie ma część oświatowa subwencji ogólnej.

Poniższa tabela przedstawia, jak na przestrzeni lat 2009 – 2013 zmieniała się nominalnie wysokość subwencji oświatowej dla miasta Ostrołęki w kontekście ponoszonych na oświatę wydatków ogólnych oraz własnych Miasta Ostrołęki.

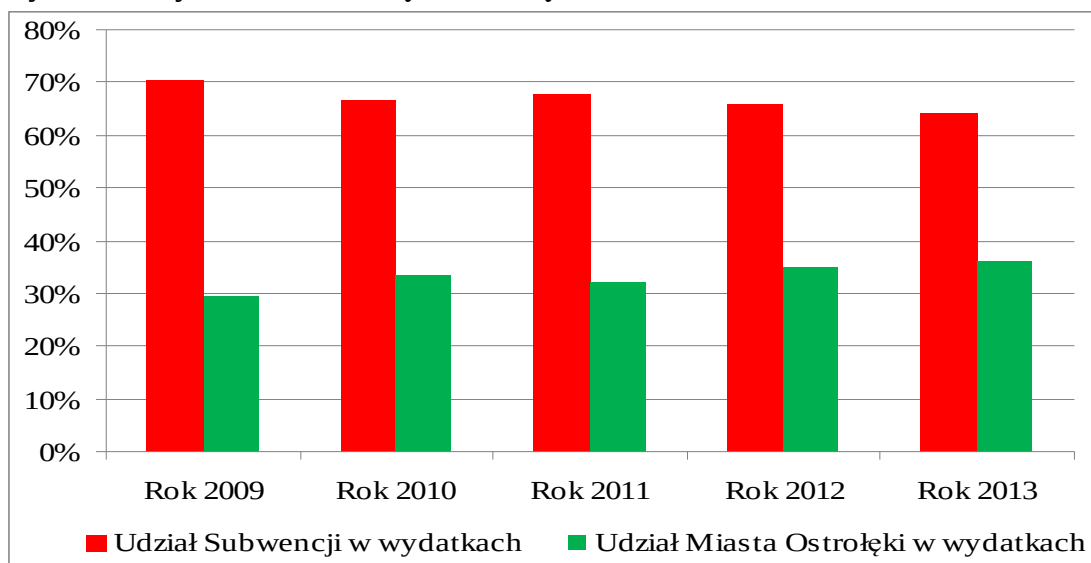
Należy zauważyć, że zarówno kwota subwencji, jak i wydatki ponoszone przez Miasto Ostrołęka w omawianym okresie ulegają zwiększeniu. Przyczyn takiego stanu jest wiele. Wśród nich można wymienić przekazywanie zadań oświatowych państwa na szczebel samorządu, czego przykładem jest dowóz uczniów z niepełnosprawnościami, obszar pomocy psychologiczno-pedagogicznej czy wzrost wydatków na utrzymanie przedszkoli.

Tabela 38. Wydatki na oświatę w Ostrołęce w latach 2009 – 2013

Wydatki na oświatę (zł)	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Wydatki ogółem	97 139 896,95	103 647 889,83	108 705 856,67	121 279 221,10	122 358 763,50
Subwencja	64 709 252,00	68 535 314,00	73 660 529,00	79 936 166,00	78 385 016,00
Ostrołęka jako jst	32 430 644,95	35 112 575,83	35 045 327,67	41 343 055,10	43 973 747,50
% udział subwencji w wydatkach	66,61%	66,61%	67,76%	65,91%	64,06%
% udział Miasta Ostrołęki w wydatkach	33,39%	33,39%	32,24%	34,09%	35,94%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

Wykres 5. Wydatki na oświatę w Ostrołęce w latach 2009 – 2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

Subwencja oświatowa w latach 2009 - 2013 wzrosła o 13 675 764,00 zł, co stanowi wzrost o 21%. W analogicznym okresie wydatki Miasta Ostrołęki wzrosły o 11 543 102,55 zł, co stanowi wzrost o 35%. W omawianym okresie zauważalna jest jednoznaczna tendencja wzrostu procentowego udziału miasta Ostrołęki jako jednostki samorządu terytorialnego w finansowaniu oświaty.

Tabela 39. Udział wydatków inwestycyjnych na oświatę

Wydatki inwestycyjne (zł)	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Budżet miasta	220 675 530,57	254 888 483,48	233 380 762,48	250 892 098,37	268 222 475,14
Wydatki inwestycyjne	5 675 257,27	4 757 563,48	2 497 937,30	3 530 977,20	2 884 216,12
% udział wydatków inwestycyjnych na oświatę	2,57%	1,87%	1,07%	1,41%	1,07%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

Wydatki inwestycyjne Miasta Ostrołęki w szczególności związane są z adaptacją lub modernizacją budynków oświatowych oraz kosztami poniesionymi na ulepszenie środków trwałych, zwiększających ich wartość początkową.

2.1.7. Bezpieczeństwo

Jednym z najważniejszych zadań placówek oświatowych jest zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży. Jest to zadanie własne gminy. Aby odpowiednio je wypełnić, konieczne jest rozpoznanie konkretnych obszarów, które stanowią najpoważniejsze zagrożenia. Można zaliczyć do nich przemoc, uzależnienia i utratę zdrowia. W Ostrołęce w placówkach oświatowych na bieżąco prowadzone są działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa. Należą do nich:

1. Prowadzenie działań profilaktyczno-edukacyjnych skierowanych do dzieci i młodzieży - realizowanie programów profilaktycznych, obejmujących następujące zagadnienia:
 - bezpieczeństwo w życiu codziennym,
 - higiena osobista i otoczenia,
 - ograniczenie używania substancji psychotropowych i związanych z tym szkód zdrowotnych,

- promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom,
- zmniejszenie liczby skutków wypadków drogowych.

W Ostrołęce organizowany jest co roku Piknik Miejski „Zachowaj Trzeźwy Umysł” oraz Miejski Dzień Bez Przemocy „Szkoła bez przemocy”.

2. Współpraca szkół z różnymi instytucjami działającymi na rzecz bezpieczeństwa
 - współpraca z Komendą Miejską Policji, Strażą Miejską, Komendą Miejską Straży Pożarnej, Sądem Rejonowym, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, Wodnym Ochotniczym Pogotowiem Ratunkowym, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej itp.
3. Dyżury nauczycieli i pracowników niepedagogicznych na terenie szkoły
 - w każdej placówce prowadzone są dyżury podczas przerw międzylekcyjnych, monitorowane są wejścia i wyjścia ze szkoły. Dodatkowo w Gimnazjum Nr 1 zatrudnieni są pracownicy ochrony.
4. Monitoring wizyjny - posiadają następujące placówki: PM 5, PM 7, PM 9, PM 17, SP 1, SP 2, SP 5, SP 6, SP 10, GM 1, GM 2, ZS 3, ZS 4, I LO, II LO, ZS 5, ZSZ 1, ZSZ 2, ZSZ 4.
5. Psycholog – SP 5, SP 6, SP 10, GM 1, GM 2, ZS 3, ZS 4, ZS 5, I LO, II LO, ZSZ 1, ZSZ 2, ZSZ 3, ZSZ 4, SOSW.
6. Pedagog - wszystkie szkoły i placówki oświatowe.
7. Pielęgniarka - wszystkie szkoły i placówki oświatowe.
8. Zatrudnienie/zapewnienie inspektora BHP - wszystkie przedszkola, szkoły, i placówki oświatowe.
9. Animatorzy Sportu na boisku Orlik - SP 1, SP 2, SP 6, GM 1, GM 2, ZS 3, ZSZ 2.
10. Ujednolicenie programu ubezpieczeń uczniów w zakresie NNW na terenie całego miasta - wszystkie przedszkola, szkoły i placówki oświatowe.
11. Szkolenie pracowników w zakresie BHP i pierwszej pomocy - wszystkie przedszkola, szkoły i placówki oświatowe.
12. Próbną ewakuacja - przeprowadzana jest raz w roku w każdej placówce oświatowej.
13. Funkcjonowanie świetlicy szkolnej - w każdej szkole zorganizowana jest świetlica szkolna. Pełni ona funkcję opiekuńczo – wychowawczą.

Najważniejszym zadaniem świetlicy szkolnej jest zapewnienie opieki dzieciom i młodzieży przed lekcjami i po lekcjach.

14. Nadzór nad stanem technicznym budynków - prowadzony jest w każdej szkole i placówce oświatowej zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz doraźnie w wyniku zaistniałych zdarzeń.

Dyrektorzy szkół i placówek oświatowych prowadzą stały monitoring bezpieczeństwa w szkole poprzez wykonywanie badań wewnętrznych. Wśród zagrożeń, jakie wskazują uczniowie są:

- obrażanie i używanie nieprzyjemnych przezwisk;
- pobicia;
- nieprzyjemne/dokuczliwe dowcipy;
- kradzież przedmiotu lub pieniędzy;
- umyślne zniszczenie cudzej własności;
- wyłudzenie pieniędzy;
- uczestniczenie w bójce z użyciem niebezpiecznego narzędzia;
- wykluczenie z grupy;
- obrażanie w Internecie.

W ostrołęckich szkołach realizowany jest Program „**Karta Szkolna - Bezpieczna szkoła**” wspierany w całości przez Bank Zachodni WBK. Program ma na celu poszerzenie zakresu bezpieczeństwa ucznia poprzez wyposażenie placówek w system kontroli dostępu powiązanego z Edukacją Ekonomiczną.

System funkcjonuje w SP 1, SP 2, SP 5, SP 6, SP 10, ZS 3, ZS 4, ZS 5, GM 1, GM 2, I LO, II LO, ZSZ 1, ZSZ 2, ZSZ 3 oraz w ZSZ 4. Jego wdrożenie znacznie poprawiło bezpieczeństwo uczniów, eliminując do minimum możliwość pobytu osób nieuprawnionych na terenie szkoły.

2.1.8. Najważniejsze instytucje otoczenia oświaty

Kuratorium Oświaty w Warszawie Delegatura w Ostrołęce

Kuratorium Oświaty w Warszawie, Delegatura w Ostrołęce sprawuje wszechstronny nadzór pedagogiczny nad pracą przedszkoli, szkół i placówek oświatowych poprzez analizę i ocenę efektów, ocenę stanu i warunków działalności, udzielanie pomocy i inspirowanie nauczycieli.

Pracownicy Kuratorium Oświaty w Warszawie, Delegatury w Ostrołęce sprawują nadzór pedagogiczny w trybie działań planowych (realizowanych zgodnie z podstawowymi kierunkami polityki oświatowej państwa) i doraźnych (realizowanych w przypadku, gdy zaistnieje potrzeba podjęcia działań nieujętych w planie nadzoru pedagogicznego). Przeprowadzają także w jednostkach oświatowych zewnętrzne ewaluacje całościowe i problemowe, w wyniku których dostarczają organowi prowadzącemu, dyrektorom, nauczycielom i rodzicom uczniów wiedzy o stanie faktycznym w badanym obszarze, a nade wszystko materiału do przemyśleń, autorefleksji i wniosków do dalszych działań zmierzających do podwyższenia jakości pracy edukacyjnej, wychowawczej i opiekuńczej. Wykorzystują wyniki sprawdzianu i egzaminów do oceny efektów i jakości kształcenia w mieście, województwie oraz ustalania kierunków działań naprawczych lub doskonalących.

Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Ostrołęce

Mazowieckie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli jest największym ośrodkiem tego typu na terenie miasta. Poprzez konsultacje, szkolenia, warsztaty, ekspertyzy, doradztwo, wymianę doświadczeń wszechstronnie wspiera rozwój zawodowy nauczycieli poszczególnych specjalności oraz nauczycieli przedszkoli, szkół i placówek, pracowników organu sprawującego nadzór pedagogiczny i organów prowadzących różnego typu placówki oświatowe.

Bardzo ważną formą pracy MSCDN jest prowadzenie szkoleń dla rad pedagogicznych według przygotowanej oferty lub w zakresie określonym przez dyrektora jednostki oświatowej.

MSCDN z pewnością jest bardzo ważną placówką wspierającą i wspomagającą pracę edukacyjno - wychowawczą, przyczynia się bowiem do podwyższenia jakości pracy poszczególnych nauczycieli, a także przedszkoli, szkół i placówek oświatowych.

Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

W Ostrołęce działa jedna poradnia psychologiczno-pedagogiczna. Zatrudnia ona specjalistów: pedagogów, psychologów, logopedów, doradców zawodowych, a także lekarza konsultanta dla potrzeb zespołu orzekającego. Czynna jest cały rok, także w ferie zimowe i wakacje. Korzystanie z pomocy pracowników poradni

jest dobrowolne i nieodpłatne. Placówka realizuje następujące zadania: diagnozowanie, działalność terapeutyczną, profilaktyczną, informacyjno - szkoleniową, prowadzenie warsztatów, grup wsparcia, mediacje, interwencję kryzysową, poradnictwo, konsultacje.

Aktywność poradni w minionych latach obejmowała głównie następujące obszary: wielospecjalistyczną diagnozę celem określania poziomu rozwoju, rozpoznawania mocnych stron, predyspozycji i uzdolnień oraz zaburzeń rozwojowych dzieci i młodzieży, a także przyczyn niepowodzeń edukacyjnych i zachowań dysfunkcyjnych oraz wskazania sposobów rozwiązania zgłaszanych problemów; wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży; udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom pomocy psychologiczno - pedagogicznej; wspieranie rodziców w rozwiązywaniu problemów dydaktyczno - wychowawczych ich dzieci; wspomaganie nauczycieli w zakresie pracy z uczniami i rodzicami; doradztwo edukacyjno-zawodowe dla młodzieży; współpracę z przedszkolami, szkołami i innymi instytucjami w środowisku lokalnym.

Efektem diagnozowania w poradni jest wydawanie na wniosek rodziców/prawnych opiekunów lub pełnoletniego ucznia opinii w sprawie np.: objęcia dziecka pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu, szkole lub placówce; odroczenia obowiązku szkolnego; dostosowania wymagań edukacyjnych; udzielenia zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki; specyficznych trudności w uczeniu się itp. W poradni działają zespoły orzekające, wydające orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, o potrzebie zajęć rewalidacyjno - wychowawczych, o potrzebie indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego lub indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży oraz opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.

Pracownicy pedagogiczni wykonują swoje zadania zarówno na miejscu w placówce, jak i w terenie. Co roku wzbogacana jest oferta placówki dostosowana do potrzeb klientów i oczekiwań środowiska lokalnego. Od kilku lat obserwuje się aktywne zainteresowanie usługami świadczonymi przez poradnię i korzystanie z tych usług przez dzieci, młodzież, dorosłych klientów oraz partnerów współpracy.

Centrum Kształcenia Praktycznego

Centrum Kształcenia Praktycznego w Ostrołęce jako samorządowa jednostka organizacyjna prowadzi szkolenia w zakresie praktycznej nauki zawodu: technik

mechanik, technik pojazdów samochodowych, technik elektryk, elektromechanik pojazdów samochodowych, mechanik pojazdów samochodowych, elektryk.

Po zakończeniu kształcenia zawodowego CKP stwarza uczniom możliwość przystąpienia do egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe. Ponadto placówka prowadzi działalność kursową, równoległą do działalności edukacyjnej na potrzeby lokalnego rynku pracy oraz indywidualnych przedsiębiorców.

CKP prowadzi wielopłaszczyznową działalność usługową dla firm i odbiorców indywidualnych, współpracuje z miejskimi instytucjami. Ważnym elementem w środowisku lokalnym jest wieloletnia współpraca z Wojewódzkim Urzędem Pracy w Warszawie, Filia w Ostrołęce. Jej efektem jest współdziałanie na rzecz rozwoju rynku pracy w regionie. CKP planuje rozszerzyć współpracę z PUP w zakresie szkoleń i przekwalifikowań.

Biblioteka Pedagogiczna

Biblioteka Pedagogiczna jest instytucją ważną dla ostrołęckich przedszkoli, szkół i placówek oświatowych głównie dlatego, że jej działalność jest ukierunkowana przede wszystkim na wspieranie procesu kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli, wspieranie działalności szkół, w tym szkolnych bibliotek.

Szczególnie cenną inicjatywą Biblioteki Publicznej jest prowadzenie doskonalenia nauczycieli poprzez stwarzanie im możliwości udziału w warsztatach, konferencjach, seminariach. Równie duże znaczenie ma organizowanie i prowadzenie działalności edukacyjnej i kulturalnej, w szczególności otwartych zajęć edukacyjnych, lekcji bibliotecznych i spotkań autorskich, wystaw, warsztatów.

Miejska Biblioteka Publiczna im. Wiktora Gomulickiego w Ostrołęce

Miejska Biblioteka Publiczna im. Wiktora Gomulickiego w Ostrołęce to instytucja, która prowadzi szeroką działalność kulturalno - edukacyjną adresowaną przede wszystkim do ostrołęczan. Biblioteka prowadzi szeroką promocję książek i czytelnictwa w lokalnym środowisku, ale także działania z zakresu promocji regionu, prezentacji jego historii, dorobku kulturalnego i osiągnięć dnia dzisiejszego.

Szczególnie dużo ofert kierowanych jest do młodych ludzi – przedszkolaków, uczniów wszystkich typów szkół. Mają one na celu głównie edukację kulturalną dzieci i młodzieży, kształtowanie stałego nawyku sięgania po książkę, promowanie

książki jako ważnego źródła informacji i wiedzy, a także jako istotnego czynnika w rozwoju intelektualnym człowieka.

Organizowane przez Bibliotekę Publiczną konkursy, festiwale poetyckie, koncerty muzyczne i muzyczno – poetyckie, spotkania literackie, spotkania z twórcami dają młodym odbiorcom kultury możliwość poznania twórczości literackiej europejskiej, polskiej, w tym regionalnej dzieł twórców ludowych z Kurpiowszczyzny oraz kształtują poczucie estetyki, wrażliwość i dbałość o poprawność językową.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Ostrołęce jest jednostką podejmującą działania z zakresu interwencji kryzysowej, przy czym interwencje te to zespół interdyscyplinarnych działań podejmowanych na rzecz osób i rodzin będących w stanie kryzysu. W miarę możliwości zapewnia schronienie osobom, rodzinom z terenu miasta, mającym trudności w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, doznającym przemocy w rodzinie.

Bardzo ważnym zadaniem realizowanym przez ten ośrodek jest świadczenie poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego, psychologicznego, osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.

Pracownicy tej instytucji współpracują ze specjalistami z innych instytucji m.in.: pracownikami socjalnymi MOPR, kuratorami sądowymi, terapeutami uzależnień, policjantami, strażnikami miejskimi, pedagogami szkolnymi oraz innymi pracującymi na rzecz osób potrzebujących pomocy.

W centrum zainteresowania ośrodka jest wsparcie rodziny, a więc także dzieci. Zapewnienie im należytych, bezpiecznych warunków życia oraz realizacji wszystkich najważniejszych potrzeb życiowych, przeciwdziałanie patologii i wykluczeniu bezpośrednio przekłada się na funkcjonowanie dziecka jako ucznia, wzmocnienie jego samooceny, korzystną zmianę postaw i zachowania, wzrost ambicji i aspiracji życiowych, w tym edukacyjnych.

Placówka Pieczy Zastępczej „Korczakówka”

Placówka Pieczy Zastępczej „Korczakówka” sprawuje instytucjonalną pieczę zastępczą oraz organizuje rodzinne formy pieczy zastępczej. Instytucjonalna piecza

zastępcza sprawowana jest w formie placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego z miejscami interwencyjnymi. Dzieciom i młodzieży umieszczonym w niej na mocy postanowienia Sądu Rejonowego, Wydziału III Rodzinnego i Nieletnich zapewnia całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokajają ich niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, bytowe, społeczne i religijne. Placówka zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku, możliwości rozwojowych i potrzeb, specjalistyczne terapie, także możliwość korzystania z przysługujących świadczeń zdrowotnych.

Pracownicy „Korczakówki” we współpracy z asystentem rodziny przygotowują i realizują plan pomocy dziecku. Dbają, aby wychowankowie utrzymywali kontakt z rodzicami i osobami bliskimi, chyba że sąd postanowi inaczej. Podejmują działania w celu powrotu dziecka do domu rodzinnego.

W placówce jest powołany Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej. Zespół ten przygotowuje rodziny zastępcze oraz prowadzące rodzinne domy dziecka na przyjęcie dziecka. Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka otoczone są opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, który wspiera, pomaga i sprawuje nadzór nad sytuacją młodego człowieka.

Obecnie w Placówce Pieczy Zastępczej „Korczakówka” przebywa do trzydziestu wychowanków, głównie z terenu Ostrołęki. Wszyscy oni, podobnie jak osoby umieszczone w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka, są uczniami ostrołęckich szkół, dlatego też nawiązana jest bardzo ścisła współpraca środowisk szkolnych ze środowiskiem tej placówki; od tej współpracy zależy bowiem rozwój młodego człowieka i jego przyszłość.

Zespół Placówek Wsparcia Dziennego

Przedmiotem działalności Zespołu jest realizacja zadań z zakresu wsparcia i pracy z rodziną, w tym: wzmacnianie roli i funkcji rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny, podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny, zapewnienie dziecku opieki i wychowania, pomoc w nauce, organizacja czasu wolnego, zabaw i zajęć sportowych oraz rozwój zainteresowań, realizacja programów profilaktycznych, udzielanie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, prowadzenie terapii i mediacji, organizowanie dla rodzin spotkań tzw. grup wsparcia lub grup samopomocowych.

W skład zespołu wchodzi:

- świetlice: „Elfy”, ul. Plac Dworcowy 4; „Gwarek”, ul. Hallera 13; „Gwiazdki”, ul. Sikorskiego 4; „Pociecha”, ul. Bogusławskiego 17; „Promyk”, ul. Padlewskiego 51B; „Słodziaki”, ul. Jaracza 2a.
- zespół do spraw asysty rodzinnej funkcjonujący przy ul. Poznańskiej 34/36.

Policja

Wszystkie ostrołęckie szkoły i placówki zbudowały udaną współpracę z lokalną jednostką policji. Celem tej współpracy jest usprawnienie i zwiększenie trafności oraz skuteczności oddziaływań szkoły w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją, a także wypracowanie metod współpracy szkoły z policją.

Kierunki tej współpracy zostały wyznaczone przez ogólnopolskie i lokalne dokumenty, a także poprzez stałe monitorowanie i diagnozowanie potrzeb w zakresie przeciwdziałania patologii i przestępczości nieletnich oraz wykluczeniu społecznemu.

Duże znaczenie dla szeroko rozumianego bezpieczeństwa nieletnich i przeciwdziałania zachowaniom ryzykownym i przestępczym ma profilaktyka. Policjanci aktywnie włączają się w tworzenie lokalnych i szkolnych programów profilaktycznych. W każdym roku specjaliści ds. nieletnich i patologii przeprowadzali kampanie społeczne, których tematyka była dostosowana do wieku odbiorców, ich potrzeb i przewidywanych zagrożeń: „Bezpieczna droga do szkoły”, „Komisarz Kurpik”, „Profilaktyka a Ty”, „Pilnuj drinka”, „Widzisz mnie, zwolnij!”, „Owce w sieci”, „Śmiej się, pajacu”, „Miejski Dzień bez Przemocy”, „Wywołać uśmiech”, „Bądź bezpieczna” – kurs samoobrony, konkursy w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego (wspólnie z WORD w Ostrołęce).

Straż Miejska

Straż Miejska w Ostrołęce, zgodnie ze swymi kompetencjami, podejmuje działania mające na celu zapewnienie szeroko rozumianego bezpieczeństwa, porządku i spokoju publicznego oraz ochrony środowiska. Te zadania mają duże znaczenie dla ostrołęckiej społeczności i ochrony środowiska. Szczególnie ważne są działania z zakresu prewencji prowadzone wspólnie z policją. Należą do nich m.in. akcje społeczne: „Małolat”, „Droga do Szkoły”, „Bezpieczna Szkoła”.

W ramach tego ostatniego programu strażnicy przeprowadzają w szkołach zajęcia na temat „Bezpieczeństwo dziecka”, podczas których omawiają zasady bezpiecznego zachowania się w szkole, w domu podczas nieobecności rodziców, uodpornienia się na działanie grup nieformalnych, reagowania na wymuszenia i zachowanie się w przypadku propozycji nabycia narkotyków lub alkoholu. Równie ważne są akcje skierowane do uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych dotyczące zagrożeń ze strony narkotyków i innych substancji psychoaktywnych. W celu przeciwdziałania patologii w szkołach powołano tzw. „Patrol szkolny”, w którego skład wchodzi strażnik miejski oraz policjant. Zadaniem patrolu jest utrzymywanie stałego kontaktu z pedagogami szkół oraz dyrekcją, monitorowanie sytuacji w szkołach oraz reagowanie na wszelkie symptomy nieprawidłowego zachowania się uczniów w szkołach i poza nimi, np.: ujawnianie wagarowiczów, agresywnych zachowań. Duże znaczenie dla bezpieczeństwa dzieci i młodzieży mają również działania prewencyjne prowadzone w okresie ferii zimowych i letnich, np. wzmożone patrole w różnych częściach miasta.

Zespół Kolegiów Nauczycielskich w Ostrołęce

Zespół Kolegiów Nauczycielskich w Ostrołęce, zwany dalej Kolegium, jest publicznym zakładem kształcenia nauczycieli przedszkoli, szkół podstawowych, placówek oświatowo - wychowawczych, a w przypadku NKJO – również nauczycieli gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, a także dotychczasowych szkół ponadpodstawowych. W skład Zespołu Kolegiów Nauczycielskich w Ostrołęce wchodzi:

- Kolegium Nauczycielskie, które kształci w następujących specjalnościach: język polski z rozszerzonym programem nauczania języka angielskiego, niemieckiego lub rosyjskiego (do zakończenia istniejącego w Kolegium cyklu kształcenia); język polski z pedagogiką opiekuńczo – wychowawczą; informatyka z matematyką; kształcenie zintegrowane i wychowanie przedszkolne; edukacja wczesnoszkolna z wychowaniem przedszkolnym; pedagogika opiekuńczo – wychowawcza z terapią pedagogiczną.
- Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych kształcące w następujących specjalnościach: język angielski, język niemiecki, język rosyjski z rozszerzonym programem nauczania języka angielskiego.

Dzięki działalności edukacyjnej Zespołu Kolegiów Nauczycielskich wielu młodych ostrołęczan uzyskało kwalifikacje pedagogiczne i mogło rozpocząć pracę zawodową w różnego typu szkołach i placówkach oświatowych.

Należy podkreślić, że na skutek nowych uwarunkowań prawnych działalność ZKN w Ostrołęce ulega wygaszaniu, co w konsekwencji doprowadzi do zaprzestania jego funkcjonowania w dotychczasowej formule we wrześniu 2015 roku.

2.1.9. Współpraca szkół/placówek oświatowych z wybranymi organizacjami pozarządowymi

Proces dydaktyczno-wychowawczy odbywający się w placówkach oświatowych nie może dokonywać się wyłącznie w oparciu o szkołę, a więc nauczycieli, uczniów i ich rodziców.

Szeroko pojęte kształcenie, mające przynieść wymierny skutek, musi odbywać się także poza szkołą oraz we współpracy z innymi organizacjami pozarządowymi realizującymi cele dydaktyczno-wychowawcze. Nieodzownym elementem kształcenia jest współpraca placówek oświatowych ze stowarzyszeniami, fundacjami, w zakresie których ustanowiono oddziaływanie na dziecko, jego edukację, pomoc uczniowi i jego rodzinie, uczestnictwo w szeroko pojętym życiu kulturalnym i inne. Tylko w oparciu o takie postrzeganie kształcenia można liczyć na pozytywne skutki oddziaływania szkoły na młodego, dorastającego człowieka.

Na terenie Ostrołęki działają liczne organizacje non profit zrzeszające ludzi, którzy realizują wspólne cele ukierunkowane na potrzeby drugiego człowieka, w tym ucznia. Wszystkie ostrołęckie szkoły włączają się do współpracy, dbając przede wszystkim o dobro swoich uczniów oraz realizując własne cele statutowe. Pozytywne efekty współpracy dotyczą także samych organizacji. Można zatem stwierdzić, że współdziałanie przebiega dwukierunkowo, tzn. szkoła - organizacja, organizacja – szkoła. Wśród licznych stowarzyszeń oraz fundacji powiązanych pośrednio lub bezpośrednio ze szkolnictwem na szczególną uwagę zasługują:

Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT Rada Regionalna w Ostrołęce

Celami Stowarzyszenia są: współpraca, integrowanie i wzajemne wspomaganie się stowarzyszeń członkowskich w realizacji ich zadań, oddziaływanie

na rozwój edukacji, nauki, techniki i gospodarki; kształtowanie etyki korzystania z zasobów i środowiska naturalnego zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Współpraca szkół z powyższą organizacją ma na celu wspomaganie realizacji edukacji, głównie ekologicznej i technicznej.

Ostrołęcki Uniwersytet Trzeciego Wieku - OUTW

Ostrołęcki Uniwersytet Trzeciego Wieku został utworzony w oparciu o statut Ostrołęckiego Centrum Kultury jako forma kształcenia i rozwoju osób starszych oraz zaspokojenia potrzeby aktywności społecznej, kulturalnej i artystycznej. Patronat honorowy nad OUTW sprawuje Prezydent Miasta Ostrołęki. Siedzibą OUTW jest OCK, ul. Inwalidów Wojennych 23.

Cele i działania OUTW wpisują się w obszar edukacyjny i dotyczą mieszkańców naszego miasta, między innymi poprzez prowadzenie zajęć i różnych form działalności edukacyjnej, zdrowotnej, kulturalnej, twórczej i krajoznawczo-turystycznej. Ponadto celami działania OUTW są:

- włączanie do systemu kształcenia ustawicznego poprzez stymulowanie rozwoju osobowego oraz sprawności intelektualnej i fizycznej,
- dążenie do podnoszenia poziomu intelektualnego i komfortu życia poprzez wszechstronną aktywizację społeczną,
- upowszechnianie wiedzy gerontologicznej, wiedzy o procesie starzenia się, splotu biologii, medycyny, kulturoznawstwa, psychologii i antropologii kulturowej,
- szerzenie współpracy między Uniwersytetami Trzeciego Wieku w kraju i za granicą,
- podejmowanie działań rehabilitacyjnych i profilaktycznych dla osób starszych.

Krajowe Koło Weteranów, ich Rodzin i Przyjaciół 5 Pułku Ułanów Zasławskich

Celami tej organizacji jest podtrzymanie oraz kontynuowanie tradycji 5 Pułku Ułanów Zasławskich i kawalerii polskiej; kształtowanie, zwłaszcza wśród młodzieży, postaw patriotycznych przez wspieranie zainteresowań historią 5 Pułku Ułanów Zasławskich i kawalerii polskiej oraz nabywania umiejętności

kawaleryjskich; organizowanie uroczystości patriotyczno-religijnych, imprez kulturalnych, sportowych, turystycznych i innych inicjatyw koła.

Oddziaływanie koła wynikające ze współpracy ze szkołami pozwala na przybliżenie historii, rozbudzanie patriotyzmu, zwłaszcza lokalnego wśród młodzieży szkolnej, a przede wszystkim na utrwalanie szacunku do narodowej przeszłości i jej symboli.

MONAR w Ostrołęce

Celem Monaru jest: prowadzenie terapii i psychoterapii osób uzależnionych od narkotyków; nauka na poziomie szkoły gimnazjalnej i ponadgimnazjalnej oraz wyższej poza terenem Ostrołęki.

Profilaktyka uzależnień w szkołach: realizacja programów profilaktycznych, rozpowszechnianie filmów, publikowanie materiałów dla nauczycieli do pracy z klasą. Współpraca szkół z Monarem dotyczy głównie szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz wyższych.

Oddział Rejonowy PCK

Celami organizacji są działania na rzecz ratownictwa i ochrony ludności, prowadzenie szkoleń w tym zakresie oraz szkoleń z pierwszej pomocy; prowadzenie działalności wychowawczej i wypoczynkowej na rzecz dzieci i młodzieży; wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej, sportu, turystyki, krajoznawstwa i rekreacji.

Szkoły współpracujące z PCK korzystają z możliwości, jakie daje obszar funkcjonowania instytucji, która organizuje i prowadzi placówki edukacyjno-oświatowe, opiekuńcze i socjalne, wypoczynkowe, rehabilitacyjne, lecznicze. Ponadto rozwija działalność wśród dzieci i młodzieży. Organizuje kolonie dla dzieci, szkolenia w zakresie pierwszej pomocy, promocję zdrowego stylu życia.

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych

Cele Stowarzyszenia to: działalność oświatowa na rzecz osób niepełnosprawnych polegająca na upowszechnianiu praw osób niepełnosprawnych w dziedzinie pracy, nauki, rehabilitacji, pomocy udzielanej przez państwo i inne organizacje pozarządowe; organizowanie imprez: kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych o charakterze integracyjnym, umożliwiających osobom

niepełnosprawnym uczestnictwo w życiu społecznym; wspieranie i propagowanie aktywnego stylu życia osób niepełnosprawnych – rehabilitacja przez sport, aktywną rekreację i turystykę; promowanie i kształtowanie pozytywnego wizerunku osoby niepełnosprawnej; organizowanie i uczestnictwo w turystyce, prowadzenie hipoterapii, sportu osób niepełnosprawnych; organizowanie i prowadzenie szkoleń, seminariów, warsztatów i konferencji; zwalczanie i zapobieganie marginalizacji osób niepełnosprawnych; promowanie zdrowia i zachowań prozdrowotnych; organizowanie i prowadzenie Warsztatów Terapii Zajęciowej.

Ogólnopolskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych jest partnerem szkół, zwłaszcza integracyjnych. Doświadczenie, wsparcie, a także szeroki zakres działalności, jaki niesie ww. organizacja, pozwala na jak najlepsze funkcjonowanie szkół kształcących także uczniów niepełnosprawnych.

Ostrołęckie Stowarzyszenie Historyczne „Czwartacy”

Cele Stowarzyszenia to: działalność publiczna na rzecz popularyzacji i rozwoju świadomości patriotyczno-historycznej w społeczeństwie oraz aktywizacja osób zagrożonych alkoholizmem i problemami społecznymi; promocja i organizacja wolontariatu, rozwoju kultury, sztuki oraz ochrony dóbr kultury i tradycji; wspieranie wszechstronnego rozwoju społecznego i kulturalnego; promowanie postaw proobronnych; działania na rzecz utrwalania pokoju, upowszechniania i rozwijania kultury regionalnej; działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijanie kontaktów i współpracy między społeczeństwami.

Działania na rzecz upowszechniania i promowania dziedzictwa narodowego i kultury, ochrony środowiska, sportu i turystyki oraz działania w zakresie profilaktyki alkoholowej mają wpływ na zacieśnianie współpracy szkół ze Stowarzyszeniem Historycznym „Czwartacy”, bowiem zarówno szkoła, jak i organizacja realizują w większości wspólne cele statutowe.

Ostrołęckie Stowarzyszenie Tańca i Sportu

Cele Stowarzyszenia realizowane są w oparciu o ścisłą współpracę ze wszystkimi placówkami oświatowymi. Wśród nich wymienić należy: pomoc finansową uzdolnionej ruchowo i tanecznie młodzieży, która reprezentuje nasz region na arenie ogólnopolskiej; podejmowanie działań w zakresie poprawiania kondycji fizycznej oraz zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży;

popularyzację sportu oraz tańca wśród dzieci i młodzieży; przeciwdziałanie patologiom społecznym poprzez kształtowanie pozytywnych cech charakteru i osobowości; organizowanie form współzawodnictwa sportowego ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju sprawności fizycznej; naukę dobrych manier, kultury i umacnianie więzi społecznych między chłopcami i dziewczynkami; właściwe planowanie oraz organizację pozalekcyjnego życia sportowego dzieci i młodzieży; kształtowanie zdrowej rywalizacji sportowej w Polsce i poza granicami; podnoszenie poziomu tańca poprzez zdobywanie wyższych klas sportowych; współpracę z administracją publiczną - rządową i samorządową (w tym korzystanie ze środków publicznych), organizacjami pozarządowymi; wspieranie techniczne, organizacyjne i szkoleniowe w celu podnoszenia umiejętności tanecznych.

Stowarzyszenie wspiera ostrołęcki taniec i sport, wspiera finansowo wyjazdy na turnieje i szkolenia, pomaga w zakupie strojów tanecznych i treningowych, a także materiałów i innych akcesoriów.

Ostrołęckie Towarzystwo Naukowe im. Adama Chętnika

Cele Towarzystwa to: krzewienie nauki i pielęgnowanie tradycji regionalnej; popieranie i prowadzenie działalności naukowo-badawczej, zwłaszcza w zakresie potrzeb miasta Ostrołęki i regionu kurpiowskiego (Mazowsza Północno-Wschodniego); popieranie i prowadzenie działalności wydawniczej; gromadzenie wszelkich materiałów naukowych i kulturalnych dotyczących regionu kurpiowskiego; inspirowanie i wspieranie ruchu społeczno-kulturalnego w regionie kurpiowskim; kultywowanie i kontynuacja twórczego dorobku Adama Chętnika.

W zakres szerokiej działalności Towarzystwa wchodzi także współpraca z oświatą (organizowanie konferencji naukowych, wydawanie publikacji i materiałów pokonferencyjnych). OTN realizuje działalność naukowo-badawczą poprzez indywidualne prace badawcze. Efekty działalności Ostrołęckiego Towarzystwa Naukowego wykorzystywane są w szkołach w procesie dydaktycznym.

Ostrołęckie Wodne Ochotnicze Pogotowie Ratunkowe

Cele organizacji to: prowadzenie działalności na rzecz wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, turystyki i krajoznawstwa, ekologii i ochrony dziedzictwa przyrodniczego, integracji osób wykluczonych społecznie, ochrony i promocji zdrowia, wypoczynku dzieci i młodzieży; działania na rzecz

upowszechniania tradycji narodowej, promocji Rzeczypospolitej Polskiej za granicą, rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej; działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych, nauki, edukacji, oświaty i wychowania, porządku i bezpieczeństwa publicznego.

Zacieśnianie współpracy stowarzyszenia ze szkołami polega m.in. na współorganizacji różnorodnych imprez edukacyjnych, kulturalno - turystycznych i sportowych oraz edukacji w zakresie ratownictwa wodnego opartej na poszanowaniu zdrowia, życia i otaczającego świata. OWOPR corocznie uczestniczy w festynach gminnych i osiedlowych, realizując różnorodne programy (m.in. Biała Niedziela, Bezpieczna Narew, Dzień Ziemi, Sprzątanie Świata, Dni Ostrołęki).

Polski Związek Niewidomych. Koło Terenowe

Cele Związku to: organizowanie różnych form działalności kulturalnej i artystycznej niewidomych, a także sportu, turystyki i rekreacji; działania na rzecz wydawania czasopism drukiem powiększonym oraz na innych nośnikach ułatwiających dostęp do pomocy dydaktycznych; działania na rzecz aktywizacji zawodowej; działania na rzecz szkolenia i podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli, instruktorów rehabilitacji i osób pracujących na rzecz osób niewidomych, a także rodziców i opiekunów osób niewidomych; organizowanie konferencji, sympozjów, konkursów; działania na rzecz profilaktyki uzależnień; organizacja i pomoc wolontariatu; prowadzenie rehabilitacji podstawowej, leczniczej, społecznej i zawodowej niewidomych dorosłych i dzieci; działania na rzecz zaopatrzenia niewidomych w sprzęt integracyjny; rejestracja i przyjmowanie niewidomych w poczet członków.

Szkoły integracyjne, a także inne placówki oświatowe, np. ośrodek szkolno-wychowawczy realizują swoje zadania również w oparciu o współpracę ze Związkiem. Zakres działalności Związku: coroczna organizacja wyjazdów integracyjnych połączonych z rehabilitacją, turystyką i kulturą; Dzieci Białej Laski - spotkanie integracyjne; spotkania opłatkowe; świetlica środowiskowa, w której pod kierunkiem tyflop pedagoga organizowane są zajęcia manualne, artystyczne i techniczne.

Powiatowy Grodzko-Ziemski Szkolny Związek Sportowy

Celem Związku jest propagowanie i rozwój kultury fizycznej wśród młodzieży szkolnej na obszarze działania Związku.

Związek jest głównym organizatorem Mazowieckich Igrzysk Młodzieży Szkolnej (eliminacje międzypowiatowe) w rejonie Ostrołęki. Organizuje turnieje oraz zawody na szczeblu wojewódzkim i ogólnopolskim w różnych dyscyplinach sportowych. Tradycyjnie od wielu lat realizuje w formie obozów sportowych dla dzieci i młodzieży program "Sportowych Wakacji". Program ten ma charakter sportowo-rekreacyjny (zabawy, gry, treningi, wycieczki) i ma na celu przygotowanie kondycyjne, sprawnościowe, techniczne do zawodów sportowych w kolejnym roku szkolnym. Współpraca szkół ze związkiem daje wiele korzyści w upowszechnianiu kultury fizycznej, sportu i rekreacji. Rozwój fizyczny dzieci, a także zdrowa rywalizacja to nieodłączny pozytywny aspekt wychowawczy, jaki może zapewnić dziecku szkoła.

Samodzielne Koło Terenowe nr 116 Społecznego Towarzystwa Oświatowego

Celem Towarzystwa jest wyzwalanie i wspieranie inicjatyw społecznych zmierzających do wzbogacania możliwości edukacji i wychowania dzieci, młodzieży oraz dorosłych.

Zakres działalności: organizacja prowadzi Społeczną Szkołę Podstawową Społecznego Towarzystwa Oświatowego i Gimnazjum Społecznego Towarzystwa Oświatowego działających w Zespole Szkół Społecznych Towarzystwa Oświatowego. Realizuje projekty: językowe- w ramach programu Socrates Comenius, systemowe dla klas I-III- w ramach funduszy unijnych, projekty ogłaszane przez Urząd Marszałkowski, Ministerstwo Edukacji Narodowej.

Stowarzyszenie Absolwentów i Sympatyków I Liceum Ogólnokształcącego im. gen. Józefa Bema w Ostrołęce

Cele Stowarzyszenia to: kultywowanie pamięci i tradycji szkoły, w szczególności poprzez organizowanie jubileuszy szkoły i zjazdów absolwentów; nawiązywanie i utrzymywanie więzi łączących absolwentów szkoły, uczniów, nauczycieli i sympatyków szkoły; udzielanie wszechstronnej pomocy szkole w realizacji jej zadań edukacyjnych, oświatowych i wychowawczych; promowanie działalności i osiągnięć szkoły oraz pracy i życia jej absolwentów; organizowanie

życia koleżeńskiego, kulturalnego i turystycznego członków (spotkania towarzyskie, sportowe, wycieczki) oraz wspieranie inicjatyw młodzieży szkolnej w tym zakresie.

Zrealizowane przedsięwzięcia, zakres działalności: wydanie monografii szkoły z okazji 95-lecia powstania placówki; zorganizowanie jubileuszu 95-lecia szkoły; współpraca z organizacjami samorządowymi i innymi stowarzyszeniami; działania na rzecz 100 rocznicy powstania szkoły.

Stowarzyszenie Dajmy Razem Szansę

Cele Stowarzyszenia to: niesienie pomocy we wszystkich dziedzinach życia niepełnosprawnym dzieciom i młodzieży, a także dorosłym osobom niepełnosprawnym oraz ich rodzinom; działalność na rzecz propagowania idei otwartego społeczeństwa w stosunku do osób niepełnosprawnych, dbałość o zapewnienie należnych im praw wynikających z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i ustawodawstwa zwykłego; upowszechnianie wiedzy na temat diagnostyki, leczenia, terapii, edukacji, rehabilitacji, ochrony zdrowia oraz kompleksowej pomocy dzieciom niepełnosprawnym i dorosłym osobom niepełnosprawnym.

Stowarzyszenie ściśle współpracuje z dwiema szkołami, jest bowiem organem prowadzącym Kolorową Szkołę - Niepubliczną Szkołę Podstawową w Ostrołęce, ul. Poznańska 16/23 oraz Niepubliczne Gimnazjum w Ostrołęce, ul. Poznańska 16/23

Stowarzyszenie Historii Ziemi Ostrołęckiej im. kpt. Aleksandra Bednarczyka „Adama”

Cele Stowarzyszenia to: promocja i badanie historii ziemi ostrołęckiej oraz podnoszenie w lokalnej społeczności poziomu wiedzy o przeszłości miasta i regionu; budowanie świadomości, tożsamości i dumy z przynależności do małej ojczyzny, w sposób szczególny stowarzyszenie popularyzuje wiedzę o powojennym antykomunistycznym podziemiu zbrojnym na terenach północno - wschodniego Mazowsza; podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, bohaterskiej i kulturowej; działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych; upowszechnianie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego; działalność na rzecz kombatanów i osób represjonowanych; działalność na rzecz nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania; działalność charytatywna; promocja

i organizacja wolontariatu; pomoc Polonii; promocja Rzeczypospolitej Polskiej za granicą.

Działalność Stowarzyszenia opiera się m.in. na współpracy ze szkołami. Liczne imprezy upamiętniające odbywają się z udziałem społeczności szkolnej. Tym samym młodzież uwrażliwia się na historię Polski, jej dzieje oraz umacnia swą tożsamość narodową.

Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Pomocna Dłoń”

Działa na terenie miasta Ostrołęki od 1994 r. Zrzesza dzieci i dorosłych z różnorodnymi niepełnosprawnościami, m.in. niepełnosprawnością ruchową, intelektualną, słuchu i wzroku, z autyzmem. Zarząd Stowarzyszenia udziela porad związanych z pokonywaniem barier związanych z dostępem do edukacji, rehabilitacji, znalezieniem przedszkola czy szkoły dostosowanej do potrzeb i możliwości dziecka.

Stowarzyszenie Pielęgniarek i Położnych na rzecz Promocji Zawodu i Praw Kobiet OAZA

Cele Stowarzyszenia to: prowadzenie działalności edukacyjno - szkoleniowej; upowszechnianie promocji zdrowia i zdrowego stylu życia; promocja i organizacja instytucji wolontariatu; ochrona i promocja zdrowia, współpraca z licznymi instytucjami. Szkoły bez wsparcia ww. Stowarzyszenia, nie realizowałyby w pełni zadań z obszaru edukacji zdrowotnej czy opieki medycznej.

Stowarzyszenie „Po Pierwsze Rodzina”

Cele Stowarzyszenia to: promocja wartości życia rodzinnego; działalność na rzecz osób niepełnosprawnych, w szczególności wspomaganie procesów rehabilitacyjnych i integracyjnych osób niepełnosprawnych; pomoc rodzinie - ekonomiczna, wychowawcza, społeczna, medyczna, oświatowa, edukacyjna; propagowanie i upowszechnianie sztuk pięknych.

Działalność w zakresie oświatowym: prowadzenie pięciu niepublicznych szkół podstawowych realizujących program rehabilitacji "Nasza Szkoła", prowadzenie ogólnokrajowego konkursu fotograficznego "Dziecko niepełnosprawne

kochane takie, jakie jest, dlatego że jest". Współpraca szkół integracyjnych ze Stowarzyszeniem ma na celu obopólne wspomaganie pracy tych placówek.

Stowarzyszenie Pomocy Szkole w Ostrołęce

Cele Stowarzyszenia to: rzecznictwo obywatelskiej aktywności i pomocy na rzecz oświaty publicznej; inspirowanie różnych form działania osób fizycznych i prawnych wspomagających szkołę materialnie, organizacyjnie i programowo; propagowanie ruchu postępu pedagogicznego, udzielanie pomocy szkołom należącym do klubu przodujących szkół oraz udzielanie pomocy materialnej uczniom. Zakres działalności Stowarzyszenia dotyczy współpracy ze szkołami klubowymi, wspierania finansowego pozostałych szkół, które rozprawdzają znaczki-cegiełki; przybliżania młodzieży szkolnej, nauczycielom i rodzicom tradycji polskich poprzez organizowanie uroczystości bożonarodzeniowych i wielkanocnych; zapomogi-stypendia dla uczniów zdolnych, lecz znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej; organizowania wspólnie ze szkołami klubowymi konkursów, wyjazdów uczniów do Warszawy do filharmonii, Teatru Wielkiego oraz doposażania bibliotek szkolnych w książki, albumy i kasety.

Stowarzyszenie Przyjaciół Bibliotek i Książki

Cele Stowarzyszenia to: popularyzacja książki wśród mieszkańców Ostrołęki i powiatu ostrołęckiego; popieranie działalności bibliotek różnych sieci z terenu działania SPBiK; promocja literatury o regionie i twórców literatury związanych z regionem; prowadzenie działalności kulturalnej; prowadzenie działalności naukowej i badawczej w dziedzinie kultury.

Zakres działalności Stowarzyszenia wiąże się ze współpracą z placówkami oświatowymi. Wynika to m.in. z założeń statutowych. SPBiK jest organizatorem różnorodnych przedsięwzięć kulturalno-edukacyjnych adresowanych do dzieci, młodzieży, dorosłych (w tym seniorów). Są to konkursy, spotkania, warsztaty, konferencje o charakterze jednorazowym, okazjonalnym lub cyklicznym, a także inne formy z zakresu edukacji kulturalnej dzieci i młodzieży, np.: spotkania autorskie, konkursy wiedzy, konkursy plastyczne, lekcje biblioteczne, czytanie dzieciom, warsztaty literackie.

Stowarzyszenie Przyjaciół Państwowej Szkoły Muzycznej I i II Stopnia w Ostrołęce

Cele Stowarzyszenia to: promocja w szkołach muzyki jako integralnej części życia społeczno-kulturalnego; inspirowanie i organizowanie działań na rzecz podniesienia standardów nauczania w Państwowej Szkole Muzycznej I i II st. w Ostrołęce i poszerzanie oferty szkoły; wspomaganie tworzenia warunków dla rozwoju artystycznego uczniów i nauczycieli szkoły; działanie na rzecz pomocy społecznej, w tym pomocy dzieciom i ich rodzinom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania ich szans.

Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Podstawowej Nr 1 im. S. Jachowicza w Ostrołęce Jedyńka

Cele Stowarzyszenia to: wspomaganie SP 1 w realizacji zadań dydaktycznych i opiekuńczo - wychowawczych; pomoc SP 1 w rozwoju bazy szkoły; pomoc w upowszechnianiu kultury fizycznej i sportu.

Działalność: organizacja festiwalu piosenki dziecięcej dla uczniów klas I-III ostrołęckich szkół; organizacja konkursu literacko-kaligraficznego; organizacja szkolnej akcji "Katyń - ocalić od zapomnienia"; pomoc w organizacji imprez sportowych.

Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Szkół Nr 5 im. Unii Europejskiej w Ostrołęce

Cele Stowarzyszenia to: wspomaganie Zespołu Szkół Nr 5 w realizacji zadań dydaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych poprzez wyzwalanie inicjatyw i ofiarności społecznej; organizowanie społecznego ruchu rodziców, nauczycieli i zakładów pracy, związków zawodowych, instytucji i organizacji dla realizacji zadania kształtowania patriotycznych i obywatelskich postaw dzieci i młodzieży; wspomaganie Zespołu Szkół Nr 5 w utrzymaniu i rozwoju bazy dydaktycznej; dążenie do rozwoju ucznia zgodnie z jego indywidualnymi zainteresowaniami, potrzebami i predyspozycjami oraz wspieranie uczniów uzdolnionych znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej; prowadzenie akcji informacyjnej na temat Unii Europejskiej; prowadzenie działań w kierunku profilaktyki uzależnień dzieci i młodzieży.

Zakres działalności: Stowarzyszenie na mocy swojej statutowej działalności dwa razy do roku organizuje imprezy skierowane do lokalnej społeczności, uczniów

i rodziców. Są to "Dyskoteka z Mikołajem"- impreza charytatywna oraz festyn szkolny "My Twoją szansą". Stowarzyszenie ściśle współpracuje z Urzędem Miasta oraz Radami Osiedli Stacja i Pomian.

Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych i Zagrożonych Uzależnieniem „Nadzieja”

Cele Stowarzyszenia to: zapobieganie i leczenie uzależnień od środków odurzających; integracja rodzin osób uzależnionych; ochrona i promocja zdrowia; profilaktyka oraz upowszechnianie wiedzy na temat problematyki uzależnień, ryzyka z nimi związanego oraz form leczenia. Corocznie Stowarzyszenie realizuje programy profilaktyczne.

Cele Stowarzyszenia są realizowane także na terenie placówek oświatowych. W ramach współpracy służy pomocą pedagogom, a także samym zainteresowanym, tj. osobom uzależnionym.

Stowarzyszenie Unikat - Przyjazna Gmina

Cele Stowarzyszenia to: rozwijanie zainteresowań hobbystycznych związanych ze zbieraniem i kolekcjonowaniem walorów, m.in. numizmatycznych, medalierskich, filatelistycznych i innych wśród młodzieży i osób dorosłych; realizacja zadań publicznych na rzecz ogółu społeczności lokalnej zleczanych przez instytucje publiczne i samorządowe, jak również konkursów ofert w zakresie: podtrzymywania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej; działania na rzecz osób niepełnosprawnych; działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości, nauki, edukacji, oświaty i wychowania, krajoznawstwa, kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji, ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego, porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym; upowszechnianie i organizacja wolontariatu.

Przykłady działalności, w tym wynikające ze współpracy Stowarzyszenia ze szkołami: Ostrołęcki Klub Kolekcjonerów UNIKAT - w ramach działalności organizuje wystawy, festyny okolicznościowe, spotkania kolekcjonerskie. Stowarzyszenie realizuje projekty edukacyjne.

Towarzystwo Kulturalne „Bywalcy”

Cele Towarzystwa to: pobudzanie inicjatyw kulturalnych na terenie miasta Ostrołęki i jego okolic; poszukiwanie i zjednywanie sprzymierzeńców dla innowacyjnych projektów jednostkowych i cyklicznych wydarzeń kulturalnych; wspieranie rozwoju ostrołęckich środowisk twórczych; rozbudzanie i kształtowanie potrzeb kulturalnych mieszkańców Ostrołęki i okolic; wspieranie organizacyjne, merytoryczne i finansowe wartościowych działań kulturalnych; dbałość o ochronę tradycji i kultury regionalnej Kurpiowszczyzny; praca na rzecz środowisk zagrożonych patologią i marginalizacją; wyrównywanie szans w dostępie do kultury; organizacja cyklicznych wyjazdów Autobusu Teatralnego.

Współpraca z różnymi środowiskami Ostrołęki, w tym ze szkołami, pozwala organizacji na szeroką działalność kulturalno-oświatową. Przyczynia się jednocześnie do realizacji założeń statutowych samego towarzystwa, jak i poszczególnych szkół. Do ważnych przedsięwzięć zaliczyć należy: organizację Ogólnopolskich Spotkań z Piosenką Kabaretową, Ogólnopolskiego Festiwalu Filmów Amatorskich, Ogólnopolskiego Turnieju Tańca Towarzyskiego „O Złotą Podwiązkę”, Kurpiowskich Prezentacji Artystycznych, Ogólnopolskich Spotkań ze Sztuką Ludową „Łornaria” - warsztatów teatralnych dla dzieci i młodzieży, konkursu fotograficznego „Ostrołęka – sercem kadrowane miasto”, warsztatów kulturalno – edukacyjnych, pn. „HIP-HOPOWE WAKACJE”, otwartych zajęć artystycznych, pn. „Ferie ze sztuką” dla dzieci z ubogich rodzin w celu poprawy ich funkcjonowania w środowisku i w rodzinie; organizacja warsztatów bębniarskich i techniki werblowej dla młodzieży podczas wakacji pn. „Wakacje z bębnami”.

Towarzystwo Kultury Teatralnej Oddział Okręgowy w Ostrołęce

Cele Towarzystwa to: podnoszenie rangi teatru w życiu społecznym; szerzenie kultury teatralnej: twórczości scenicznej w różnorodnych formach organizacyjnych i artystycznych, w tym szczególnie ruchu amatorskiego, uczestnictwa w życiu teatralnym, wiedzy o teatrze, edukacji przez teatr; pielęgnowanie tradycji społecznego działania na rzecz kultury; inspirowanie do poszukiwania i kreowania nowych działań artystycznych i edukacyjnych oraz związków teatru z różnymi dziedzinami sztuki, nauki i życia społecznego; otaczanie opieką ludowej twórczości artystycznej; krzewienie kultury i estetyki

żywego słowa; rozwijanie uzdolnień i zainteresowań uczestników ruchu teatralnego; doskonalenie wiedzy i umiejętności animatorów kultury teatralnej.

Zakres działalności: organizacja licznych konkursów recytatorskich, festiwali teatralnych, przedsięwzięć na rzecz krzewienia kultury teatralnej, głównie wśród dzieci i młodzieży szkolnej.

Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Ostrołęce

Cele Stowarzyszenia to: ochrona i promowanie praw dziecka; prowadzenie środowiskowych ognisk wychowawczych, świetlic oraz wypoczynku letniego i zimowego; udzielanie rodzinom pomocy w wykonywaniu zadań opiekuńczo-wychowawczych; organizowanie pomocy i opieki nad dziećmi z rodzin ubogich, niepełnych i wielodzietnych, niepełnosprawnych oraz zagrożonych patologią społeczną. Stowarzyszenie ma na celu pomoc dzieciom bez względu na ich status materialny i społeczny. Pomocą objęte są dzieci zarówno z miasta, jak i spoza obszaru Ostrołęki.

Współpraca Towarzystwa z placówkami oświatowymi polega na podejmowaniu wielu przedsięwzięć, które wspierają funkcjonowanie szkół. Do znaczących należy zaliczyć: zapewnienie całorocznej opieki wychowawczej, dożywiania, pomocy w odrabianiu lekcji, co przekłada się na promocję dzieci do następnych klas, rozwijanie ich pasji; pozyskiwanie środków finansowych oraz rzeczowych od sponsorów na wyposażenie i pomoce tych placówek, pozyskiwanie środków unijnych; prowadzenie akcji edukacyjnych i oświatowych; powołanie Rzecznika Praw Dziecka i Pedagoga Ulicy; organizowanie wycieczek dla dzieci, happeningów, np. „Świat dziecięcy bez przemocy”, „Dzieci alkoholowi mówią – nie”, konkursów, akcji informacyjnych; organizowanie szkolnych wyprawek; organizacja letniego wypoczynku, spotkań opłatkowych.

Towarzystwo Przyjaciół Ostrołęki

Cele Towarzystwa to: upowszechnianie wiedzy o historii i kulturze Ostrołęki i regionu; krzewienie w społeczeństwie właściwego stosunku do dziedzictwa dóbr kultury i uczestnictwo w ich ochronie; umacnianie społecznej integracji mieszkańców Ostrołęki; pobudzanie szerokiej inicjatywy społecznej podejmowanej dla dobra Ostrołęki i regionu; umacnianie więzi z rodakami, przyjaciółmi i sympatykami naszego miasta mieszkającymi za granicą.

Działalność Towarzystwa ukierunkowana jest na współpracę ze wszystkimi placówkami oświatowymi i kulturalnymi, a w jej zakres wchodzi publikacje, z których korzystają szkoły (wydano drukiem ponad 140 prac autorstwa ostrołęckich pisarzy lub osób związanych z miastem i regionem; prowadzenie od 1984 r. Kroniki Miasta w formie pisanych ksiąg, zawierającej w sumie ponad 100 tomów). Ponadto Towarzystwo prowadzi konkursy przedmiotowe i literackie, a także zajmuje się upamiętnianiem historycznych miejsc i osób zasłużonych dla miasta (np. pomnik dr. Józefa Psarskiego, sugestie nazw ulic itp.) oraz organizacją plenerów malarsko-literackich, wspólnie z Galerią Ostrołęka.

Związek Harcerstwa Polskiego oraz Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej

Nadrzędnym celem tych organizacji jest wychowywanie młodego człowieka, czyli wspieranie go we wszechstronnym rozwoju i kształtowaniu charakteru przez stawianie wyzwań, dawanie świadectwa wiary i zasad chrześcijańskich w życiu codziennym i harcerskiej służbie.

Cele ZHR i ZHP są zbieżne z kształtowaniem pozytywnych postaw młodego człowieka odbywającym się na poszczególnych etapach kształcenia. Szkoły popierają zrzeszanie się młodych ludzi w tych organizacjach.

Związek Kurpiów

Cele Związku to: umacnianie międzyludzkich więzi mieszkańców Kurpiowszczyzny; praca organiczna ludzi związanych z regionem, mieszkających w kraju i za granicą, ich integrowanie na rzecz rozwoju gospodarczego i kulturalno-oświatowego oraz ochrony środowiska naturalnego Kurpiowszczyzny; ocalenie dziedzictwa kulturowego Kurpiowszczyzny, a zwłaszcza duchowej i materialnej sztuki ludowej, obrzędów, zwyczajów i obyczajów; prowadzenie wszelkiego rodzaju badań dotyczących Kurpiowszczyzny, związanych zarówno z przeszłością, jak i teraźniejszością; prowadzenie właściwej dla stowarzyszenia merytorycznej i rzeczowej opieki nad członkami.

Związek Kurpiów propaguje dziedzictwo kulturowe także w szkołach. Magazyn regionalny "Kurpie" wydawany od 2002 r., znajduje swych odbiorców także w placówkach oświatowych. Szeroka gama publikacji (kilkadziesiąt pozycji), m.in. "Słownik wybranych nazw i wyrażeń kurpiowskich", "Legendy i podania Kurpiów", "Kurpiowska ballada", "Puszcza Kurpiowska w pieśni" oraz wiele innych

pozwalają na poznanie regionalnej kultury - tradycji, zwyczajów, gwary. Związek zajmuje się także organizacją wielu konferencji, spotkań czy imprez promujących Kurpiowszczyznę oraz jej twórców. Przygotowuje warsztaty i szkolenia dla nauczycieli.

Szkoły, oprócz współpracy z organizacjami społecznymi działającymi na terenie powiatu ostrołęckiego, współpracują także z innymi stowarzyszeniami, fundacjami funkcjonującymi na terenie kraju, m.in.: Fundacja - Drabina Rozwoju, Zdążyć z pomocą, Pajacyk, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy. Są to organizacje dobra publicznego, które kształtują w młodych ludziach pozytywne wzorce, uwrażliwiają na ludzkie potrzeby, uczą empatii i poczucia odpowiedzialności za innych ludzi. Organizacje te zrzeszają wielu młodych wolontariuszy, m. in. uczniów naszych szkół, którzy poprzez swą szlachetną działalność niosą bezinteresowną pomoc innym. Z punktu widzenia kształcenia młodego człowieka współpraca szkół z tymi organizacjami winna odbywać się ustawicznie.

2.2. Udział w realizacji programów Unii Europejskiej oraz instytucji działających na rzecz rozwoju edukacji

Od 1 maja 2004 roku Polska jest pełnoprawnym członkiem Unii Europejskiej. Wejście Polski do struktur europejskich stworzyło nowe możliwości i perspektywy dla młodego pokolenia. Młodzi obywatele zyskali przede wszystkim nowe możliwości edukacyjne, a więc atrakcyjne szanse rozwoju kariery zawodowej. Szkoły prowadzone przez Miasto Ostrołękę korzystają z unijnego wsparcia, realizując projekty edukacyjne. Najczęściej są to projekty realizowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz projekty partnerskie oferowane przez Fundację Rozwoju Systemu Edukacji Comenius.

Tabela 40. Projekty edukacyjne realizowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Ostrołękę w latach 2010-2014

Lp.	Nawa placówki	Nazwa projektu	Okres realizacji projektu	Wartość projektu [zł]	Cross - financing	Cele projektu
1.	SP 1	Wyrównywanie szans edukacyjnych dla uczniów o utrudnionym dostępie do edukacji „Szkoła moim przyjacielem”	IX.2011r. -VII.2013r.	265 586,00	----	Cel główny: podwyższenie wyników nauczania przez kompleksową pomoc lekcyjno-wychowawczą w ramach dodatkowych zajęć pozalekcyjnych. Cele szczegółowe: - podwyższenie kompetencji kluczowych uczniów w zakresie pisania, czytania ze zrozumieniem, rozumowania oraz uczenia się przedmiotów matematyczno-przyrodniczych i języka angielskiego; - wyrównywanie zaniedbań środowiskowych; - kompensowanie i eliminowanie deficytów rozwojowych uczniów; - wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów.
2.	ZSZ 1 i ZSZ 4	„Skuteczność na rynku pracy to kompetencje zawodowe, język obcy i przedsiębiorczość”	III.2012r. -II.2014r.	700 667,00	pracownie językowe 35 582,28 – ZSZ 1 16 111,13 – ZSZ 4	Cel ogólny: podwyższenie jakości oferty edukacyjnej ZSZ 1 i ZSZ 4 poprzez wprowadzenie innowacji w programach rozwojowych szkół w zakresie wykonywania praktyk zawodowych oraz nauki języka niemieckiego i przedsiębiorczości z wykorzystaniem współpracy ponadnarodowej.

						Cele szczegółowe: - podwyższenie kompetencji zawodowych poprzez praktyki w firmach niemieckich; - podniesienie kompetencji kluczowych – znajomości języka niemieckiego i przedsiębiorczości.
3.	ZSZ 1	„Praktyki i staże zawodowe to lepsza skuteczność absolwentów ZSZ 1 na lokalnym i regionalnym rynku pracy”	I.2013r.- VI.2015r.	2 370 575,00	pracownia elektromechatroniczna 236 500,00	Cel ogólny: zwiększenie dostępu do wysokiej jakości praktyk zawodowych i staży bezpośrednio u przedsiębiorców poprzez nawiązanie aktywnej współpracy w przygotowaniu i realizacji praktyk i staży pomiędzy ZSZ 1 a pracodawcami. Cele szczegółowe: - podwyższenie u uczniów umiejętności zawodowych zgodnych z kierunkiem nauczania poprzez udział w praktykach w zakładach o wysokim poziomie organizacyjnym i technicznym; - podwyższenie u uczniów umiejętności wykonywania określonej pracy, zgodnie z kierunkiem nauczania, poprzez udział w stażach; - podwyższenie u uczniów umiejętności pracy, zgodnej z kierunkiem nauczania, w niemieckojęzycznym środowisku zawodowym.
4.	ZSZ 1	„Być albo nie być”	IX.2011r.- I.2012r.	49 575,00	----	Podniesienie świadomości uczniów ZSZ 1 pochodzących z terenów wiejskich w zakresie korzyści płynących z kształcenia oraz pomoc w uzyskiwaniu wyższego poziomu wykształcenia.
5.	ZSZ 2	„Mój wybór -moja przyszłość”	III.2011r.- XII.2011r.	518 426,00	----	Podniesienie poziomu kompetencji kluczowych oraz podniesienie jakości oferty edukacyjnej dla uczniów, szczególnie dla zagrożonych patologią społeczną, podnosząc ich zdolności do podjęcia przyszłego zatrudnienia.
6.	ZSZ 2	„Myśleć, pracować, współpracować. Kompetencje społeczne na rynku pracy”	VI.2010r.- XII.2012r.	990 205,55	----	Podniesienie poziomu kompetencji społecznych uczniów techników i zasadniczych szkół zawodowych
7.	ZSZ 4	„Mój wybór -moja przyszłość”	III.2011r.- XII.2011r.	518 026,00	----	Rozwijanie kreatywności, przedsiębiorczych postaw wśród uczniów i wiedzy w zakresie przedsiębiorczości.
8.	ZSZ 4	„Moja szansa moja przyszłość”	IX.2011r.- II.2012r.	49 670,00	----	Przeciwdziałanie zagrożeniu wykluczeniem społecznym uczennic ZSZ 4 jako mieszanek terenów wiejskich.
9.	ZSZ 4	„Przedsiębiorcza młodzież – spółdzielnie uczniowskie”	XII.2010r.- III.2012r.	983 780,00	komputer i projektor 5 000,00 zł	Rozwijanie przedsiębiorczych postaw i działalności przedsiębiorstwa na przykładzie spółdzielni uczniowskich.

10.	ZSZ 4	„Wdrożenie programu rozwoju ZSZ 4 w zakresie kształcenia kompetencji kluczowych – matematyka i język angielski”	II.2011r.-VI.2012r.	586 180,00	- 3 laptopy; - rzutnik; - tablice – 2 szt ; - podręczniki do języka angielskiego i matematyki; - oprogramowanie do nauki języka angielskiego ogółem: 13 540,00 zł	Wzrost kompetencji kluczowych w zakresie języka angielskiego i matematyki.
11.	ZSZ 4	„Fabryka Szans 2”	I.2012r.-XII.2013r.	1 637 442,40	- wyposażenie pracowni do obsługi turystycznej; - tablica multimedialna; - 5 laptopów; - 5 projektorów; - 5 ekranów; - aparat fotograficzny; - kamera; - drobny sprzęt do pracowni gastronomicznej ogółem: 109 700,00 zł	Podniesienie kompetencji zawodowych uczniów w zakresie turystyki, handlu i gastronomii oraz rozwijanie przedsiębiorczości, umiejętności językowych i matematycznych.
12.	ZSZ 2	„Szansa na lepszy start w jutro”	IX.2013 r.-VI.2015 r.	1 423 921,76	- wyposażenie pracowni technik budownictwa, - wyposażenie pracowni aplikacji komputerowych, - wyposażenie pracowni sieciowych systemów operacyjnych, - wyposażenie pracowni urządzeń techniki komputerowej, - wyposażenie	Cel ogólny: Podniesienie jakości kształcenia w ZSZ 2 w Ostrołęce poprzez stworzenie dla 112 uczniów programu rozwojowego obejmującego współpracę z pracodawcami oraz rozwój kompetencji kluczowych i zawodowych wzmacniających ich zdolność do przyszłego zatrudnienia w okresie 01.09.2013r.-30.06.2015r. Cele szczegółowe: - rozszerzenie oferty praktycznego kształcenia zawodowego dla 112 uczniów ZSZ 2 poprzez wdrożenie: praktyk i staży u pracodawców, programu kursów podnoszących kwalifikacje zaw. oraz doradztwo edukacyjno-zawodowe - wzbogacenie programu nauczania ZSZ 2 o zajęcia pozalekcyjne ukierunkowane na rozwój kluczowych kompetencji matematycznych i j. angielskiego dla 74 os.

					pracowni lokalnych sieci komputerowych, – wyposażenie pracowni technik organizacji reklamy, – wyposażenie pracowni usług fryzjerskich, – wyposażenie pracowni technologii łącznie wyposażenie na kwotę: 269 545,00 zł	- poprawa infrastruktury dydaktycznej kształcenia zawodowego ZSZ nr 2 poprzez doposażenie pracowni zajęć praktycznych dla kierunków TI, TOR, TB, TUF, TM Grupa docelowa to 112 os. (50K/62M), w tym: - praktyki lub staże 84 os. (38K/46M) - 75% uczniów objętych proj. - zajęcia matematyczne lub językowe 74 os. (33K/41M) - różne formy podnoszenie kwalifikacji zaw. – 60 os (27K/33M) - poradnictwo w zakresie kariery edukacyjnej i zawodowej – 112 os. (50K/62M) - wsparcie dla uczniów zdolnych – 20 os. (9K/11M)
13.	ZSZ 4	„Praktyczne umiejętności szansą na zatrudnienie”	VIII.2013r. - IX.2014r.	441 809,70	-	Cel główny: Podniesienie jakości oferty edukacyjnej ZSZ 4 w Ostrołęce poprzez stworzenie programu rozwojowego ukierunkowanego na współpracę z pracodawcami w zakresie organizacji staży i praktyk dla 80 uczniów wzmacniającą ich zdolność do przyszłego zatrudnienia w okresie 01.08.2013r. – 30.09.2014r. Cele szczegółowe: - rozszerzenie oferty praktycznego kształcenia zawodowego dla kierunków technik: obsługi turystycznej i hotelarstwa, kucharz, żywienia poprzez udział w 4 tyg. praktykach i stażach u pracodawców, - podniesienie praktycznych umiejętności i kompetencji zawodowych poprzez odbycie praktyk i staży u pracodawcy.
14.	ZSZ 2	„Praktyki i staże szansą na zatrudnienie”	VIII.2013r. - IX.2014r.	442 681,70	-	Cel główny: Podniesienie jakości oferty edukacyjnej ZSZ 2 w Ostrołęce poprzez stworzenie programu rozwojowego ukierunkowanego na współpracę z pracodawcami w zakresie organizacji staży i praktyk do 80 uczniów, wzmacniającego ich zdolności do przyszłego zatrudnienia w okresie 01.08.2013r. – 30.09.2014r. Cele szczegółowe: - rozszerzenie oferty praktycznego kształcenia zawodowego dla kierunków technik: usług fryzjerskich, budownictwa, handlowiec, organizacji reklamy, mechanik, weterynarii poprzez udział w 4-tyg.

						praktykach i stażach u pracodawców, - podniesienie praktycznych umiejętności i kompetencji zawodowych u 80 uczniów/ uczennic ZSZ 2 poprzez odbycie praktyk i staży u pracodawcy.
15.	ZSZ 1	„Doradztwo i doskonalenie zawodowe uczniów ZSZ Nr 1 w Ostrołęce to ich skuteczność na rynku pracy”	IX.2013r.- VIII.2015r.	815 130,00	Wypożyczenie pracowni mechanika i elektromechanika pojazdów samochodowych łącznie wyposażenie na kwotę: 199 760,00zł	Cel główny: podwyższenie w okresie 09/2013 – 08/2015 jakości oferty edukacyjnej ZSZ poprzez wdrożenie we współpracy z pracodawcami programu rozwojowego obejmującego pozalekcyjne zajęcia wyrównawcze specjalistyczne, doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz staże zawodowe. Cele szczegółowe: - podwyższenie u 82 uczniów ZSZ 1 umiejętności zawodowych zgodnych z kierunkiem nauczania poprzez udział w zajęciach wyrównawczych, specjalistycznych, - podwyższenie umiejętności wykonywania określonej pracy zgodnej z kierunkami nauczania poprzez udział w stażach, - podwyższenie umiejętności planowania rozwoju edukacyjnego i zawodowego uczniów poprzez doradztwo edukacyjno – zawodowe, - podwyższenie w okresie 09/2013-08/2015 innowacyjności programu rozwojowego ZSZ 1, jakości oferty ZSZ 1 poprzez zakup wyposażenia pracowni dydaktycznej dla kierunku mechanik samochodowy oraz elektromechanik, zwiększenie współpracy z pracodawcami.
Razem:				11 793 676,11		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

„Uczenie się przez całe życie (Lifelong Learning Programme) to program Unii Europejskiej w dziedzinie edukacji i doskonalenia zawodowego realizowany w latach 2007-2013. Celem programu był rozwój różnych form uczenia się przez całe życie poprzez wspieranie współpracy między systemami edukacji i szkoleń w krajach uczestniczących. Program przyczynił się do podniesienia jakości, zwiększenia atrakcyjności szkolnictwa i kształcenia zawodowego w Europie.

Tabela 41. Program Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji - „Uczenie się przez całe życie”

Lp.	Nawa placówki	Nazwa projektu	Okres realizacji projektu	Wartość projektu	Cross financing	Cele projektu
1.	ZS 5	Projekt „Zielony dom talentów” realizowany wspólnie z: Niemcami, Francją, Rumunią, Finlandią, Włochami, Austrią, Hiszpanią i Grecją.	VIII.2008r. -VII.2010r.	8 000 EUR	- laptop -1 641 zł, - projektor -1 344 zł, - ekran -309 zł,	- organizowanie warsztatów pracy dla uczniów; - promowanie młodzieży uzdolnionej w dziedzinach sportu, muzyki, tańca i biznesu; - poznawanie starych zawodów charakterystycznych dla regionów; - poznawanie kultur poprzez sztukę i zajęcia kulturowe; - nauka tańców regionalnych.
2.	ZS 5	Projekt „Teatr i sport pomostem komunikacji” realizowany wspólnie z Rumunią.	IX.2008r. -VII.2010r.	24 000 EUR	- kamera - 3 999 zł, - laptop - 6 450,01 zł, - aparat - 4 280,95 zł, - ekran - 309 zł, - projektor - 1 344 zł, - gabloty (4 szt) - 6 832, 68 zł, - obiektyw - 899 zł, - tablica interaktywna - 7 442 zł	- wzbogacenie perspektyw kulturalnych i poprawienie umiejętności komunikacyjnych; - uczenie się tradycyjnego sportu i przedstawień teatralnych; - uczenie się poprzez prowadzenie wirtualnego kursu jednoczącego dwa kraje; - użycie nowych technologii informacyjnych do stworzenia strony internetowej, zawierającej wirtualny most pomiędzy oboma państwami.
3.	ZS 5	Projekt „Podróże kształcą” realizowany wspólnie z: Francją, Włochami, Niemcami, Finlandią, Austrią i Hiszpanią.	VIII.2010r. -VII.2012r.	20 000 EUR	----	- zapoznanie się z kulturą innych narodów; - promocja lokalnej turystyki; - porównywanie zwyczajów i tradycji krajów; - odkrywanie nowych miejsc – ciekawych pod względem turystycznym w okolicy szkoły i miejsca zamieszkania; - propagowanie zdrowego stylu życia; - zachęcanie do aktywności na świeżym powietrzu – turystyka czynna; - nauka tolerancji i współpracy w grupach międzynarodowych.
4.	GM 1	Projekt „The Fairytale of European Golden Future” „Baśń o Złotej Przyszłości Starej	VIII.2012r. -VII.2014r.	20 000 EUR	----	- promowanie zdrowia i optymizmu wobec życia w starszym wieku; - integracja społeczna i międzypokoleniowa; - utrzymywanie aktywności zawodowej starszych osób pracujących; - podejmowanie działań promujących zdrowie i godne starzenie się;

		Europy” realizowany wspólnie z: Turcją, Rumunią, Bułgarią, Litwą, Łotwą, Portugalią, Słowenią, Grecją i Włochami.				- zapewnienie osobom starszym odpowiednich warunków do tego, by mogły brać aktywny udział w życiu społecznym.
5.	I LO	Projekt dwustronny „BRIDGE ACROSS COMMON EUROPEAN CULTURAL HERITAGE” realizowany wspólnie z Rumunią	VIII.2013r. -VII.2015r.	20 000 EUR	----	- zmotywowanie uczniów szkół partnerskich do lepszego poznania swoich korzeni, wartości i tradycji oraz przyczynienie się do rozwoju dziedzictwa kulturowego; - promowanie wielokulturowości w wymiarze europejskim; - rozwijanie zdolności uczniów i ich zainteresowania kulturą innych krajów europejskich; - rozwijanie zdolności językowych uczniów, a także poznanie języka kraju partnerskiego; - wzmocnienie partnerstwa szkół współpracujących w ramach projektu.
6.	I LO	Projekt wielostronny „TOGETHER IN UNITED EUROPE” realizowany wspólnie z: Rumunią, Portugalią, Turcją, Włochami oraz Holandią.	VIII.2013r. -VII.2015r.	20 000 EUR	----	- uświadomienie uczestnikom znaczenia określenia „Jestem Europejczykiem”; - udowodnienie, iż różnorodność jest bogactwem Europy, poprzez poznanie różnych kultur, stylów życia, tradycji obyczajów krajów partnerskich; - kreowanie pozytywnego podejścia do nauki, szczególnie języków obcych oraz technologii ict, a także pracy zespołowej; - umożliwienie uczniom i nauczycielom wymiany doświadczeń, informacji, technik uczenia się i nauczania z kolegami ze szkół partnerskich.
Razem:				112 000 EUR		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

Program „Leonardo da Vinci”- ma na celu promowanie mobilności pracowników na europejskim rynku pracy oraz wdrażanie innowacyjnych rozwiązań edukacyjnych dla podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Wspiera także rozwiązania zwiększające przejrzystość i uznawalność kwalifikacji zawodowych w krajach europejskich (np. transfer punktów kredytowych w kształceniu i szkoleniu zawodowym

ECVET, narzędzia EUROPASS), a także działania wzmacniające jakość kształcenia zawodowego i ustawicznego (np. europejskie i narodowe ramy kwalifikacji EQF / NQF czy europejskie systemy oceny jakości EQARF).

Program Leonardo da Vinci promuje innowacyjne podejścia do edukacji i doskonalenia zawodowego w taki sposób, aby systemy kształcenia jak najlepiej odpowiadały potrzebom rynku pracy. Program Leonardo da Vinci wspiera także mobilność pracowników na europejskim rynku pracy, aby absolwenci i pracownicy zdobywali nowe kwalifikacje w czasie staży i praktyk zawodowych oraz doskonalili swoje umiejętności według nowoczesnych standardów. Niezwykle ważne są przy tym: kształtowanie otwartości i wrażliwości międzykulturowej, nauka języków obcych oraz umiejętności adaptowania się do warunków życia i pracy w różnych krajach europejskich.

Tabela 42. Program „Leonardo da Vinci”

Lp.	Nawa placówki	Nazwa projektu	Okres realizacji projektu	Wartość projektu	Cross financing	Cele projektu
1.	ZSZ 1	„Jak dobrze uczyć przedsiębiorczości” - kurs dla polskich nauczycieli przedmiotów zawodowych.	XI.2010r. -V.2012r.	245 488,03	-----	Zapoznanie uczestników z nowoczesnymi metodami nauczania problematyki związanej z zakładaniem i prowadzeniem własnej działalności na przykładzie Wielkiej Brytanii, wiodącej w Europie i na świecie.
2.	ZSZ 1	„Wizyty studyjne”	XII.2011r. -I.2012r.	8 190,14	-----	Podwyższenie mobilności zawodowej, zwiększenie wachlarza możliwości rozwoju zawodowego i mentalnego młodzieży, ułatwienie nauki języków obcych.
Razem:				253 678,17		

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

Projekt systemowy „Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów poprzez dodatkowe zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe - Zagrajmy o sukces”.

Projekt realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki 2007-2013, Priorytet IX - „Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach”, Działanie 9.1 - „Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie wysokiej jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty”, Poddziałanie 9.1.2 - „Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych”.

Miasto Ostrołęka w dniu 18 listopada 2010 roku zawarło z Województwem Mazowieckim cztery umowy na realizację projektu „Zagrajmy o sukces” w okresie od 1 września 2010 roku do 30 listopada 2011 roku. Każda z zawartych umów opiewała na kwotę 22 090 złotych. Kwota ta została przeznaczona na:

- wynagrodzenia dla nauczycieli prowadzących zajęcia pozalekcyjne – 50 zł brutto za godzinę zajęć;
- wynagrodzenia dla koordynatorów (opiekunów grupy) – 130 zł brutto miesięcznie;
- jednorazowy zakup sprzętu do prowadzenia zajęć sportowo-wychowawczych (za kwotę 900 zł brutto).

Projekt realizowany był od 1 września 2010 roku do 31 grudnia 2010 roku. W ramach projektu odbyło ogółem 480 godzin zajęć pozalekcyjnych i zakupiono sprzęt sportowy na kwotę 3 583 zł 97 gr.

Odbiorcami projektu byli uczniowie szkół gimnazjalnych z terenu miasta:

- Gimnazjum Nr 1 im. Janusza Kusocińskiego, ul. Hallera 12,
- Gimnazjum Nr 2 im. Danuty Siedzikówny „Inki”, ul. Jaracza 5,
- Gimnazjum Nr 3 im. Adama Mickiewicza w Zespole Szkół Nr 3, ul. Skowrońskiego 8,
- Gimnazjum Nr 5 w Zespole Szkół Nr 5 im. Unii Europejskiej, ul. Berlinga 5.

Uczniowie byli objęci systemem zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych podnoszących kompetencje kluczowe. Były to dodatkowe zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze w zakresie m.in. nauk przyrodniczo-matematycznych, przedsiębiorczości, języków obcych i zajęć informatyczno-telekomunikacyjnych, służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia, niosące pomoc uczniom mającym problemy w nauce lub zagrożonych

przedwczesnym wypadnięciem z systemu oświaty. Dodatkowo młodzież została objęta doradztwem edukacyjno-zawodowym w zakresie możliwości wyboru dalszej ścieżki kształcenia w kontekście uwarunkowań lokalnego i regionalnego rynku pracy.

Celem ogólnym projektu było wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów gimnazjów z terenu województwa mazowieckiego poprzez dodatkowe zajęcia rozwijające kompetencje kluczowe. Natomiast cele szczegółowe to m.in.:

- rozszerzenie oferty gimnazjów o dodatkowe zajęcia pozalekcyjne służące wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych i rozwijaniu kompetencji kluczowych uczniów szkół gimnazjalnych;
- przeciwdziałanie zjawiskom przemocy i agresji poprzez uatrakcyjnienie pozalekcyjnej oferty edukacyjno-wychowawczej gimnazjów;
- wsparcie pedagogiczno-psychologiczne dla uczniów z trudnościami w nauce;
- kształtowanie umiejętności właściwego spędzania wolnego czasu.

Uczniowie biorący udział w projekcie byli zobligowani do uczestnictwa w bloku zajęć pozalekcyjnych, który obejmował 30 godzin w miesiącu i składał się z:

- 6 godzin zajęć ICT (technologie informacyjne i komunikacyjne);
- 4,5 godziny zajęć z przedmiotów przyrodniczo-matematycznych;
- 6 godzin zajęć z języków obcych;
- 4,5 godziny zajęć z zakresu wsparcia psychologiczno-pedagogicznego;
- 9 godzin zajęć sportowo-wychowawczych.

Miasto Ostrołęka, jako organ prowadzący szkoły podstawowe, realizowało projekt pt. **„Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III”** w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet IX „Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach”, Działanie 9.1. „Wyrównywanie szans edukacyjnych i zapewnienie jakości usług edukacyjnych świadczonych w systemie oświaty”, Poddziałanie 9.1.2. „Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów z grup o utrudnionym dostępie do edukacji oraz zmniejszanie różnic w jakości usług edukacyjnych”. Projekt był realizowany od 16 stycznia 2012 roku do 28 lutego 2013 roku. Do realizacji projektu przystąpiło sześć szkół podstawowych tj.:

- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stanisława Staszica w Ostrołęce;
- Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Adama Mickiewicza w Ostrołęce;

- Szkoła Podstawowa Nr 4 w Ostrołęce im. I Dywizjonu im. Tadeusza Kościuszki;
- Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Zofii Niedziałkowskiej w Ostrołęce;
- Szkoła Podstawowa Nr 6 im. Orła Białego w Ostrołęce;
- Szkoła Podstawowa Nr 10 im. Jana Pawła II w Ostrołęce.

Cel główny projektu to: wyrównanie szans edukacyjnych uczniów (kobiet i mężczyzn) z klas I-III w sześciu szkołach podstawowych funkcjonujących w Ostrołęce poprzez indywidualizację procesu kształcenia.

Cele szczegółowe projektu to:

- zapewnienie uczniom realizującym I etap edukacyjny w sześciu szkołach podstawowych funkcjonujących w Ostrołęce i biorących udział w projekcie oferty edukacyjno-profilaktycznej, zgodnej z ich potrzebami i możliwościami edukacyjnymi oraz rozwojowymi;
- zwiększenie dostępności i podniesienie jakości wsparcia i pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej dzieciom, w szczególności dzieciom o specjalnych potrzebach edukacyjnych w sześciu szkołach podstawowych w Ostrołęce;
- podniesienie jakości pomocy udzielanej przez szkołę rodzicom dzieci uczących się na I etapie edukacyjnym w sześciu szkołach podstawowych w Ostrołęce oraz zintensyfikowanie współpracy i zaangażowania rodziców w życie szkoły.

Uczestnikami projektu byli uczniowie klas I-III szkoły podstawowej. W projekcie wzięło udział 540 uczniów. Projekt opiewał na kwotę 514 546,97 zł. W jego ramach sfinansowane zostały zajęcia dodatkowe będące kontynuacją indywidualizacji pracy z uczniem w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych, uwzględniające indywidualizację procesu dydaktycznego w zależności od rozpoznanych potrzeb uczniów klas I-III szkół podstawowych. Na realizację tych zajęć przeznaczono kwotę 108 000 zł. Zgodnie z założeniami projektu doposażono bazy dydaktyczne szkół oraz zakupiono sprzęt specjalistyczny na kwotę 406 546,97 złotych.

Od 1 sierpnia 2013 roku Miasto Ostrołęka ponownie przystąpiło do realizacji projektu pod nazwą „Indywidualizacja procesu nauczania i wychowania uczniów klas I-III”. Projekt będzie realizowany do 31 sierpnia 2014 roku w siedmiu szkołach podstawowych tj.:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Stanisława Jachowicza w Ostrołęce;

- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stanisława Staszica w Ostrołęce;
- Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Adama Mickiewicza w Ostrołęce;
- Szkoła Podstawowa Nr 4 w Ostrołęce im. I Dywizjonu im. Tadeusza Kościuszki;
- Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Zofii Niedziałkowskiej w Ostrołęce;
- Szkoła Podstawowa Nr 6 im. Orła Białego w Ostrołęce;
- Szkoła Podstawowa Nr 10 im. Jana Pawła II w Ostrołęce.

Działania projektowe mają zapewnić każdemu uczniowi z klas I-III szkoły podstawowej (w tym sześciolatkom) bogatą ofertę zajęć dodatkowych w roku szkolnym 2013 / 2014, zgodną z indywidualnymi potrzebami oraz możliwościami edukacyjnymi i rozwojowymi.

W ramach projektu w szkołach będzie realizowanych 5 748 godzin następujących zajęć:

- dla dzieci ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i pisaniu, w tym także zagrożonych ryzykiem dysleksji;
- dla uczniów z trudnościami w zdobywaniu umiejętności matematycznych;
- zajęcia logopedyczne dla dzieci z zaburzeniami rozwoju mowy;
- zajęcia socjoterapeutyczne i psychoedukacyjne dla dzieci z zaburzeniami komunikacji społecznej;
- gimnastyka korekcyjna dla dzieci z wadami postawy;
- specjalistyczne zajęcia terapeutyczne;
- zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów wybitnie uzdolnionych ze szczególnym uwzględnieniem nauk matematyczno-przyrodniczych;
- zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów wybitnie uzdolnionych artystycznie;
- zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów wybitnie uzdolnionych polonistycznie;
- zajęcia rozwijające zainteresowania uczniów wybitnie uzdolnionych w zakresie języka angielskiego.

Budżet projektu wyniósł ogółem 694 989,25 zł, z czego kwota 402 360 zł przeznaczona zostanie na zajęcia dodatkowe, a 292 629,25 zł na doposażenie bazy dydaktycznej szkół uczestniczących w projekcie.

2.3. Kształcenie i pomoc psychologiczno - pedagogiczna dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi

Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (SPE) to dzieci i młodzież z różnymi problemami rozwojowymi i dydaktycznymi, potrzebujące pomocy i wsparcia w rozwijaniu zdolności i zainteresowań, pokonywaniu trudności w nauce lub zachowaniu. Do tej szerokiej grupy należą uczniowie: niepełnosprawni, przewlekłe chorzy, z niepowodzeniami edukacyjnymi, z trudnościami adaptacyjnymi, w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej, zaniedbani środowiskowo, szczególnie uzdolnieni, ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, zagrożeni niedostosowaniem i niedostosowani społecznie, z zaburzeniami komunikacji językowej i innymi problemami.

Szczególne potrzeby rozwojowe i edukacyjne mają dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami. Podstawą podejmowania decyzji o ich miejscu w systemie edukacji jest kompleksowa diagnoza przeprowadzana możliwie najwcześniej i ponawiana w różnych okresach ich rozwoju. Ważne jest również zapewnienie każdemu dziecku oraz jego rodzinie wielospecjalistycznego poradnictwa i pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Bezpłatną diagnozę i pomoc nawet bardzo małym dzieciom, a także ich rodzinom, zapewnia Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Ostrołęce, która wydaje opinie i orzeczenia realizowane w przedszkolach i szkołach. Zespoły Orzekające działające w Poradni w latach 2009 - 2013 wydały 74 opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju, które są podstawą wielospecjalistycznych oddziaływań terapeutycznych i pomocowych wobec małego dziecka i jego rodziny. Obecnie w Ostrołęce nie prowadzi się zorganizowanego wczesnego wspomaganie poprzez powoływanie przez dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki zespołu specjalistów, w skład którego weszłyby osoby posiadające przygotowanie do pracy z małymi dziećmi o zaburzonym rozwoju psychoruchowym. Pracownicy poradni w ramach swoich zadań dokonują wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania dzieci, prowadzą indywidualną terapię pedagogiczną, psychologiczną i logopedyczną celem minimalizowania ich zaburzeń rozwojowych, udzielają porad oraz instruktażu rodzicom. Oferują również dzieciom grupowe zajęcia Metodą Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne z aktywnym udziałem ich opiekunów oraz indywidualne zajęcia integracji sensorycznej. W 2013 roku specjaliści poradni przeprowadzili spotkania informacyjno-szkoleniowe dotyczące

wczesnego wspomagania rozwoju dla rodziców i nauczycieli na terenie Biblioteki Pedagogicznej w Ostrołęce. Zespoły Orzekające działające w poradni wydają także orzeczenia (tabela 43).

Tabela 43. Liczba i rodzaje orzeczeń wydawanych przez zespoły orzekające działające w Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Ostrołęce

Rodzaj wydanego dokumentu	Liczba orzeczeń w latach 2009-2013
Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci w wieku przedszkolnym	58
Orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego dla dzieci i młodzieży w wieku szkolnym	324
Orzeczenie o potrzebie indywidualnego rocznego przygotowania przedszkolnego dla dzieci chorych	4
Orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania dla uczniów chorych	349

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej

Kształcenie i wychowanie dzieci z niepełnosprawnościami wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy odbywa się w Ostrołęce w placówkach ogólnodostępnych z oddziałami integracyjnymi (w których zatrudnieni są nauczyciele wspomagający), jak i specjalnych. Aktualnie na etapie wychowania przedszkolnego w 2 przedszkolach miejskich, w PM 5 i PM 16, istnieje 5 oddziałów integracyjnych. W roku szkolnym 2013/2014 na terenie miasta edukację w kształceniu integracyjnym realizują 2 szkoły podstawowe, SP 2 i SP 10, (łącznie 11 oddziałów) i 2 gimnazja, GM 1 i GM 4 (łącznie 3 oddziały). Ponadto w SP 4 i GM 4 jest zorganizowanych 5 oddziałów specjalnych dla dzieci z autyzmem. Naukę uczniom z niepełnosprawnościami zapewnia także SOSW oferujący kształcenie na poziomie szkoły podstawowej, gimnazjum oraz zasadniczej szkoły zawodowej, szkoły przysposabiającej do pracy, a dla osób z głębokim stopniem niepełnosprawności - zajęcia rewalidacyjno - wychowawcze. Ofertę edukacyjną dla uczniów z niepełnosprawnościami uzupełniają także placówki niepubliczne: „Nasza Szkoła” oraz „Kolorowa Szkoła”.

Podstawą do zorganizowania kształcenia specjalnego dla uczniów są dwa dokumenty: orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych. Dyrektorzy szkół ogólnodostępnych w porozumieniu z organem prowadzącym, którym jest Miasto Ostrołęka, organizują dodatkowe godziny na prowadzenie indywidualnych zajęć rewalidacyjnych.

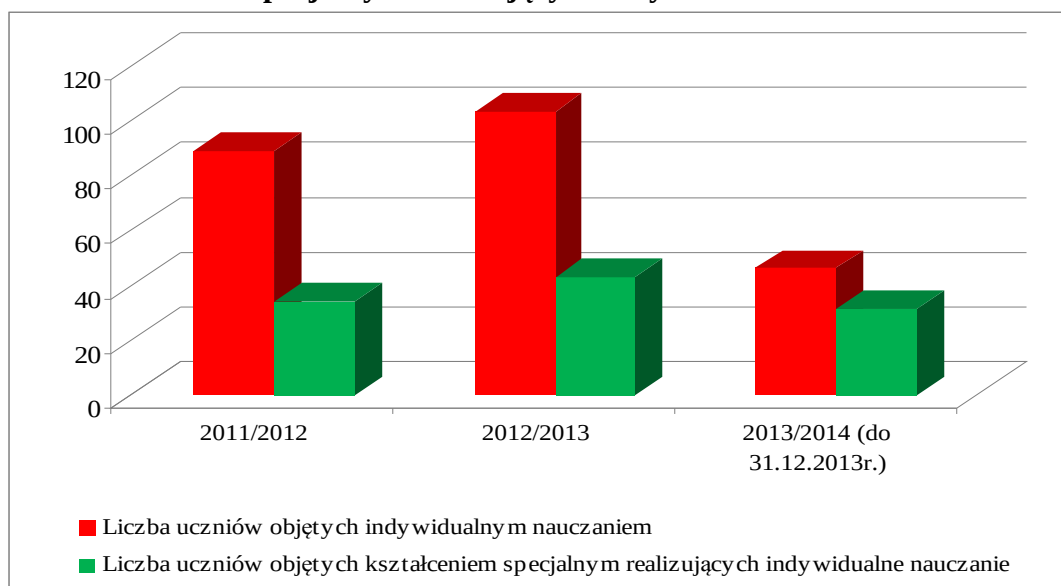
Tabela 44. Dane dotyczące liczby uczniów z niepełnosprawnościami w placówkach na terenie Ostrołęki w roku szkolnym 2013/2014

Placówki na terenie Ostrołęki	Liczba uczniów z niepełnosprawnościami
Przedszkola miejskie	18
Szkoły podstawowe	65
Gimnazja	33
Szkoły ponadgimnazjalne	15
Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy	99
Placówki niepubliczne	42

Źródło: System Informacji Oświatowej – spis na dzień 30.09.2013 roku

Dane przedstawione na wykresie 6. wskazują, że pewna liczba dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami ma poważne trudności z funkcjonowaniem w środowisku szkolnym w placówkach ogólnodostępnych nawet w oddziałach integracyjnych i realizuje indywidualne nauczanie, często w oddzielnym pomieszczeniu w szkole, z włączaniem do zespołu klasowego na wybrane zajęcia edukacyjne. Mimo iż pozwala to na indywidualny kontakt z nauczycielem w procesie dydaktycznym, może być niekorzystne z punktu widzenia długofalowych następstw w rozwoju psychospołecznym tych dzieci, a w dalszej perspektywie trudności z usamodzielnianiem się. Stanowi to także zaprzeczenie idei edukacji włączającej i pełnej integracji uczniów z różnymi zaburzeniami rozwojowymi ze zdrowymi rówieśnikami w klasie w całym procesie nauczania i wychowania.

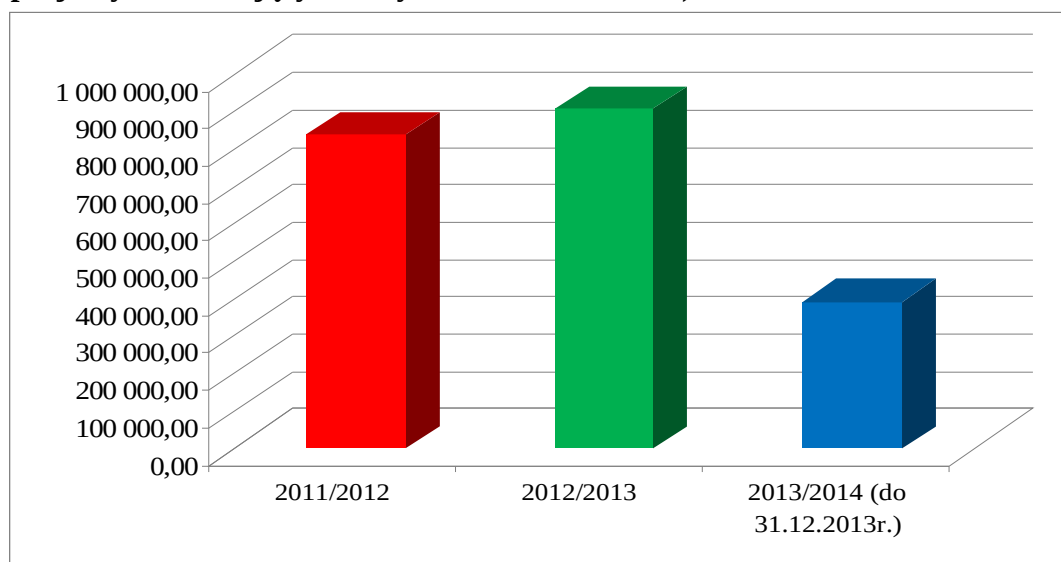
Wykres 6. Porównanie liczby uczniów objętych indywidualnym nauczaniem oraz kształceniem specjalnym realizujących indywidualne nauczanie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

Opisane powyżej sytuacje przyczyniają się do dodatkowych wydatków ponoszonych przez samorząd Miasta Ostrołęki na kształcenie tych uczniów, co pokazuje wykres 7.

Wykres 7. Wydatki Miasta Ostrołęki w poszczególnych latach (dotyczy uczniów objętych indywidualnym nauczaniem oraz uczniów objętych kształceniem specjalnym realizujących indywidualne nauczanie)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

Reforma systemu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, która weszła w życie 1 września 2011 roku, wprowadziła nowe zasady organizacji pomocy udzielanej dzieciom, rodzicom i nauczycielom w szkołach i placówkach oświatowych. Osobami uprawnionymi do korzystania z pomocy stali się wszyscy uczniowie, którzy wymagają wsparcia ze względu na rozpoznane u nich indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne, celem zapewnienia im pomocy jak najbliżej, tj. w środowisku nauczania i wychowania, poprzez działania wspierające nauczycieli i rodziców we współpracy z poradnią psychologiczno - pedagogiczną. W latach szkolnych 2011/2012 - 2013/2014 (do 31.12.2013 r.) Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Ostrołęce wydała na wniosek rodziców/prawnych opiekunów 717 opinii o potrzebie objęcia dziecka pomocą psychologiczno – pedagogiczną w przedszkolu, szkole lub placówce oświatowej.

Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w Ostrołęce udzielana jest dzieciom i młodzieży w formie zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych lub innych zajęć o charakterze

terapeutycznym, a także zajęć dydaktyczno-wyrównawczych i rozwijających uzdolnienia. Ze względu na dużą liczbę dzieci wymagających objęcia pomocą w zakresie profilaktyki i leczenia wad postawy organizuje się także dodatkowo zajęcia gimnastyki korekcyjnej. Pomoc ta świadczona jest przez nauczycieli w ramach pensum i godzin realizowanych z art. 42 ust.2, pkt 1, lit. a Karty Nauczyciela oraz w ramach dodatkowych godzin przeznaczonych na ten cel zgłaszany przez dyrektorów do organu prowadzącego. W wielu ostrołęckich szkołach i niektórych przedszkolach są zatrudnieni specjaliści z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej: logopedzi, pedagodzy, psycholodzy, terapeuci pedagogiczni, którzy wspierają dzieci i młodzież oraz prowadzą zajęcia specjalistyczne. W przedszkolach miejskich, w których brak jest takich osób, pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielają specjaliści poradni psychologiczno-pedagogicznej w ramach swojego pensum we współpracy z tymi placówkami, prowadząc indywidualne zajęcia logopedyczne i korekcyjno - kompensacyjne z dziećmi. Realizują także grupowe programy wspierające wszechstronny rozwój dzieci, wśród których można wymienić: „Wspomaganie rozwoju umysłowego i edukacji matematycznej dzieci w wieku przedszkolnym”, „Program zajęć grupowych dla dzieci z trudnościami społeczno - emocjonalnymi”, „Kształtowanie sprawności językowej dzieci”, zajęcia psychoedukacyjne rozwijające zdolności twórcze, kreatywne myślenie, inteligencję emocjonalną.

Pomoc psychologiczno - pedagogiczna udzielana bezpośrednio dzieciom i młodzieży przez pracowników poradni polega na prowadzeniu indywidualnych lub grupowych zajęć terapeutycznych (terapia logopedyczna, zajęcia korekcyjno - kompensacyjne, spotkania z psychologiem, zajęcia integracji sensorycznej, muzykoterapia, trening EEG Biofeedback). Pracownicy prowadzą również na terenie szkół grupowe zajęcia: „Trening Pewności Siebie”, „Trening Zastępowania Agresji”, zajęcia warsztatowe z zakresu doradztwa edukacyjno - zawodowego w gimnazjach i szkołach ponadgimnazjalnych, z zakresu profilaktyki uzależnień i zachowań ryzykownych, ochrony zdrowia psychicznego młodzieży, wzmacniania motywacji do nauki, poszanowania norm społecznych itp. Specjaliści poradni przeprowadzają także obserwacje indywidualne lub grupowe dzieci na terenie przedszkoli lub szkół, interwencje kryzysowe w sprawach uczniów z udziałem rodziców, nauczycieli i dyrektorów w celu wspólnego poszukiwania skutecznych sposobów rozwiązania trudnej sytuacji, w której znalazł się uczeń. Udzielają młodzieży indywidualnych

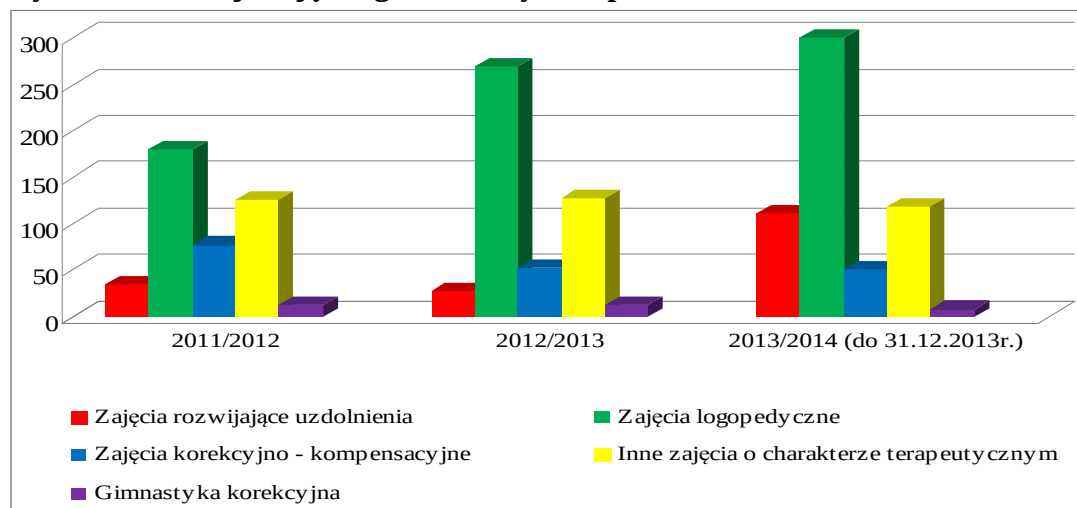
porad zawodowych oraz pomocy w radzeniu sobie z problemami szkolnymi, emocjonalnymi, adaptacyjnymi itp.

Nowy kontekst udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży uzyskał także wsparcie ich rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktyczno-wychowawczych oraz rozwijaniu ich umiejętności w celu zwiększenia efektywności pomocy uczniom. Pracownicy poradni od lat przeprowadzają w przedszkolach i szkołach liczne prelekcje dla rodziców na temat roli rodziny w wychowaniu dziecka, rozwoju mowy dzieci, gotowości szkolnej, adaptacji do warunków przedszkolnych, czynników sprzyjających osiąganiu sukcesów w nauce, przyczyn trudności szkolnych, budowania właściwych relacji między dziećmi, niwelowania zachowań agresywnych, uczenia szacunku i poszanowania własnych i cudzych praw, rozwijania samodzielności dzieci itp. Prowadzą także terenowe punkty konsultacyjne dla rodziców w przedszkolach, szkołach i podczas festynów osiedlowych, udzielając porad i wsparcia w rozwiązywaniu trudności szkolnych i wychowawczych dzieci, pomocy rodzinie w sytuacjach kryzysowych. Specjaliści poradni przeprowadzają również warsztaty umiejętności wychowawczych pn. „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców, czyli jak mówić do dzieci, żeby nas słuchały, jak słuchać, żeby do nas mówiły”, warsztaty dla rodziców metodą Carole Sutton - „Jak radzić sobie z trudnymi zachowaniami u dzieci”, warsztaty dla rodziców małych dzieci pt. „Być mamą, tatą”, grupę wsparcia dla rodziców i dziadków dzieci z niepełnosprawnościami. Do działań wspierających rodziców należą również mediacje rodzinne i szkolne.

Praca z uczniami ze SPE wymaga od nauczycieli indywidualizacji i wsparcia uczniów w przezwyciężaniu trudności edukacyjnych i wychowawczych oraz w zakresie budowania przyjaznych relacji z otoczeniem. Uczniowie ci nie powinni być wyłączeni z zespołu klasowego np. poprzez realizowanie indywidualnego nauczania. Dobre doświadczenia edukacji integracyjnej i włączającej oraz podniesienie efektywności systemu interwencji i pomocy psychologiczno - pedagogicznej dla uczniów, a także wsparcie ich rodziców i nauczycieli wskazują, że dzieci te mogą w pełni uczestniczyć w procesie edukacji i wychowania z rówieśnikami w ich środowisku szkolnym. Istotnym warunkiem funkcjonowania takiego modelu jest niwelowanie najpierw barier mentalnych i przygotowanie wszystkich członków uczestniczących w tym systemie do współpracy. Przeprowadzona w ostrołęckim środowisku oświatowym debata na temat:

„Indywidualne nauczanie w aspektach prawnym i praktycznym” pokazała, że warto podjąć kompleksowe współdziałania samorządu, poradni, szkół oraz lekarzy, by wspólnie rozwiązywać problemy uczniów, rodziców i nauczycieli, nie narażając samorządu na ponoszenie dodatkowych kosztów związanych z indywidualnym nauczaniem. Skalę pomocy psychologiczno-pedagogicznej udzielanej uczniom ze SPE przedstawiają poniższe wykresy.

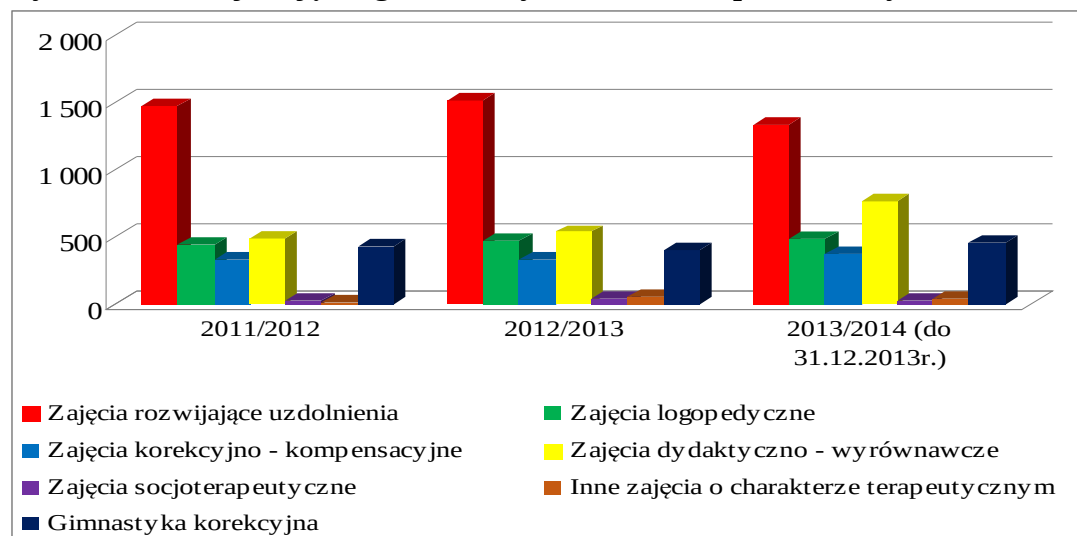
Wykres 8. Rodzaje zajęć organizowanych w przedszkolach

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

W przedszkolach miejskich najczęściej prowadzi się zajęć logopedycznych i o charakterze terapeutycznym. W ostatnim roku szkolnym znacząco wzrosła liczba zajęć rozwijających uzdolnienia.

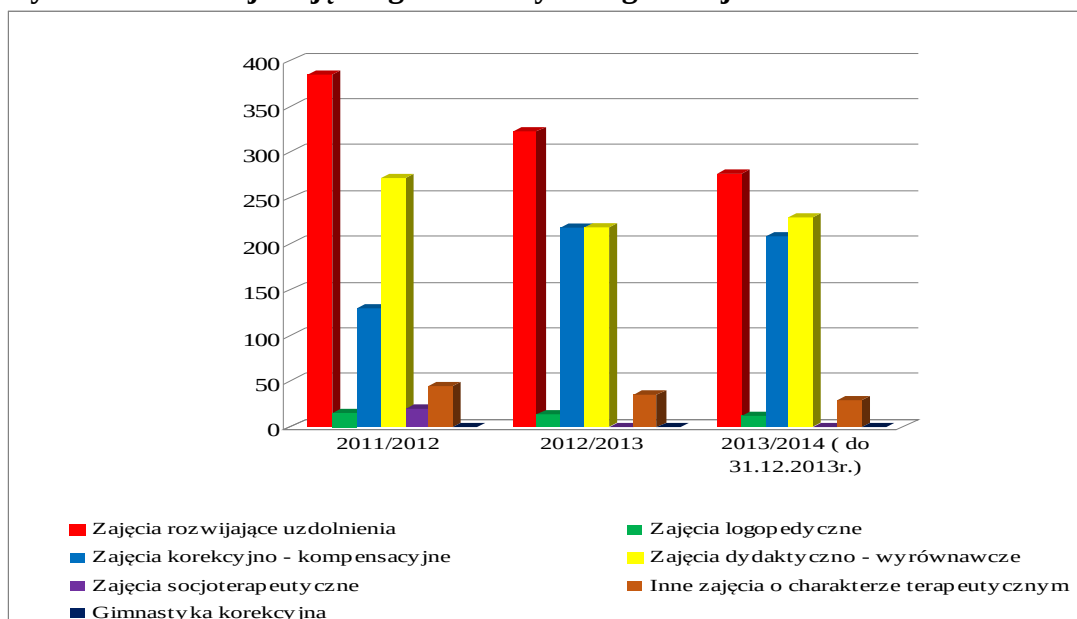
Wykres 9. Rodzaje zajęć organizowanych w szkołach podstawowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

W szkołach podstawowych najczęściej prowadzi się zajęć rozwijających uzdolnienia i zajęć dydaktyczno-wyrównawczych.

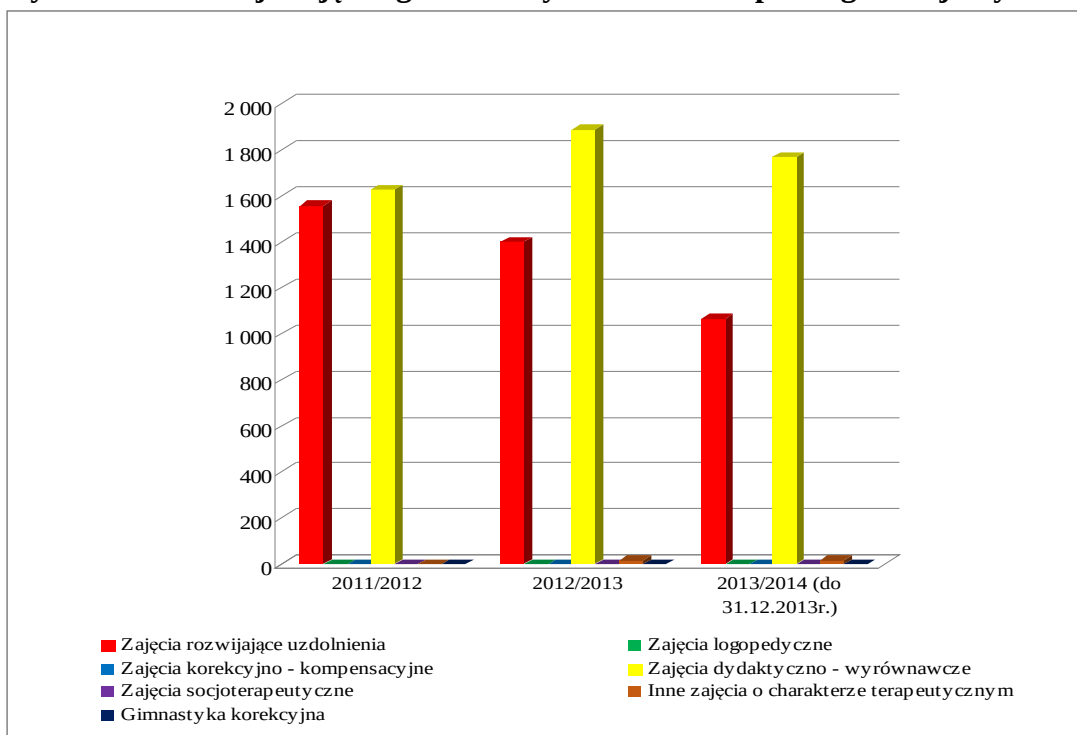
Wykres 10. Rodzaje zajęć organizowanych w gimnazjach

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

W gimnazjach wśród prowadzonych zajęć dominują te, które rozwijają uzdolnienia, dydaktyczno-wyrównawcze i korekcyjno-kompensacyjne.

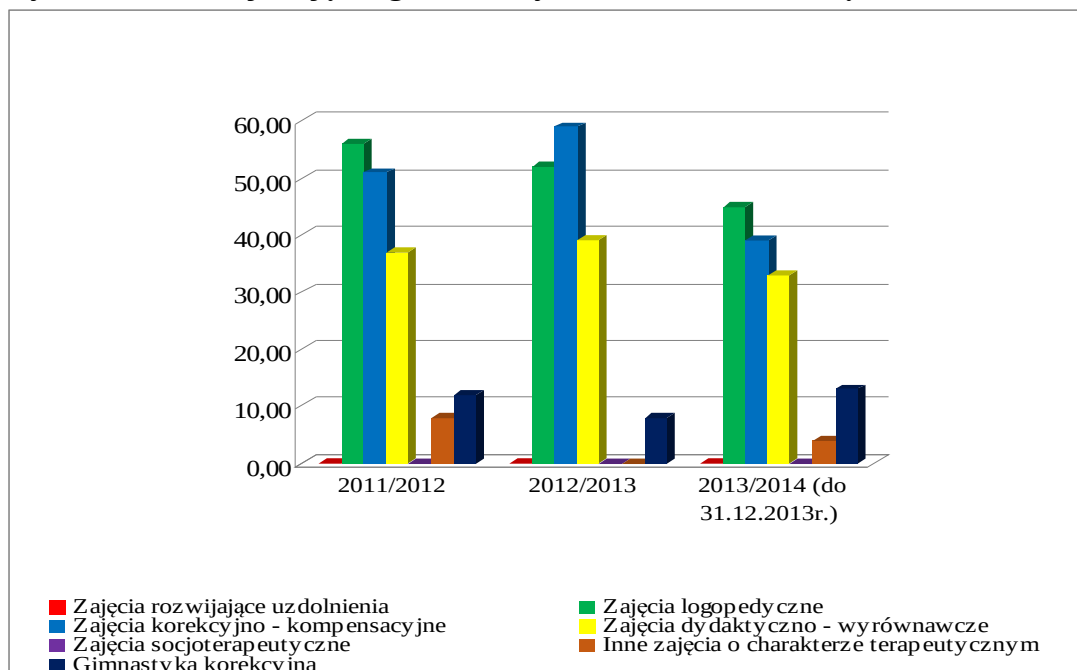
Wykres 11. Rodzaje zajęć organizowanych w szkołach ponadgimnazjalnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

W szkołach ponadgimnazjalnych najczęściej prowadzi się zajęć rozwijających uzdolnienia i zajęć dydaktyczno - wyrównawczych.

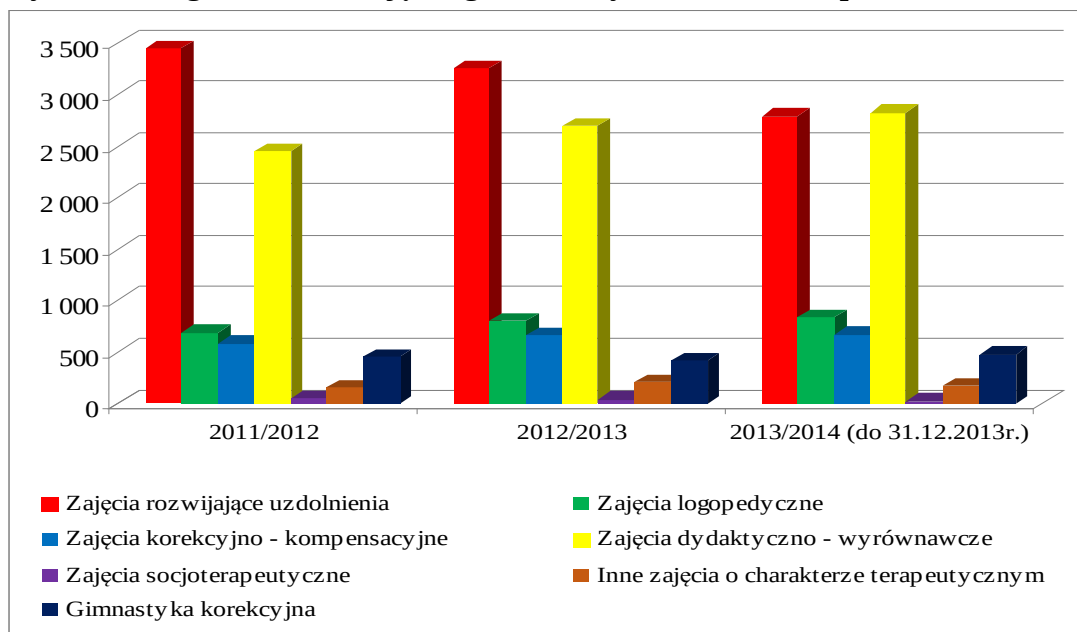
Wykres 12. Rodzaje zajęć organizowanych w SOSW w Ostrołęce

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

W SOSW dominują zajęcia korekcyjno - kompensacyjne, logopedyczne i dydaktyczno - wyrównawcze.

Wykres 13. Ogólna liczba zajęć organizowanych w szkołach i placówkach

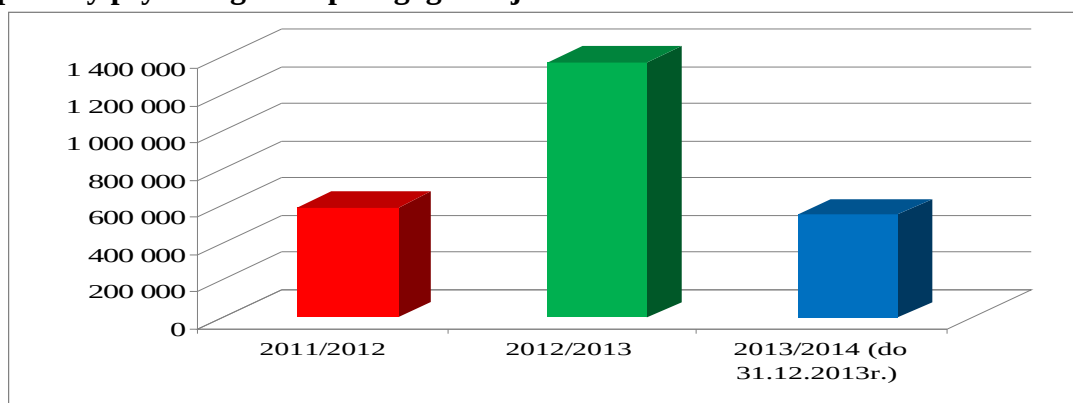

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

Największy nacisk kładzie się w ostrołęckich placówkach na organizowanie dla uczniów zajęć rozwijających uzdolnienia, zajęć dydaktyczno - wyrównawczych oraz zajęć logopedycznych.

Podsumowanie dodatkowych wydatków poniesionych przez placówki oświatowe w poszczególnych latach na pomoc psychologiczno - pedagogiczną (dotyczy zajęć realizowanych poza godzinami z art. 42 ust.2, pkt 1, lit. a Karty Nauczyciela) ilustruje poniższy wykres:

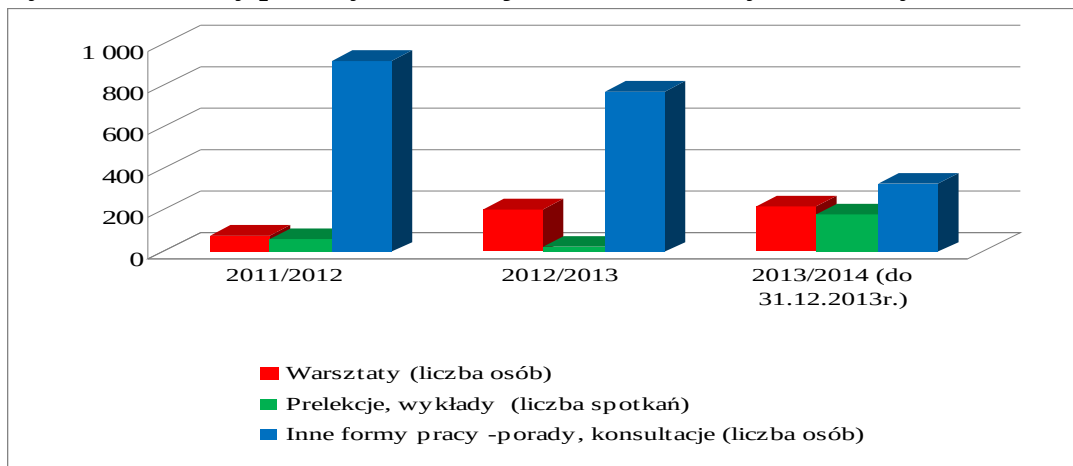
Wykres 14. Łączne wydatki w danym roku szkolnym (zł) na zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

Wydatki w roku 2011/2012 były spowodowane wejściem w życie reformy o pomocy psychologiczno - pedagogicznej na poziomie przedszkoli i gimnazjów. Wyraźny wzrost wydatków w roku 2012/2013 był spowodowany objęciem pomocą psychologiczno - pedagogiczną również szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Ostrołęce udziela pomocy bez dodatkowych kosztów dla organu prowadzącego.

Wykres 15. Formy pomocy udzielanej rodzicom, nauczycielom i wychowawcom

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej

Tabela 45. Formy pomocy bezpośredniej udzielanej dzieciom i młodzieży przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną w Ostrołęce

Nazwa zajęć	Liczba udzielanej pomocy		
	2011/2012	2012/2013	2013/2014 (do 31.12.2013r.)
Zajęcia logopedyczne	246	220	19
Zajęcia korekcyjno – kompensacyjne	111	70	64
Inne zajęcia o charakterze terapeutycznym	6	20	20
Zajęcia grupowe aktywizujące wybór kształcenia i zawodu	337	269	27
Inne formy pomocy indywidualnej	179	154	63
Inne formy pomocy grupowej	175	433	592
Zajęcia grupowe prowadzone w szkołach i placówkach	45	22	135
Porady bez badań	70	63	38
Porady po badaniach przesiewowych	1112	459	144
Badania przesiewowe słuchu	57	210	144
Badania przesiewowe wzroku	0	1	94

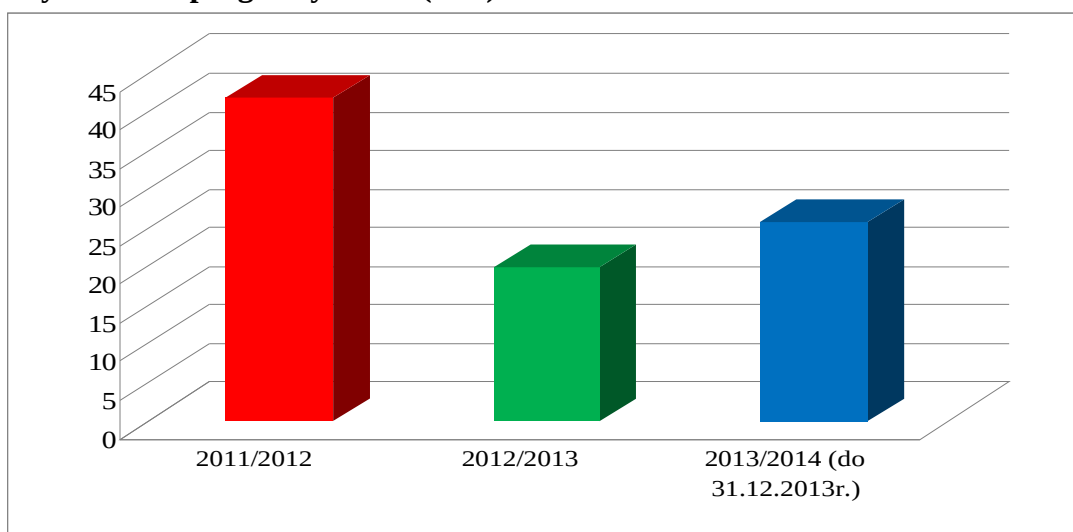
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Systemu Informacji Oświatowej

W PPP najczęściej udziela się porad po badaniach przesiewowych, prowadzi się zajęcia logopedyczne oraz zajęcia grupowe dla dzieci i młodzieży.

Wśród form pomocy, których odbiorcami są dorośli klienci, w PPP dominują porady i konsultacje indywidualne. Rośnie też liczba grupowych zajęć warsztatowych oraz prelekcji i wykładów.

Ważnym zadaniem nauczycieli jest rozwijanie zdolności i zainteresowań wszystkich uczniów, niezależnie od poziomu ich możliwości i potencjału intelektualnego, ale też rozpoznawanie uczniów posiadających szczególne uzdolnienia, identyfikacja ich specjalnych potrzeb edukacyjnych oraz zapewnienie jak najpełniejszego rozwoju tych uczniów. Wychowankom oferuje się zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia. Organizowane są one zarówno w ostrołęckich przedszkolach, jak i w szkołach. Uczniowie wyjątkowo uzdolnieni mogą ubiegać się także o zgodę na indywidualny program (IPN) lub tok nauki (ITN). W oparciu o przepisy prawa oświatowego w 2013r. w mieście zostały opracowane „Wytyczne dotyczące udzielania przez dyrektorów zezwolenia na indywidualny program lub tok nauki oraz postępowania przy wydawaniu opinii przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Ostrołęce”, które regulują możliwość indywidualnego kształcenia i wsparcia uczniów szczególnie uzdolnionych.

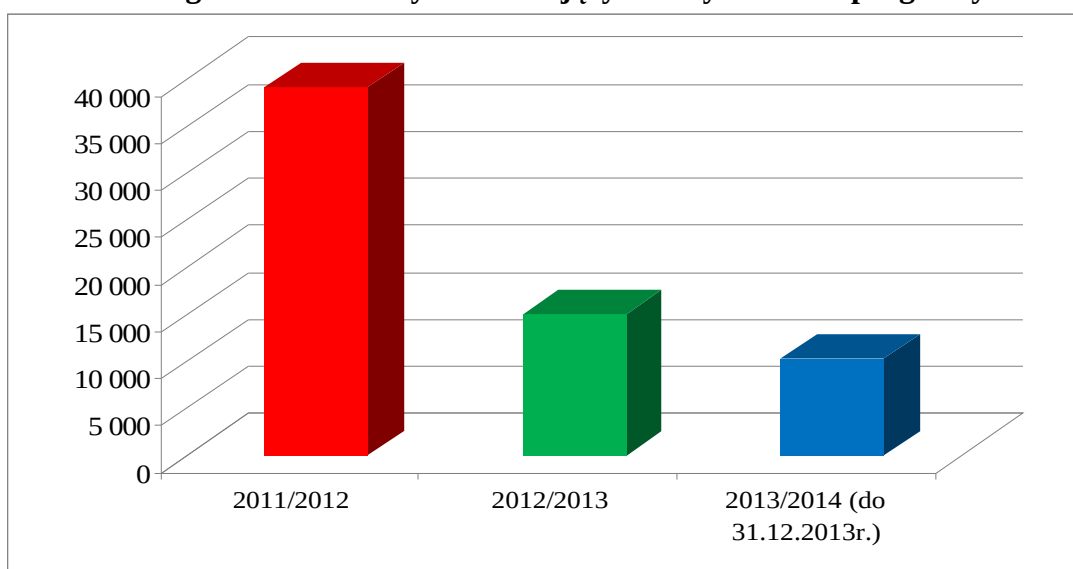
Wykres 16. Liczba uczniów szczególnie uzdolnionych realizujących indywidualne programy nauki (IPN)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

Największą liczbę uczniów realizujących IPN odnotowano 2 lata temu. Obecnie w stosunku do roku ubiegłego wzrosła liczba uczniów szczególnie uzdolnionych, którzy uzyskali zgodę na realizowanie IPN.

Wykres 17. Podsumowanie wydatków w poszczególnych latach (dotyczy uczniów szczególnie uzdolnionych realizujących indywidualne programy nauki)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miasta Ostrołęki

Wyraźny spadek wydatków na uczniów realizujących IPN był wynikiem wprowadzenia w 2013r. i ścisłego stosowania ww. wytycznych, które ujednoliciły zasady oraz kryteria udzielania przez dyrektorów szkół zezwolenia na IPN dla uczniów szczególnie uzdolnionych. Takie systemowe działanie w ostrołęckiej

oświacie i wyraźne procedury przyniosły widoczne oszczędności środków finansowych wydawanych w spójny sposób.

Warto w tym miejscu wskazać dobre praktyki w zakresie wspierania wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży w naszym mieście. Można tu wymienić dla przykładu: PM 1, w którym działa Centrum Rozwijania Zdolności i Zainteresowań wpisane przez Mazowieckiego Kuratora Oświaty jako innowacja pedagogiczna. W Centrum tym działa Klub Twórczego Przedszkolaka, który realizuje dodatkowy Program „Wyprawa z Kreatorkiem w magiczną krainę”. W roku 2013 przedszkole otrzymało Certyfikat „Przedszkole Wspierające Uzdolnienia”. W PM 5 działa kółko teatralne „Wesołe Piąteczki”. W PM 7 w grupach 5-6-latków realizowany jest program „Tęczę malowane” rozwijający twórczą aktywność dzieci w różnych sferach (innowacja pedagogiczna). W SP 1 realizowany jest program „Talent” dla uczniów szczególnie uzdolnionych, działa chór szkolny, prowadzone są zajęcia sportowe, koło języka angielskiego, czytelnicze, dziennikarskie, literackie, polonistyczne, przyrodnicze, ekologiczne, matematyczne, plastyczne, informatyczne. SP 6 uzyskała w roku szkolnym 2010/2011 tytuł Szkoły Odkrywców Talentów i została umieszczona na polskiej mapie takich szkół. Obok zajęć w kołach przedmiotowych lub realizowanych w ramach programu „Talent” prowadzone są w niej zajęcia teatralne, instrumentalne, fotograficzne, turystyczno-krajoznawcze, sportowe oraz chór szkolny. W SP 10 realizowany jest program „Talent” z uczniami o szczególnych uzdolnieniach, koła zainteresowań oraz Koło Kultury Kurpiowskiej. W ZS 3 i ZS 4 prowadzone są różnorodne koła zainteresowań i zajęcia rozwijające zdolności uczniów. W GM 1 realizowane są także zajęcia sportowe, w tym zajęcia artystyczno-taneczne, warsztaty socjoterapeutyczne, zajęcia z programem „OrtoGraffiti”. GM 2 wyróżnia się prowadzeniem zajęć artystycznych w zakresie ceramiki, prowadzi również koło dziennikarskie wydające gazetkę szkolną „Kurier Szkolny”, koło teatralne, Koło Miłośników Patronki organizujące miejskie konkursy w kategoriach: szkół podstawowych, gimnazjalnych i szkół średnich poświęcone Żołnierzom Wyklętym. I LO organizuje wycieczki edukacyjne z wykładami, realizuje projekty unijne Comenius, warsztaty językowe, uroczystości np.: jasełka, europejskie święta, konkursy przedmiotowe, wolontariat. ZSZ 1 realizuje: Projekt „Szukając Einsteina - Akademia Umysłów Ścisłych”, wyjazdy na wykłady i zajęcia laboratoryjne na Politechnikę Warszawską; „Szkoła z przyszłością” – zajęcia

dla uczniów rozwijające uzdolnienia z przedmiotów ścisłych; koło rekonstrukcyjno - historyczne „Czwartacy”, które rozwija zainteresowania historią, pozwala na udział w rekonstrukcjach walk, rozbudzanie postawy patriotycznej i obywatelskiej wśród młodego pokolenia; koło fotograficzne, zespół muzyczny. ZSZ 3 podkreśla funkcjonowanie w ich szkole Spółdzielni Uczniowskiej „Company”, a ZSZ 4 prowadzi zajęcia rozwijające uzdolnienia: Szkolny Klub Europejski, Spółdzielnię Uczniowską „Ekonomik”, koło recytatorskie, koło teatralne, chór, zajęcia sportowe, warsztaty kulinarne.

Bogactwo i różnorodność działań edukacyjnych i wspierających realizowanych przez wszystkie przedszkola, szkoły i placówki w ostrołęckiej oświacie pokazuje atrakcyjność tej oferty i wyjście naprzeciw potrzebom uczniów. Przynosi to również istotne korzyści dla pełnego wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży.

Potrzebę dokonywania dalszych jakościowych zmian także w obszarze kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi uzasadniają zarówno oczekiwania środowiska oświatowego, rodziców, organizacji pozarządowych oraz innych instytucji działających na rzecz dziecka oraz rodziny, zmieniająca się rzeczywistość społeczna, jak i wyzwania współczesnego świata. Nowe, ale też sprawdzone dotychczas skuteczne rozwiązania umożliwią placówkom osiągnięcie jak najlepszych rezultatów.

2.4. Prognoza demograficzna

Prezentowane założenia do prognozy ludności są wynikiem ustaleń ekspertów Głównego Urzędu Statystycznego, Rządowej Rady Ludnościowej i Komitetu Nauk Demograficznych Polskiej Akademii Nauk.

Wszystkie badania i analizy demograficzne wskazują, że trwający w Polsce od kilkunastu lat spadek urodzeń jeszcze nie jest procesem zakończonym i będzie dotyczył w coraz większym stopniu kolejnych roczników młodzieży. Za przyczyny tego zjawiska uznaje się między innymi: zwiększoną potrzebę zdobywania wykształcenia, trudności w podejmowaniu pracy, niskie świadczenia socjalne na rzecz rodziny oraz trudne warunki społeczno-ekonomiczne, w jakich znalazło się polskie pokolenie w wieku prokreacyjnym. Eksperti zgodnie przyjęli, że do roku 2020 można spodziewać się niewielkiego wzrostu dzietności do wartości około

1, 2 dziecka na kobietę. Jednak taki poziom dzietności nie zapewnia prostej zastępowalności pokoleń. Prognoza demograficzna dla Ostrołęki na lata 2012 – 2020 nieznacznie odbiega od trendów obserwowanych w Polsce, charakteryzuje się wyższymi wskaźnikami urodzeń.

Tabela 46. Urodzenia/prognoza w latach 2012 – 2020 w Ostrołęce

Urodzenia w Ostrołęce		Dynamika zmian	
Rok urodzenia	Ogółem	Poprzedni = 100%	2012 = 100%
2012	584		
2013	574	98,28	98,28
2014	579	100,87	99,14
2015	536	92,57	91,78
2016	570	106,34	97,60
2017	603	105,78	103,25
2018	562	93,20	96,23
2019	565	100,53	96,74
2020	516	91,32	88,35

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ORE

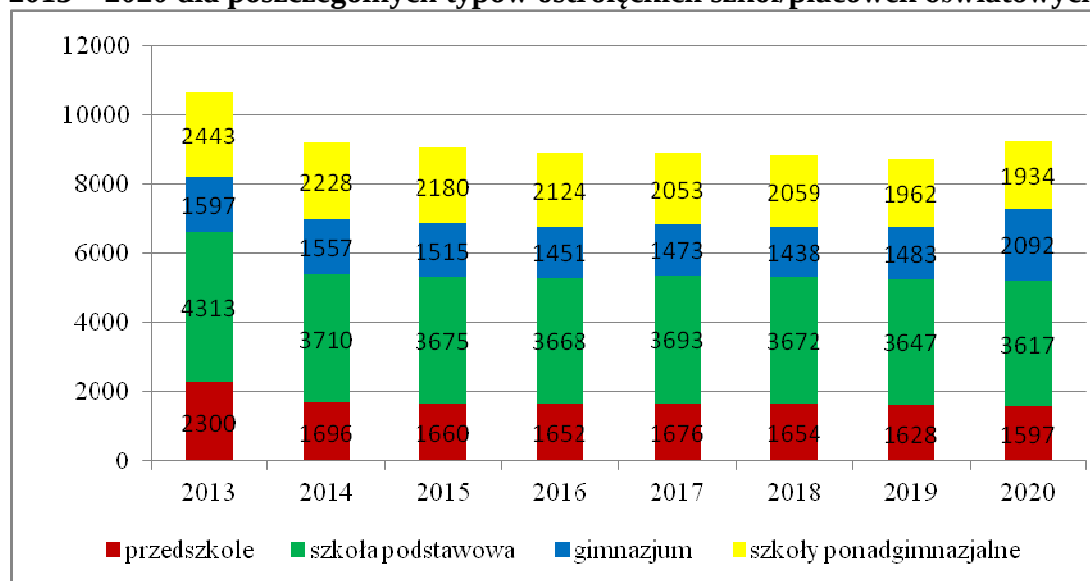
Przyjmując rok 2012 za wyjściowy do analizy kierunków zmian demograficznych pod względem urodzeń w latach 2013 – 2020, należy wskazać, że w latach 2016 i 2019 nastąpi przyrost ludności w stosunku do roku poprzedniego. Szczególnie wyróżnia się rok 2017, gdzie przewidywana liczba urodzeń w stosunku do roku poprzedniego o cechach wzrostu (2016) wynosi około 0,6 %, a w stosunku do roku 2012 o 3,25%. Największy spadek urodzeń dzieci prognozowany jest na rok 2020, aż o 8,68% w stosunku do roku 2019 i o 11,65% w stosunku do roku 2012.

Tabela 47. Prognozowana ludność Ostrołęki w wieku 3 - 19 lat

Wiek	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
3 lata	570	531	570	561	554	547	534	522
4 lata	603	565	527	566	558	551	544	532
5 lat	562	600	563	525	564	556	550	543
6 lat	565	559	598	561	523	562	555	549
7 lat	516	562	557	596	559	521	561	554
8 lat	490	513	560	555	594	557	520	560
9 lat	501	487	511	558	553	592	556	519
10 lat	466	499	486	510	557	552	591	555
11 lat	521	464	498	485	509	556	551	590
12 lat	476	519	463	497	484	508	555	550
13 lat	527	474	518	462	496	483	507	554
14 lat	559	525	473	517	461	495	482	506
15 lat	511	558	524	472	516	460	494	482
16 lat	543	510	557	523	471	515	459	494
17 lat	578	542	509	556	522	470	514	459
18 lat	602	576	540	507	554	521	469	513
19 lat	720	600	574	538	506	553	520	468

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ORE

Wykres 18. Prognozowana liczba dzieci/uczniów w wieku 3-18 lat w latach 2013 – 2020 dla poszczególnych typów ostrołęckich szkół/placówek oświatowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ORE

Tabela 48. Prognozowana liczba dzieci w wieku 3-6 lat w latach 2013 – 2020

Nazwa	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ludność - 3 lata	570	531	570	561	554	547	534	522
Ludność - 4 lata	603	565	527	566	558	551	544	532
Ludność - 5 lat	562	600	563	525	564	556	550	543
Ludność - 6 lat	565	559	598	561	523	562	555	549
Łącznie ludność - 3-6 lat	2 300	2 255	2 258	2 213	2 199	2 216	2 183	2 146

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ORE

Prognozowana liczba dzieci w wieku 3 – 6 lat w latach 2013 – 2020 utrzymuje się na podobnym poziomie bez większych spadków czy wzrostów. Jednakże w roku 2014 dzieci 6-letnie urodzone w pierwszym półroczu roku 2008 zostaną objęte obowiązkiem szkolnym. Spowoduje to spadek liczby dzieci, które uczęszczać będą do przedszkoli. Spośród 559 dzieci sześciolletnich edukację szkolną rozpocznie 294, a 265 pozostanie w oddziałach przedszkolnych, ponieważ urodzone są w drugim półroczu roku 2008. Powstałe po sześciolatkach wolne miejsca w przedszkolach będą mogły zapełnić dzieci w wieku 2, 3, 4 i 5 lat.

Tabela 49. Prognozowana liczba dzieci w wieku 7- 9 lat w latach 2013 – 2020

Wiek	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ludność - 7 lat	516	562	557	596	559	521	561	554
Ludność - 8 lat	490	513	560	555	594	557	520	560
Ludność - 9 lat	501	487	511	558	553	592	556	519
Łącznie ludność 7 - 9 lat	1 507	1 562	1 628	1 709	1 706	1 670	1 637	1 633

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ORE

W latach 2013 – 2020 prognozowana liczba dzieci w wieku 7-9 lat kształtuje się na podobnym poziomie. Rok 2014 wyróżnia się wzrostem liczby dzieci w wieku 7 lat w stosunku do roku poprzedniego o 46 osób. Również w roku 2016 przewidywany jest wzrost liczby dzieci siedmioletnich w stosunku do roku poprzedniego o 39, a w stosunku do roku 2013 wynosi 80 osób. Dodatkowym czynnikiem wzrostu liczby dzieci w szkole podstawowej na poziomie I etapu edukacyjnego będzie wprowadzenie obowiązku szkolnego od 2014 roku. W tym roku 2 roczniki dzieci (7 i część 6 - latków) będą uczęszczały do klasy I szkoły podstawowej. Przez 3 lata wzrost ten będzie się utrzymywał, a z chwilą ukończenia przez dzieci I etapu edukacyjnego nastąpi spadek. Dzieci te rozpoczną naukę w klasach IV – VI i wtedy będzie miał miejsce najwyższy wzrost uczniów w roku 2019.

Tabela 50. Prognozowana liczba dzieci w wieku 10 - 12 lat w latach 2013 – 2020

Nazwa	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ludność - 10 lat	466	499	486	510	557	552	591	555
Ludność - 11 lat	521	464	498	485	509	556	551	590
Ludność - 12 lat	476	519	463	497	484	508	555	550
Łącznie ludność 10-12 lat	1 463	1 482	1 447	1 492	1 550	1 616	1 697	1 695

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ORE

Tabela 51. Prognozowana liczba dzieci w wieku 13-15 lat w latach 2013 – 2020

Ludność:	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ludność - 13 lat	527	474	518	462	496	483	507	554
Ludność - 14 lat	559	525	473	517	461	495	482	506
Ludność - 15 lat	511	558	524	472	516	460	494	482
Łącznie ludność 13-15 lat	1 597	1 557	1 515	1 451	1 473	1 438	1 483	1 542

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ORE

Prognozowana demografia dzieci w wieku 13 – 15 lat na przestrzeni lat 2013 – 2020 również nie ulega większym odchyleniom, uznać ją można za stabilną.

Jeżeli dokonamy analizy w ujęciu instytucjonalnym, to zauważymy, że w roku 2019 nastąpi wzrost liczby uczniów uczęszczających do gimnazjum ze względu na wprowadzenie obowiązku szkolnego od 6 roku życia w 2014 roku.

W latach 2013 – 2020 charakterystyczny jest rok 2013, w którym dominuje liczba młodzieży w wieku 19 lat. Pozostałe roczniki nie wskazują na większe odchylenia. Jednak w 2023 roku nastąpi spadek liczby uczniów w szkołach

ponadgimnazjalnych ze względu na wprowadzenie w 2014 roku obowiązku szkolnego dla sześciolatków.

Tabela 52. Prognozowana liczba młodzieży w wieku 16-19 lat w latach 2013 – 2020

Ludność:	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ludność - 16 lat	543	510	557	523	471	515	459	494
Ludność - 17 lat	578	542	509	556	522	470	514	459
Ludność - 18 lat	602	576	540	507	554	521	469	513
Ludność - 19 lat	720	600	574	538	506	553	520	468
Łącznie ludność 16-19 lat	2 443	2 228	2 180	2 124	2 053	2 059	1 962	1 934

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ORE

Podsumowując, należy stwierdzić, że prognozowana demografia dzieci w wieku od 6 r. ż. do 19 r. ż. na terenie Ostrołęki jest stabilna. Czynnikiem mającym wpływ na organizację i pracę szkół będzie wprowadzenie obowiązku szkolnego od 6 r. ż. w 2014 roku, który spowoduje zwiększenie liczby oddziałów w pierwszej kolejności (2014 r.) w szkołach podstawowych, a następnie w kolejnych latach na III i IV etapie edukacyjnym. Wzrost liczby oddziałów wiązać się może ze zwiększeniem liczby zatrudnionych nauczycieli poszczególnych specjalności. Ważne znaczenie dla stabilności i rozwoju oświaty w Ostrołęce ma zwiększająca się liczba uczniów zamieszkałych poza terenem miasta. Na poziomie szkolnictwa ponadgimnazjalnego stanowi ona ponad 63% uczniów kształcących się, co świadczyć może o wysokim poziomie nauczania w porównaniu do miejscowości, w których zamieszkują uczniowie. Pocieszający jest fakt, że zjawisko to przekłada się na szkoły podstawowe i gimnazja, gdzie systematycznie wzrasta liczba uczniów spoza Ostrołęki.

3. METODYKA OPRACOWANIA STRATEGII

Miasto Ostrołęka wykorzystuje wiele narzędzi zmierzających do doskonalenia zarządzania podległymi jednostkami organizacyjnymi, które mają na celu wielowymiarową racjonalizację działań. Podejmowanie decyzji, jako proces uzależnione jest od posiadania niezbędnych informacji, w tym danych dotyczących prognoz funkcjonowania podległych jednostek. W obszarze zarządzania oświatą jednym z najważniejszych dokumentów umożliwiających optymalizację procesu zarządzania jest Strategia Oświatowa. Praca nad nią opierała się na następującym planie działań:

- 1) określeniu uwarunkowań wpływających na funkcjonowanie miasta Ostrołęki jako jednostki samorządu terytorialnego w kontekście działań oświatowych;
- 2) przygotowaniu diagnozy sektora ostrołęckiej oświaty stanowiącej analizę obszaru organizacyjnego, merytorycznego i materialnego wraz z prognozą demograficzną;
- 3) zastosowaniu metod umożliwiających przeprowadzenie badań i weryfikację danych poprzez wykorzystanie metody delfickiej, analizy PEST, przeprowadzenie konsultacji społecznych ze środowiskiem zaangażowanym i działającym na rzecz oświaty, a także zastosowanie metody SWOT jako narzędzia analizy potencjału strategicznego;
- 4) określeniu misji ostrołęckiej oświaty, a w konsekwencji określeniu kierunków polityki oświatowej, poprzez wyznaczenie priorytetów, celów strategicznych i zadań operacyjnych do roku 2020;
- 5) ustaleniu harmonogramu poszczególnych zadań oraz sposobu i częstotliwości monitorowania ich realizacji,
- 6) racjonalnym wnioskowaniu wynikającym z powyższych działań ukierunkowanych na optymalizację zarządzania ostrołęckimi placówkami oświatowymi w obszarach: organizacyjnym, kadrowym i ekonomicznym.

Zmienność procesu powstawania Strategii Oświatowej można zaobserwować w przebiegu i wynikach wielu działań, nawet w warunkach pozornej jego stabilności. Jest ona widoczna zarówno w mierzalnych – ilościowych, jak i jakościowych cechach procesu. Takie podejście do zmienności cech stwarza jednak pewne problemy, wynikające z zastosowania odpowiednich metod zbierania danych,

jak i ich przetwarzania. Problem analizy statystycznej danych dotyczących procesu sprowadza się do opracowania odpowiedniej metody ich zbierania, a następnie zastosowania takiego narzędzia lub sekwencji narzędzi statystycznych, które pomogą w analizie przyczyn zmienności oraz wskażą na zależności w procesie poddanym kontroli statystycznej. W celu przeprowadzenia analizy statystycznej danych zebranych podczas badań ankietowych posłużono się dwoma metodami zalecanymi i opisanymi w literaturze. W interpretacji wyników zastosowano metodę statystyki opisowej będącą działem statystyki zajmującym się metodami opisu uzyskanych danych statystycznych. Celem stosowania metod statystyki opisowej jest podsumowanie zbioru danych i wyciągnięcie wniosków oraz uogólnień na temat zbioru. Statystykę opisową stosuje się zazwyczaj jako pierwszy i podstawowy krok w analizie zebranych danych. Do technik statystyki opisowej można zaliczyć:

- opis tabelaryczny (przedstawienie danych w postaci tabel),
- graficzną prezentację wyników (np. wykresy),
- wyznaczanie miar rozkładu (np. średnie arytmetyczne, mediany).

Ważne są sposoby zbierania danych, które należy dobrać tak, aby uzyskane wyniki były jak najbardziej dokładne i szczegółowe. Wartość informacji uzyskanych ze źródeł bezpośrednich (pierwotnych) zależy od prawidłowego zorganizowania i przeprowadzenia pomiaru. Faza badania, w której informacje zbierane są ze źródeł pierwotnych, jest kosztowna i obarczona największym ryzykiem błędu. Dobre przygotowanie całej procedury pomiaru na podstawie znajomości metod i technik gromadzenia informacji pozwala na zminimalizowanie kosztów i ryzyka.

Informacje można zdobywać poprzez obserwację odpowiednich rzeczy, miejsc lub zdarzeń bądź komunikując się z właściwymi osobami bezpośrednio lub pośrednio. Wśród metod i technik zbierania informacji ze źródeł pierwotnych stosowanych w badaniach wyróżnia się m. in.:

- obserwacje,
- wywiady,
- ankiety.

W celu zebrania danych empirycznych w niniejszym dokumencie posłużono się tzw. metodą ekspertów - współczesną modyfikacją metody delfickiej, mającą zastosowanie jako narzędzie analizy strategicznej makrootoczenia. Według Gierszewskiej i Romanowskiej metoda ekspertów znalazła zastosowanie jako

metoda selekcji zmiennych do innych analiz⁵. Wykorzystywana jest do różnorodnych aspektów prognozowania i planowania poprzez wiedzę ekspertów i ich przypuszczenia dotyczące pojawienia się w przyszłości rozwiązań problemów. Wywodzi się z założenia, że prognozy dokonywane przez grupę osób cechują się większą trafnością. W celu uzyskania zgodnych opinii stanowisk odnoszących się do przyszłego rozwoju zjawisk i procesów będących obiektem badania opracowano kwestionariusz ankiety. Szacowane są w nim: tendencje zmian w otoczeniu oraz czynniki krytyczne i prawdopodobieństwo ich wystąpienia.

Badania zwykle nie opierają się na jednym źródle informacji, zazwyczaj wykorzystuje się kombinację metod właściwą z punktu widzenia celu i przedmiotu badań.

Metoda wywiadu okazała się niezbędna do gromadzenia danych. Polega ona na gromadzeniu informacji opartych na procesie wzajemnego komunikowania. Wywiad jest szczególnego rodzaju rozmową, której celem jest uzyskanie określonego zestawu informacji. W tej metodzie najważniejsza rola przypada respondentowi, którego odpowiedzi stanowią podstawowe źródło informacji, a ich wiarygodność zależy od wpływu, jaki wywiera ankieter na respondenta. W praktyce wyróżnia się następujące rodzaje wywiadu:

- bezpośredni,
- telefoniczny,
- pogłębiony.

Najczęściej wykorzystywanym wywiadem podczas badań był tzw. wywiad pogłębiony, który prowadzi się na podstawie schematu wątków tematycznych. Pytania nie są standaryzowane, respondent wypowiada się bez ograniczeń narzuconych kwestionariuszem.

W badaniach wykorzystany został także wywiad bezpośredni. Polega on na tym, że rozmowa przeprowadzana jest „twarzą w twarz” na z góry określony temat. Miejscem wywiadu może być mieszkanie, zakład pracy, sklep lub ulica. W wywiadzie bezpośrednim uzyskuje się szeroki zestaw informacji, pod warunkiem prawidłowego przygotowania całego badania.

⁵ Gierszewska G., Romanowska M., *Analiza strategiczna przedsiębiorstwa*, PWE, Warszawa 1997.

Wywiad telefoniczny również był wykorzystywany w badaniach. Jest to technika dająca oszczędność czasu. W tym wypadku rozmowa - wywiad została przeprowadzona przez ankietera według listy pytań przy użyciu telefonu.

Podczas wywiadu można też stosować inne metody badań, np. obserwacje zachowań respondenta oraz własnych reakcji, a także szeroko rozumianą sytuację wywiadu. Informacje z tej obserwacji są notowane w tzw. ankiecie do ankietera lub aneksie do wywiadu.

Narzędziem pomiarowym w wywiadzie jest najczęściej kwestionariusz ankiety. Ankieta to technika badawcza służąca do pozyskania danych, oparta na komunikowaniu się i odznaczająca się dużym stopniem standaryzacji. W nieco szerszym ujęciu są to wszelkie analizy i badania, w których wykorzystuje się dane pochodzące od osób poinformowanych lub instytucji.

Ponadto grupa ds. pozyskiwania i analizowania danych podjęła się przeprowadzenia analizy PEST, która jest klasycznym podejściem do badania otoczenia. Nazwa tej techniki badawczej pochodzi od skrótu nazw poszczególnych obszarów, na które dzielimy otoczenie w celu przeprowadzenia badania i rozpoznania. Otoczenie diagnozujemy w przekroju: polityczno-prawnym (P), ekonomicznym (E), społecznym (S) i technologicznym (T). W procesie badania wyróżnić można następujące etapy:

- wyróżnienie istotnych czynników dotyczących poszczególnych segmentów makrootoczenia (tworzenie listy kontrolnej, dyskusja między członkami zespołu, korekta lub uzupełnienie listy);
- ustalenie wpływu każdego z czynników na funkcjonowanie organizacji (które z czynników opisujących poszczególne segmenty otoczenia oddziałują na przedsięwzięcie, które są szczególnie istotne obecnie, a które będą ważne w ciągu następnych kilku lat; sporządzenie zestawienia czynników wg siły ich oddziaływania na organizację);
- określenie relacji między ostrołęcką oświatą, a czynnikami makrootoczenia (dodatkowa analiza – jakie skutki mogą one wywołać w oświacie, pomocne przy opracowaniu prognoz rozwojowych oraz określaniu misji i celów organizacji).

Analiza PEST była kolejnym krokiem do przeprowadzenia analizy SWOT. Istotą metody PEST jest identyfikacja zdarzeń i trendów w poszczególnych segmentach otoczenia, a następnie ich klasyfikacja jako szans i zagrożeń składających się na analizę OT w ramach analizy SWOT. Analiza

ta wykorzystywana jest jako kompleksowa metoda służąca do badania otoczenia. Nazwa jest akronimem angielskich słów: strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse) i threats (zagrożenia). Wszystkie czynniki mające wpływ na bieżącą i przyszłą sytuację oświaty dzieli się na:

- zewnętrzne i wewnętrzne,
- wywierające negatywny bądź pozytywny wpływ.

Skrzyżowanie tych dwóch podziałów tworzy cztery kategorie SWOT. Efektem analizy jest sporządzenie czterech list (silnych i słabych stron oświaty, określenie jej szans rozwoju i uwypuklenie zagrożeń hamujących prawidłowy postęp). Kolejnym etapem było sporządzenie syntezy wytyczającej cele strategiczne dla oświaty. Na tej podstawie określono kierunki jej rozwoju oraz dopuszczalny, możliwy i wykonalny zakres strategii.

Sytuacja demograficzna opisana w strategii została oparta na danych statystycznych GUS. Z uwagi na brak opublikowanych danych demograficznych za 2013 rok, analizę zakończono na 2012 roku.

4. ANALIZA SWOT

MOCNE I SŁABE STRONY OSTROŁĘCKIEJ OŚWIATY

Mocne strony	Słabe strony
Dostosowanie sieci szkół i placówek oświatowych do potrzeb mieszkańców	Brak odpowiedniej liczby wykwalifikowanej kadry do nauczania przedmiotów zawodowych
Progresja środków finansowych przeznaczanych na inwestycje samorządu w infrastrukturę oświatową	Zróżnicowany poziom zaangażowania nauczycieli w funkcjonowanie szkoły i placówki
Dostępność bazy edukacyjno – sportowej: obiekty sportowe, w tym budowa boisk w ramach Programu ORLIK 2012	Niewystarczające zainteresowanie rodziców funkcjonowaniem szkół/placówek oświatowych przy jednoczesnym wzroście oczekiwań z ich strony w kwestii opieki i wychowania dzieci
Wykwalifikowana i doświadczona kadra pedagogiczna systematycznie podnosząca swoje kompetencje	Zachowania ryzykowne dzieci i młodzieży objawiające się między innymi przemocą rówieśniczą
Wysoki poziom zaangażowania władz samorządowych w obszar działań oświatowych poprzez systematyczne monitorowanie i zaspokajanie potrzeb placówek, mający wpływ na integrację działań oraz współpracę środowiska oświatowego	Niewystarczające wyposażenie szkół oraz placówek oświatowych w aspekcie potrzeb dzieci/uczniów z niepełnosprawnościami
Realizacja projektów edukacyjnych z wykorzystaniem środków unijnych	Niewystarczające środki na zakup pomocy dydaktycznych i wyposażenie szkół/placówek oświatowych
Różnorodność i atrakcyjność oferty edukacyjnej dostosowanej do zdiagnozowanych potrzeb lokalnej społeczności	Dwuzmianowość pracy niektórych szkół
Zwiększająca się liczba oddziałów integracyjnych i sportowych	Nieznaczny deficyt liczby miejsc w przedszkolach
Efektywna promocja szkół i ich osiągnięć	Brak doradztwa zawodowego dla uczniów i rodziców na poziomie gimnazjów
Elektroniczny system naboru do szkół i przedszkoli	Brak wyodrębnionej, charakterystycznej specjalizacji szkolnictwa zawodowego, powodującej niezdrową konkurencję między placówkami

SZANSE I ZAGROŻENIA DLA OSTROŁĘCKIEJ OŚWIATY

Szanse	Zagrożenia
Nowe kierunki kształcenia w odniesieniu do zmieniających się wymagań rynku	Zmniejszający się udział subwencji państwa w wydatkach przeznaczanych na realizację zadań oświatowych przy jednoczesnym przenoszeniu ciężaru ich wykonywania na szczebel samorządu
Zainteresowanie pracodawców planowaniem oferty edukacyjnej	Brak dopływu specjalistycznej kadry pedagogicznej, zwłaszcza w szkolnictwie zawodowym
Powstanie szkoły wyższej kształcącej w kierunkach technicznych bądź dostosowanej profilem do uwarunkowań gospodarczych regionu	Dywersyfikacja oferty edukacyjnej szkół i placówek oświatowych w gminach ościennych
Dodatnie wskaźniki i pozytywne prognozy demograficzne dla regionu	Niespójne działania na szczeblu centralnym w obszarze oświaty przejawiające się między innymi brakiem długofalowej polityki oświatowej państwa czy zbyt częstą zmiennością prawa oświatowego
Wzrost wydatków państwa na zadania oświatowe	Niekorzystne zmiany w systemie rodzinnym wynikające z migracji zarobkowej rodziców, deprecjacji funkcji rodzicielskich, rozpadu rodzin oraz ubóstwa
Zewnętrzne źródła finansowania przeznaczone na realizację zadań oświatowych	Postępujące zmiany demograficzne przejawiające się spadkiem przyrostu naturalnego, obniżaniem wskaźników skolaryzacji oraz zmianą trendów społecznych
Wzrost zainteresowania uczniów spoza Ostrołęki ofertą edukacyjną szkół/placówek oświatowych	Skomplikowany system zarządzania projektami realizowanymi ze środków finansowych z programów UE
Wzrost zainteresowania szkolnictwem zawodowym	Niewystarczająca współpraca pomiędzy szkołami zawodowymi i pracodawcami w celu dostosowania programu kształcenia do potrzeb rynku pracy
Nowoczesna baza obiektów edukacyjno-sportowych	Występowanie zachowań agresywnych i przemocy w społeczeństwie
	Przekazywanie zadań rządowych na szczebel administracji samorządowej skutkujące zwiększającymi się wydatkami na oświatę pochodzącymi z dochodów własnych miasta
	Zmiany demograficzne skutkujące zbyt dużą liczbą szkół/placówek oświatowych oraz zmniejszaniem się liczebności klas, zwłaszcza w szkołach podstawowych i gimnazjalnych
	Wysoki odsetek młodych osób wśród ogółu osób bezrobotnych

5. WIZJA I MISJA OSTROŁĘCKIEJ OŚWIATY

System oświaty oparty jest na wysokiej jakości i efektywności kształcenia, dostosowany do wymagań przyszłych pokoleń, którego efektem będzie wyrównywanie oraz podnoszenie szans jego uczestników.

Misję ostrołęckiej oświaty rozumiemy jako kierunek, do którego należy dążyć poprzez podejmowanie zaplanowanych działań zmierzających do:

- efektywnego kształcenia na wysokim poziomie; tworzenia różnorodnej oraz elastycznej oferty edukacyjnej przy jednoczesnej racjonalizacji zarządzania oświatą, uwzględniającej uwarunkowania społeczno-demograficzne, etyczne i ekonomiczne;
- wskazania priorytetów ostrołęckiej oświaty, których realizacja przyczyni się do poprawy jakości i efektywności procesu kształcenia oraz pozwoli na umocnienie pozycji Ostrołęki jako lokalnego, a jednocześnie wiodącego ośrodka wychowującego dzieci i młodzież w duchu patriotyzmu, poszanowania norm etycznych i społecznych, dającego szansę młodym pokoleniom jako uczestnikom zmian cywilizacyjnych.

6. KIERUNKI - PRIORYTETY POLITYKI OŚWIATOWEJ MIASTA OSTROŁĘKI

6.1. PRIORYTET I - Zapewnienie skutecznego zarządzania oświatą

PRIORYTET I							
Zapewnienie skutecznego zarządzania oświatą							
Cel strategiczny 1. Racjonalizacja zarządzania finansami poprzez stosowanie optymalnych rozwiązań w sieci ostrołęckich szkół i placówek oświatowych							
Zadania operacyjne	Podmioty		Okres realizacji	Miernik/ wskaźnik realizacji zadania	Źródło finansowania		
	Realizujący	Współpracujący			Budżet miasta	Fundusze UE	Inne źródła
1.1. Realizacja wspólnych zamówień publicznych dla sieci ostrołęckich szkół i placówek oświatowych	UMO	Dyrektorzy	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba uaktualnionych regulaminów zamówień publicznych w szkołach i placówkach oświatowych, – Liczba przeprowadzonych wspólnych zamówień publicznych np. w zakresie usług telekomunikacyjnych czy monitorowania i serwisowania ochrony obiektów oświatowych, itp.	x		
1.2. Monitorowanie zatrudnienia w szkołach i placówkach oświatowych	Dyrektorzy	UMO	W horyzoncie czasowym strategii	– Coroczna analiza wydatków budżetowych przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli i pochodne tych wynagrodzeń, – Liczba etatów pracowników pedagogicznych, – Liczba etatów pracowników niepedagogicznych	x		
1.3. Wdrażanie energooszczędnych systemów ogrzewania i oświetlenia w szkołach i placówkach oświatowych	UMO	Dyrektorzy	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba szkół/placówek, w których zainstalowano nowoczesne energooszczędne systemy, – Procentowy spadek wydatków na energię	x	x	x
1.4. Dostosowanie polityki rachunkowości poszczególnych szkół i placówek oświatowych do wymagań organizacji obsługi finansowo - księgowej	Dyrektorzy	UMO	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba uaktualnionych i wprowadzonych do stosowania zmian w polityce rachunkowości w szkołach i placówkach oświatowych	x		

PRIORYTET I							
Zapewnienie skutecznego zarządzania oświatą							
Cel strategiczny 2. Zarządzanie szkołą/placówką oświatową oparte na kompetentnej kadrze							
Zadania operacyjne	Podmioty		Okres realizacji	Miernik/ wskaźnik realizacji zadania	Źródło finansowania		
	Realizujący	Współpracujący			Budżet miasta	Fundusze UE	Inne źródła
2.1.Organizowanie różnych form doskonalenia i kształcenia zawodowego dla kadry zarządzającej w celu podnoszenia jakości pracy szkół i placówek oświatowych	UMO Dyrektorzy	Instytucje szkoleniowe	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba przeprowadzonych szkoleń, – Liczba osób (kadry zarządzającej), która poszerzyła kompetencje, – Ocena przydatności przeprowadzonych szkoleń na podstawie ankiet kierowanych do uczestników	x	x	x
2.2. Organizowanie cyklicznych spotkań przedstawicieli UM z kierownictwem szkół i placówek oświatowych w celu omawiania aktualnych spraw związanych z zarządzaniem	UMO	Dyrektorzy	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba odbytych spotkań i narad	x		x
2.3. Podnoszenie kwalifikacji nauczycieli przedszkoli uprawniających do prowadzenia zajęć z języków obcych i/lub zajęć specjalistycznych	PM	UMO Instytucje szkoleniowe	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba przedszkoli, w których odbywają się bezpłatne dodatkowe zajęcia z języków obcych lub inne zajęcia specjalistyczne, – Liczba form zajęć specjalistycznych, – Liczba nauczycieli, którzy nabyli kwalifikacje do nauczania języków obcych bądź prowadzenia zajęć specjalistycznych	x	x	x

PRIORYTET I							
Zapewnienie skutecznego zarządzania oświatą							
Cel strategiczny 3. Wspomaganie szkół i placówek oświatowych poprzez systematyczne wprowadzanie elektronicznych narzędzi informatycznych wspierających proces zarządzania							
Zadania operacyjne	Podmioty		Okres realizacji	Miernik/ wskaźnik realizacji zadania	Źródło finansowania		
	Realizujący	Współpracujący			Budżet miasta	Fundusze UE	Inne źródła
3.1. Utworzenie Oświatowej Platformy Informacyjnej	UMO	Dyrektorzy	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba osób odwiedzających platformę w ciągu roku kalendarzowego	x		
3.2. Upowszechnienie dobrych praktyk dotyczących zarządzania oświatą	Dyrektorzy	UMO	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba umieszczonych na platformie dobrych praktyk, innowacji i rozwiązań	x	x	
3.3. Utworzenie kompleksowego systemu elektronicznego w obszarze organizacji pracy szkół i placówek oświatowych oraz wymiany informacji z organem prowadzącym	UMO	Dyrektorzy	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba wdrożonych i stosowanych aplikacji, – Liczba szkół/placówek oświatowych korzystających z aplikacji	x	x	x
3.4. Wdrożenie elektronicznego systemu naboru do szkół podstawowych i gimnazjów	UMO	Dyrektorzy	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba szkół zamykających nabór uczniów w pierwszym terminie rekrutacji, – Monitorowanie liczby uczniów spoza Ostrołęki	x	x	
3.5. Wprowadzenie e-dzienników w szkołach	Dyrektorzy	UMO	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba szkół korzystających z aplikacji	x	x	x
3.6. Zwiększenie dostępu do Internetu w salach lekcyjnych, pracowniach, bibliotekach, pomieszczeniach administracyjnych	Dyrektorzy	UMO	W horyzoncie czasowym strategii	– Wcspo (wskaźnik cyfryzacji szkół/placówek oświatowych) = liczba nowych stanowisk komputerowych/liczba aktualnie posiadanych stanowisk komputerowych *100%	x	x	x

6.2. PRIORYTET II – Doskonalenie jakości działań oświatowych

PRIORYTET II							
Doskonalenie jakości działań oświatowych							
Cel strategiczny 1. Poszerzenie oferty opiekuńczej, wychowawczej i dydaktycznej przedszkola zapewniającej dziecku dobry start w szkole							
Zadania operacyjne	Podmioty		Okres realizacji	Miernik/ wskaźnik realizacji zadania	Źródło finansowania		
	Realizujący	Współprający			Budżet miasta	Fundusze UE	Inne źródła
1.1. Zapewnienie każdemu dziecku w wieku od 3 do 5 lat miejsca w przedszkolu	UMO	Dyrektorzy publicznych i niepublicznych przedszkoli	W horyzoncie czasowym strategii	– Wdoep (wskaźnik dzieci objętych edukacją przedszkolną) = liczba dzieci zamieszkałych w Ostrołęce/liczba dzieci objętych edukacją przedszkolną *100%, – Budowa nowych przedszkoli	x	x	x
1.2. Działania ukierunkowane na rozwój dziecka w przedszkolu	PM	Instytucje kultury i sportu	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba form organizowanych zajęć prorozwojowych, – Liczba dzieci objętych zajęciami	x	x	x
1.3. Działania na rzecz promocji osiągnięć dziecka w środowisku	PM	UMO	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba przeprowadzonych działań promocyjnych	x	x	x

PRIORYTET II							
Doskonalenie jakości działań oświatowych							
Cel strategiczny 2. Kształtowanie niezbędnych kompetencji społecznych ucznia							
Zadania operacyjne	Podmioty		Okres realizacji	Miernik/ wskaźnik realizacji zadania	Źródło finansowania		
	Realizujący	Współpracujący			Budżet miasta	Fundusze UE	Inne źródła
2.1. Aktywizacja uczestnictwa dzieci i młodzieży w życiu społecznym	Dyrektorzy	UMO Instytucje kultury i sportu	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba szkół biorących udział w programach, inicjatywach prospołecznych, – Liczba form przeprowadzonych działań	x	x	x
2.2. Wdrażanie innowacyjnych i nowatorskich rozwiązań, ze szczególnym uwzględnieniem przedmiotów matematyczno - przyrodniczych oraz umiejętności informatycznych, językowych i zawodowych	Dyrektorzy	KO UMO	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba wdrożonych działań, – Liczba dzieci i młodzieży objętych tymi działaniami	x	x	x
2.3. Wzbogacenie oferty szkoły o zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne odbywające się we współpracy z uczelniami i zakładami pracy, itp.	Dyrektorzy	Szkoły wyższe, zakłady pracy, organizacje pozarządowe	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba uczniów objętych zajęciami, – Liczba zorganizowanych i przeprowadzonych zajęć, – Liczba współpracujących instytucji	x	x	x
2.4. Propagowanie idei wolontariatu w szkołach	Dyrektorzy	UMO	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba osób zaangażowanych w wolontariat, – Liczba form wolontariatu	x		x

PRIORYTET II							
Doskonalenie jakości działań oświatowych							
Cel strategiczny 3. Wspieranie aktywności dzieci i młodzieży poprzez tworzenie warunków do rozwoju w zakresie dydaktycznym, zawodowym, artystycznym oraz sportowym.							
Zadania operacyjne	Podmioty		Okres realizacji	Miernik/ wskaźnik realizacji zadania	Źródło finansowania		
	Realizujący	Współpracujący			Budżet miasta	Fundusze UE	Inne źródła
3.1. Utworzenie funduszu stypendialnego dla uczniów wyróżniających się w zakresie dydaktycznym, zawodowym, artystycznym oraz sportowym	UMO	Dyrektorzy	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba uczniów objętych programem	x	x	x
3.2. Promowanie osiągnięć uczniów	UMO	Dyrektorzy	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba wyróżnionych i nagrodzonych uczniów	x	x	x
3.3. Utworzenie miejskiego kalendarza imprez i uroczystości organizowanych w szkołach/placówkach oświatowych	UMO	Dyrektorzy	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba zorganizowanych uroczystości	x		x
3.4. Wzbogacanie oferty edukacyjnej zgodnej z zainteresowaniami i aspiracjami młodzieży	UMO	Dyrektorzy	W horyzoncie czasowym strategii	– Utworzenie na poziomie gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym szkół mistrzostwa sportowego, – Liczba utworzonych klas dwujęzycznych na poziomie gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym	x		x

PRIORYTET II							
Doskonalenie jakości działań oświatowych							
Cel strategiczny 4. Doskonalenie jakości szkolnictwa zawodowego dostosowanego do rynku pracy i potrzeb młodzieży							
Zadania operacyjne	Podmioty		Okres realizacji	Miernik/ wskaźnik realizacji zadania	Źródło finansowania		
	Realizujący	Współpracujący			Budżet miasta	Fundusze UE	Inne źródła
4.1. Podniesienie atrakcyjności oferty edukacyjnej w ostrołęckich szkołach zawodowych	Dyrektorzy	UMO	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba uczniów objętych zajęciami, – Liczba zmodernizowanych pracowni kształcenia zawodowego, – Liczba nowoutworzonych pracowni kształcenia zawodowego, – Liczba oferowanych form i kierunków kształcenia zawodowego	x	x	x
4.2. Dostosowanie kierunków kształcenia zawodowego do potrzeb młodzieży oraz rynku pracy	Dyrektorzy	UMO	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba proponowanych kierunków kształcenia	x	x	x
4.3. Wsparcie przygotowań młodzieży do egzaminów zawodowych	Dyrektorzy	UMO	W horyzoncie czasowym strategii	– Wpuez (wskaźnik przystępowania uczniów do egzaminów zawodowych) = liczba uczniów przystępujących do egzaminu/liczba absolwentów szkół zawodowych * 100%, – Wzez (wskaźnik zdawalności egzaminów zawodowych) = liczba uczniów, którzy zdali egzamin zawodowy/liczba uczniów przystępujących do egzaminu * 100%	x	x	x
4.4. Restrukturyzacja szkolnictwa zawodowego ukierunkowana na profilowanie kształcenia	UMO	Dyrektorzy	W horyzoncie czasowym strategii	– Tworzenie warunków sprzyjających profilowaniu kształcenia zawodowego w szkołach	x	x	x

6.3. PRIORYTET III – Dostosowanie organizacyjne sieci ostrołęckich szkół i placówek do warunków społeczno-gospodarczych regionu

PRIORYTET III							
Dostosowanie organizacyjne sieci ostrołęckich szkół/placówek oświatowych do warunków społeczno – gospodarczych regionu							
Cel strategiczny 1.							
Optymalizacja sieci i oferty ostrołęckich szkół/placówek oświatowych							
Zadania operacyjne	Podmioty		Okres realizacji	Miernik/ wskaźnik realizacji zadania	Źródło finansowania		
	Realizujący	Współpracujący			Budżet miasta	Fundusze UE	Inne źródła
1.1. Dostosowywanie organizacyjne sieci szkół/placówek oświatowych do sytuacji demograficznej	UMO	KO Dyrektorzy	W horyzoncie czasowym strategii	– Podjęcie uchwały Rady Miasta dotyczącej aktualizacji sieci szkół, – Tworzenie form przedszkolnych w szkołach podstawowych i gimnazjach	x	x	
1.2. Zapewnienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej ciągłości edukacji na każdym poziomie kształcenia	Dyrektorzy	UMO	W horyzoncie czasowym strategii	– Powołanie klas integracyjnych w szkołach ponadgimnazjalnych	x	x	x
1.3. Powołanie gimnazjum dla dorosłych	UMO	Dyrektorzy	W horyzoncie czasowym strategii	– Powołanie gimnazjum dla dorosłych w ramach istniejących struktur oświatowych	x	x	x

PRIORYTET III							
Dostosowanie organizacyjne sieci ostrołęckich szkół/placówek oświatowych do warunków społeczno – gospodarczych regionu							
Cel strategiczny 2. Racjonalizacja wykorzystania zasobów lokalowych ostrołęckich szkół/placówek oświatowych							
Zadania operacyjne	Podmioty		Okres realizacji	Miernik/ wskaźnik realizacji zadania	Źródło finansowania		
	Realizujący	Współpracujący			Budżet miasta	Fundusze UE	Inne źródła
2.1. Opracowanie zasad i kryteriów udostępniania miejskich zasobów lokalowych w szkołach i placówkach oświatowych	UMO	Dyrektorzy	W horyzoncie czasowym strategii	– Wprowadzenie ujednoliconych zasad dotyczących najmu i użyczenia pomieszczeń oraz powierzchni w szkołach/placówkach oświatowych	x		
2.2. Dostosowanie godzin pracy świetlic szkolnych do potrzeb rodziców	Dyrektorzy	UMO	W horyzoncie czasowym strategii	– Wydłużenie godzin pracy świetlic szkolnych (liczba godzin)	x	x	x

6.4. PRIORYTET IV – Modernizacja bazy edukacyjnej i wyposażenia w sprzęt oraz pomoce dydaktyczne

PRIORYTET IV							
Modernizacja bazy edukacyjnej i wyposażenie w sprzęt oraz pomoce dydaktyczne							
Cel strategiczny 1. Dostosowanie bazy oświatowej do norm, przepisów i potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży							
Zadania operacyjne	Podmioty		Okres realizacji	Miernik/ wskaźnik realizacji zadania	Źródło finansowania		
	Realizujący	Współprający			Budżet miasta	Fundusze UE	Inne źródła
1.1. Dostosowanie szkół podstawowych do wdrożenia podstawy programowej w edukacji wczesnoszkolnej wiążącej się z obniżeniem wieku szkolnego	Dyrektorzy	UMO	W horyzoncie czasowym strategii	– Wysokość wydatków poniesionych na modernizację	x	x	x
1.2. Realizacja inwestycji z udziałem środków z budżetu UE, budżetu państwa i środków własnych miasta Ostrołęki	UMO	Dyrektorzy	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba inwestycji w szkołach/ placówkach oświatowych, – Wusi (wskaźnik udziału środków inwestycyjnych) = wysokość wydatków inwestycyjnych/wysokość wydatków oświatowych* 100%	x	x	
1.3. Doposażenie przedszkoli, szkół i placówek oświatowych w pomoce dydaktyczne oraz sprzęt komputerowy	Dyrektorzy	UMO	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba zakupionych pomocy dydaktycznych (interaktywnych) i sprzętu komputerowego – Wartość zakupionych pomocy dydaktycznych (interaktywnych) i sprzętu komputerowego	x	x	x
1.4. Opracowywanie rocznych planów inwestycji, remontów i doposażenia szkół/placówek oświatowych w sprzęt i pomoce dydaktyczne	UMO	Dyrektorzy	W horyzoncie czasowym strategii	– Wdrożenie kart inwestycyjnych i remontowych	x	x	x
1.5. Tworzenie bezpiecznych i przyjaznych warunków architektonicznych i organizacyjnych do pracy z dziećmi/uczniami ze SPE	UMO	Dyrektorzy	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba przeprowadzonych działań likwidujących bariery	x	x	x

PRIORYTET IV							
Modernizacja bazy edukacyjnej i wyposażenie w sprzęt oraz pomoce dydaktyczne							
Cel strategiczny 2. Modernizacja bazy kształcenia zawodowego							
Zadania operacyjne	Podmioty		Okres realizacji	Miernik/ wskaźnik realizacji zadania	Źródło finansowania		
	Realizujący	Współpracujący			Budżet miasta	Fundusze UE	Inne źródła
2.1. Doposażenie szkół zawodowych i CKP w sprzęt i pomoce w celu przeprowadzenia zewnętrznych egzaminów zawodowych	UMO	Dyrektorzy	w horyzoncie czasowym strategii	– Liczba jednostek zakupionego sprzętu i pomocy dydaktycznych – Wartość zakupionego sprzętu i pomocy dydaktycznych	x	x	x
2.2. Utworzenie Regionalnego Ośrodka Egzaminacyjnego (ROE) dla potrzeb szkolnictwa zawodowego	UMO	Dyrektorzy	w horyzoncie czasowym strategii	– Podjęcie uchwały Rady Miasta w sprawie utworzenia ROE, – Liczba stworzonych stanowisk egzaminacyjnych	x	x	x

PRIORYTET IV							
Modernizacja bazy edukacyjnej i wyposażenie w sprzęt oraz pomoce dydaktyczne							
Cel strategiczny 3. Modernizacja infrastruktury edukacyjnej i rekreacyjno – sportowej przy szkołach /placówkach oświatowych oraz w mieście							
Zadania operacyjne	Podmioty		Okres realizacji	Miernik/ wskaźnik realizacji zadania	Źródło finansowania		
	Realizujący	Współpracujący			Budżet miasta	Fundusze UE	Inne źródła
3.1. Budowa i modernizacja szkolnych obiektów sportowych	UMO	Dyrektorzy	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba zmodernizowanych obiektów sportowych, – Liczba zbudowanych obiektów sportowych	x	x	x
3.2. Doposażenie placów zabaw przy przedszkolach i szkołach podstawowych	UMO	Dyrektorzy	W horyzoncie czasowym strategii	– Wartość zakupionych urządzeń ogrodowych, – Liczba nowo powstałych placów zabaw	x	x	x
3.3. Budowa Multimedialnego Centrum „NATURA”	Organizacje pozarządowe	UMO	W horyzoncie czasowym strategii	– Wartość pozyskanych środków zewnętrznych, – Liczba osób odwiedzających centrum w ciągu roku	x		x

6.5. PRIORYTET V – Bezpieczeństwo, profilaktyka, pomoc dziecku i rodzinie

PRIORYTET V Bezpieczeństwo, profilaktyka, pomoc dziecku i rodzinie							
Cel strategiczny 1. Wzmacnianie bezpieczeństwa dzieci/uczniów w szkołach /placówkach oświatowych							
Zadania operacyjne	Podmioty		Okres realizacji	Miernik/ wskaźnik realizacji zadania	Źródło finansowania		
	Realizujący	Współpracujący			Budżet miasta	Fundusze UE	Inne źródła
1.1. Niwelowanie zagrożeń w zakresie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.	Szkoły/ placówki oświatowe, PPP	Rodzice policja, SM, kuratorzy sądowi	W horyzoncie czasowym strategii	– Opracowanie mapy problemów i monitorowanie ich skali, – Wpp (wskaźnik pomocy psychologiczno-pedagogicznej) = liczba uczniów wymagających pomocy/liczba uczniów objętych pomocą* 100%	x	x	x
1.2. Powoływanie mediatora szkolnego jako osoby wspierającej szkoły, placówki w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych	Szkoły/ placówki	Rodzice	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba spotkań mediacyjnych	x		

PRIORYTET V							
Bezpieczeństwo, profilaktyka, pomoc dziecku i rodzinie							
Cel strategiczny 2. Prowadzenie systemowych działań profilaktycznych dla dzieci i młodzieży oraz wspieranie kompetencji wychowawczych rodziców							
Zadania operacyjne	Podmioty		Okres realizacji	Miernik/ wskaźnik realizacji zadania	Źródło finansowania		
	Realizujący	Współprający			Budżet miasta	Fundusze UE	Inne źródła
2.1. Monitorowanie zachowań ryzykownych oraz współczesnych zagrożeń dzieci i młodzieży	Szkoły/ placówki oświatowe, PPP	Rodzice policja, SM, kuratorzy sądowi, UMO	W horyzoncie czasowym strategii	– Opracowanie mapy problemów i monitorowanie ich skali, – Wmzr (wskaźnik monitorowania zachowań ryzykownych) = liczba uczniów wymagających pomocy /liczba uczniów objętych pomocą*100%	x	x	x
2.2. Realizacja programów profilaktycznych i wsparcia na wszystkich etapach edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży, nauczycieli i rodziców	Szkoły/ placówki oświatowe, PPP	Rodzice UMO	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba przeszkolonych nauczycieli w zakresie realizacji programów, – Liczba dzieci/młodzieży biorących udział w programach, – Liczba rodziców i nauczycieli biorących udział w programach	x	x	x

PRIORYTET V							
Bezpieczeństwo, profilaktyka, pomoc dziecku i rodzinie							
Cel strategiczny 3. Dokształcanie jakości pomocy udzielanej dziecku i rodzinie							
Zadania operacyjne	Podmioty		Okres realizacji	Miernik/ wskaźnik realizacji zadania	Źródło finansowania		
	Realizujący	Współprający			Budżet miasta	Fundusze UE	Inne źródła
3.1. Monitorowanie problemów, zaburzeń i dysfunkcji rozwojowych dzieci i młodzieży	Szkoły/ placówki oświatowe, PPP	Rodzice UMO, lekarze, specjaliści, terapeuci	W horyzoncie czasowym strategii	– Opracowanie mapy problemów i monitorowanie ich skali, – Wzidr (wskaźnik zaburzeń i dysfunkcji rozwojowych) = liczba uczniów wymagających pomocy /liczba uczniów objętych pomocą* 100%	x		x
3.2. Organizacja systemu wczesnego wspomagania rozwoju dziecka	UMO, szkoły/ placówki oświatowe, PPP	Rodzice, PM	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba placówek organizujących wczesne wspomaganie, – Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganiem.	x	x	x
3.3. Powołanie zespołów wsparcia dziecka w sytuacjach interwencyjnych na terenie szkoły	Dyrektorzy, PPP, policja, kuratorzy sądowi	Rodzice, UMO	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba podjętych działań interwencyjnych	x		
3.4. Wdrożenie modelu edukacji włączającej we wszystkich szkołach i placówkach	Dyrektorzy	PPP, UMO	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba przeszkolonych nauczycieli. – Liczba placówek, w których wdrożono model edukacji włączającej, – Liczba uczniów korzystających z oferty.	x	x	

6.6. PRIORYTET VI – Realizacja projektów finansowanych ze środków zewnętrznych

PRIORYTET VI							
Realizacja projektów finansowanych ze środków zewnętrznych							
Cel strategiczny 1. Zwiększenie aktywności placówek oświatowych w pozyskiwaniu środków pozabudżetowych w tym środków programowych UE							
Zadania operacyjne	Podmioty		Okres realizacji	Miernik/ wskaźnik realizacji zadania	Źródło finansowania		
	Realizujący	Współpracujący			Budżet miasta	Fundusze UE	Inne źródła
1.1. Opracowanie procedur regulujących uczestnictwo placówek oświatowych w realizacji projektów	Dyrektorzy	UMO	2014-2015	– Monitorowanie realizacji projektów	x		
1.2. Powoływanie doraźnych międzyszkolnych zespołów ds. opracowania i przygotowania projektów finansowanych ze źródeł zewnętrznych.	UMO	Dyrektorzy	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba projektów przygotowanych przez zespoły	x		X
1.3. Doskonalenie kompetencji pracowników w zakresie pozyskiwania środków zewnętrznych	UMO/ Dyrektorzy	Instytucje szkoleniowe	W horyzoncie czasowym strategii	– Liczba osób przeszkolonych z zakresu aplikowania o środki zewnętrzne	x	x	X
1.4. Pozyskiwanie środków zewnętrznych	UMO	Dyrektorzy partnerzy zewnętrzni	W horyzoncie czasowym strategii	– Wpś (wskaźnik pozyskania środków) = wartość pozyskanych środków finansowych ze źródeł zewnętrznych/wydatki oświatowe Miasta Ostrołęki *100%	x	x	X

7. POWIĄZANIE KIERUNKÓW STRATEGII OŚWIATOWEJ MIASTA OSTROŁĘKI Z INNYMI DOKUMENTAMI PROGRAMOWYMI

Określone w niniejszej strategii priorytety i cele są punktem wyjścia do formułowania projektów wykonawczych planowanych na przyszłość. W konsekwencji będą stanowiły one podstawę realizacji działań służących podniesieniu jakości systemu edukacji w Ostrołęce oraz wnioskowaniu o środki na ich wykonanie z budżetu miasta oraz innych źródeł. Niewątpliwie staną się również wyznacznikiem przy aplikowaniu o środki z funduszy europejskich. Na podstawie dokumentu programowania perspektywy finansowej środków z UE na lata 2014 – 2020 należy zakładać, że określone w nim kierunki wsparcia dotyczyć będą również edukacji dzieci i młodzieży oraz całego systemu funkcjonowania oświaty. W opisanych w założeniach dokumentu wytycznych „Rozwój kapitału ludzkiego, stanowiącego podstawę kreatywności i innowacyjności społeczeństwa (edukacja od najwcześniejszych lat, uczenie się przez całe życie, umiejętności i reagowanie na potrzeby rynku pracy, aktywne starzenie się społeczeństwa)” wymieniono je właśnie jako jeden z głównych celów.

Polska, przyjmując dokument strategiczny **„Europa 2020”**, zobowiązała się do realizacji wspólnych z Unią Europejską celów, odnoszących się między innymi do innowacyjności, zatrudnienia, poziomu wykształcenia, poziomu ubóstwa, celów klimatycznych. Według zaleceń Rady Unii Europejskiej Polska powinna między innymi uporać się z „wysokim bezrobociem wśród ludzi młodych, które wynika z niedostosowania systemów edukacji do potrzeb rynku pracy. Zaleca się zwiększenie dostępności programów praktyk zawodowych i uczenia się w miejscu pracy (...) lepsze dopasowanie systemu edukacji do potrzeb rynku pracy i podniesienie jakości nauczania”. Dlatego też w nowym okresie programowania Komisja Europejska silnie powiązała strategię Europa 2020 z funduszami unijnymi. W konsekwencji nakłada to konieczność powiązania dokumentów tzw. „nowej generacji” na szczeblu krajowym z dokumentem strategicznym Unii.

Analizując obowiązujące krajowe dokumenty strategiczne, praktycznie we wszystkich można znaleźć odwołanie do wysokiej jakości edukacji

czy dostosowania kierunków nauczania do rynku pracy. **Strategia Rozwoju Kraju do 2020 roku** mówi wprost o „poprawie jakości edukacji (kształcenia i szkolenia) sprzyjającej także wprowadzeniu w Polsce tzw. europejskich narzędzi odniesień – krajowych ram kwalifikacji, spójnych z założeniami europejskimi, łącznie z systemem walidacji, systemem zapewnienia jakości w szkolnictwie wyższym oraz kształceniu i szkoleniu zawodowym, systemów gromadzenia transferu osiągnięć edukacyjnych, klasyfikowania i prognozowania podaży umiejętności dla rynku pracy”. Założenia te przekładają się w SRK na wytyczenie konkretnych działań takich jak: wsparcie dla rozwoju różnych form opieki i wczesnej edukacji dzieci, doposażenie pracowni szkół i placówek dydaktycznych, upowszechnienie edukacji cyfrowej, podnoszenie kwalifikacji i umiejętności kadry – wprowadzenie modelu kształcenia kadry kładącego nacisk na pracę zespołową oraz doświadczenie praktyczne, wykorzystanie nowoczesnych technologii, podnoszenie kompetencji i kwalifikacji, podniesienie jakości i znaczenia praktyk/stażu nauczycielskiego, wdrożenie nowego modelu kształcenia zawodowego opartego na uczeniu się praktycznym i na elastycznych ścieżkach uczenia się itp., stworzenie możliwości lepszej współpracy pomiędzy szkołami zawodowymi a przedsiębiorcami oraz zapewnienie możliwości potwierdzenia kompetencji uzyskanych w drodze uczenia się pozaformalnego i nieformalnego. Wytyczne te z kolei mają przełożenie na działania ujęte w **Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020**, która jest jedną z dziewięciu strategii sektorowych kraju.

Wśród strategicznych dokumentów na szczeblu krajowym określających plany działania ukierunkowane na rozwój kapitału ludzkiego należy wymienić również takie opracowania jak:

- **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010 -2020** odnosząca się do prowadzenia polityki rozwoju społeczno – gospodarczego kraju, określająca cele i priorytety rozwoju Polski w wymiarze terytorialnym. Jeden z określonych w niej celów strategicznych zakłada „efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym” między innymi poprzez „rozwój kapitału intelektualnego, w tym kapitału ludzkiego i społecznego”. Polityka w zakresie realizacji tego celu ma integrować działania różnych podmiotów skoncentrowanych terytorialnie, które będą dążyły do „poprawy dostępu i podnoszenia jakości edukacji

- w tym na poziomie podstawowym, gimnazjalnym, średnim i wyższym, a zwłaszcza kształcenia zawodowego – ukierunkowanego na lokalną specjalizację obszaru, współpracę z lokalnymi przedsiębiorcami, staże dla uczniów i absolwentów szkół, wsparcie stypendialne, kierunki zamawiane połączone ze stażami praktycznymi”,
- **Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku** określa również w swoich celach strategicznych działania w kierunku „poprawy jakości życia oraz wykorzystanie kapitału ludzkiego i społecznego do tworzenia nowoczesnej gospodarki”. Realizacja tego celu ma następować poprzez wdrażanie konkretnych działań między innymi: rozwój kapitału ludzkiego, wyrównywanie szans edukacyjnych czy rozwoju priorytetowych dla regionu dziedzin nauki, poprzez: kształcenie zawodowe młodzieży, zwiększanie potencjału dydaktycznego uczelni wyższych oraz naukowo- badawczych, dostosowania systemów kształcenia i szkoleń do potrzeb rynku pracy, upowszechnianie opieki żłobkowej i wychowania przedszkolnego, wspieranie rodzin wielodzietnych, wspieranie rozwoju edukacji w zakresie nauk matematyczno – przyrodniczych i innych. Wyzwaniem o kluczowym znaczeniu dla funkcjonowania gospodarki kraju ujętym w SRWM jest podniesienie poziomu kapitału ludzkiego i społecznego ze szczególnym naciskiem na rozwój priorytetowych dla regionu dziedzin nauki między innymi poprzez „wzmacnianie specjalistycznych kierunków kształcenia sprzyjających rozwojowi województwa”.

W opracowaniu z 31 stycznia 2014 r. Departament Funduszy Strukturalnych Ministerstwa Edukacji Narodowej przedstawił dokument „Środki europejskie na edukację – perspektywa finansowa 2014-2020”. Są to konkretne wytyczne dla obszarów, w których oświata może się poruszać podczas aplikowania o środki z budżetu funduszy europejskich na kolejne lata.

Przyjęte w dokumencie ramy działania obejmują takie obszary jak:

- poprawa jakości kształcenia;
- zwiększenie powiązania systemu edukacji i umiejętności osób z potrzebami rynku pracy;
- lepszy dostęp do wysokiej jakości stabilnych usług edukacyjnych.

Wśród dokumentów planistycznych na szczeblu lokalnym Strategia Oświaty do 2020 roku opracowana dla miasta Ostrołęki znalazła swoje odzwierciedlenie w **Strategii Rozwoju Miasta Ostrołęki do roku 2020**. Wskazany w niej cel „Podnoszenie jakości kapitału ludzkiego” oraz programy takie jak: podnoszenie i utrzymanie jakości nauczania w szkołach, utrzymanie i rozwój systemu doskonalenia zawodowego, utrzymanie i rozwijanie systemu stypendialnego dla młodzieży, utworzenie Mazowieckiej Wyższej Szkoły Zawodowej oraz rozwijanie oferty edukacyjnej w mieście pokrywają się z założeniami zawartymi w Strategii Oświatowej. Polityka Miasta Ostrołęki dotycząca poprawy jakości życia mieszkańców jest również powiązana ze Strategią Oświatową w zakresie następujących zadań: zdrowie i profilaktyka, kultura i sport, zatrudnienie, uczestnictwo w życiu publicznym, bezpieczeństwo, stanowiących nieodłączny element przygotowania młodego człowieka do życia i rozwijania się we współczesnym społeczeństwie.

Drogę do osiągnięcia celów Strategii Oświatowej poprzez pośrednie działania wytyczają również inne lokalne dokumenty programowe, takie jak:

- **Pogram Wpierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej w Mieście Ostrołęka na lata 2012 – 2015,**
- **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych** – program lokalny w zakresie pomocy społecznej w mieście Ostrołęka na lata 2009- 2016,
- **Miejski Program Promocji Zdrowia i Profilaktyki na lata 2009 – 2015 w Mieście Ostrołęka,**
- **Bezpieczna Przyjazna Ostrołęka Nasza Wspólna Sprawa** – program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa i poprawy jakości życia mieszkańców na lata 2013 -2020,
- **Program Przeciwdziałania Narkomanii w Ostrołęce na lata 2011 – 2016,**
- **Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na dany rok kalendarzowy.**

Rycina 4. Schemat dokumentów strategicznych odnoszących się do Strategii Oświatowej Miasta Ostrołęki na lata 2014 -2020

8. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

Monitoring Strategii Oświatowej jest analizą realizacji celów w odniesieniu do skuteczności i efektywności zaplanowanych działań. Umożliwia on obserwację stanu zaawansowania poszczególnych zadań operacyjnych, ocenę zaangażowania podmiotów odpowiedzialnych za ich realizację, weryfikację osiągniętych mierników/wskaźników realizowanych zadań oraz kontrolę postępu prac związanych z ich realizacją.

Strategia Oświatowa jest dokumentem, który określa kierunki - priorytety polityki oświatowej Miasta Ostrołęki na lata 2014-2020. Przygotowanie projektu dokumentu i jego przyjęcie przez Radę Miasta Ostrołęki kończy pierwszy etap planowania. Dokument ten w trakcie jego obowiązywania będzie mógł podlegać aktualizacji (weryfikacji) w zależności od uwarunkowań zarówno wewnętrznych, jak i zewnętrznych.

Monitorowanie strategii będzie dokonywane corocznie przez Zespół ds. realizacji strategii oświatowej miasta Ostrołęki na lata 2014-2020 powołany zarządzeniem Prezydenta Miasta Ostrołęki.

W trakcie realizacji strategii mogą pojawić się zarówno sytuacje korzystnie wpływające na przyspieszenie procesu realizacji poszczególnych priorytetów czy celów np. zmiany prawne, gospodarcze lub społeczne, jak też sytuacje utrudniające czy wręcz uniemożliwiające realizację określonych w strategii zadań; dlatego stałe monitorowanie Strategii Oświatowej ma istotne znaczenie dla jej realizacji.

Tabela do prezentacji realizacji poszczególnych działań
Strategii Oświatowej Miasta Ostrołęki na lata 2014-2010

Nazwa zadania operacyjnego	Nazwa podmiotu realizującego zadanie	Poziom realizacji zadania zgodnie z przyjętym miernikiem/wskaźnikiem	Nakłady finansowe poniesione na realizację zadania
----------------------------	--------------------------------------	--	--

SPIS TABEL

Tabela 1. Bezrobotni w Polsce zarejestrowani według poziomu wykształcenia	21
Tabela 2. Bezrobotni w Ostrołęce zarejestrowani według poziomu wykształcenia ...	21
Tabela 3. Procentowe porównanie zarejestrowanych bezrobotnych w Ostrołęce i Polsce według poziomu wykształcenia	22
Tabela 4. Bezrobotni w Polsce zarejestrowani według wieku	23
Tabela 5. Bezrobotni w Ostrołęce zarejestrowani według wieku	23
Tabela 6. Procentowe porównanie bezrobotnych zarejestrowanych według wieku w Ostrołęce w relacji do Polski	24
Tabela 7. Liczba absolwentów wybranych szkół w Polsce	25
Tabela 8. Liczba absolwentów szkół w Ostrołęce	26
Tabela 9. Procentowe porównanie absolwentów wybranych szkół w Ostrołęce i w Polsce	27
Tabela 10. Zestawienie szkół i placówek prowadzonych przez Miasto Ostrołękę	30
Tabela 11. Zestawienie szkół i placówek niepublicznych funkcjonujących w granicach miasta Ostrołęki	31
Tabela 12. Wysokość dotacji udzielonych i przekazanych przez Miasto Ostrołękę szkołom i placówkom niepublicznym w latach 2009-2013	33
Tabela 13. Liczba dzieci przyjętych i nieprzyjętych do przedszkoli miejskich w latach 2009/2010 – 2013/2014	36
Tabela 14. Liczba uczniów w szkołach podstawowych i gimnazjach w latach 2009/2010 - 2013/2014	37
Tabela 15. Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych w latach 2009/2010 – 2013/2014	39
Tabela 16. Liczba uczniów w liceach, technikach, zasadniczych szkołach zawodowych w latach 2009/2010 – 2013/2014	39
Tabela 17. Średnioroczna liczba wychowanków w internatach	40
Tabela 18. Zestawienie liczby uczniów i oddziałów w SOSW	41
Tabela 19. Zestawienie przedmiotów w zakresie rozszerzonym i liczby uczniów w liceach ogólnokształcących	45
Tabela 20. Zestawienie zawodów technicznych dla młodzieży i liczby uczniów w szkołach zawodowych	46
Tabela 21. Zestawienie zawodów i liczby uczniów w zasadniczych szkołach zawodowych	47
Tabela 22. Wyniki sprawdzianu dla uczniów szóstej klasy szkoły podstawowej	48

Tabela 23. Wyniki egzaminów uczniów publicznych i niepublicznych gimnazjów ..	49
Tabela 24. Wyniki matur w publicznych szkołach ponadgimnazjalnych.....	50
Tabela 25. Wyniki egzaminów zawodowych w szkołach ponadgimnazjalnych w latach 2009-2013 – technika	50
Tabela 26. Wyniki egzaminów zawodowych w szkołach ponadgimnazjalnych w latach 2009-2013 – zasadnicze szkoły zawodowe	50
Tabela 27. Wyniki egzaminów zawodowych w szkołach ponadgimnazjalnych w latach 2009–2013 – technika uzupełniające	50
Tabela 28. Wyniki egzaminów zawodowych w szkołach ponadgimnazjalnych w latach 2009 -2013 – szkoły policealne	51
Tabela 29. Stan zatrudnienia pracowników pedagogicznych z podziałem na stopień awansu zawodowego, wiek – dane w osobach	51
Tabela 30. Środki finansowe na doskonalenie i doszkącanie zawodowe nauczycieli w latach 2009-2013	52
Tabela 31. Zatrudnienie pracowników niepedagogicznych w placówkach oświatowych - dane w osobach.....	53
Tabela 32. Nieruchomości zajmowane przez jednostki oświatowe.....	54
Tabela 33. Plac zabaw i tereny sportowe zajmowane przez jednostki oświatowe....	54
Tabela 34. Pomieszczenia w placówkach oświatowych.....	55
Tabela 35. Rodzaje gabinetów w szkołach/placówkach oświatowych.....	55
Tabela 36. Pracownie komputerowe i dostęp do Internetu w placówkach publicznych	57
Tabela 37. Wyposażenie w zbiory biblioteczne.....	58
Tabela 38. Wydatki na oświatę w Ostrołęce w latach 2009 – 2013	60
Tabela 39. Udział wydatków inwestycyjnych na oświatę	61
Tabela 40. Projekty edukacyjne realizowane ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Ostrołękę w latach 2010-2014.	87
Tabela 41. Program Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji - „Uczenie się przez całe życie”	92
Tabela 42. Program „Leonardo da Vinci”	94
Tabela 43. Liczba i rodzaje orzeczeń wydawanych przez zespoły orzekające działające w Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej w Ostrołęce	100
Tabela 44. Dane dotyczące liczby uczniów z niepełnosprawnościami w placówkach na terenie miasta Ostrołęki w roku szkolnym 2013/2014.....	101
Tabela 45. Formy pomocy bezpośredniej udzielanej dzieciom i młodzieży przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną w Ostrołęce	109

Tabela 46. Urodzenia/prognoza w latach 2012 – 2020 w Ostrołęce.....	113
Tabela 47. Prognozowana ludność Ostrołęki w wieku 3 - 19 lat.....	113
Tabela 48. Prognozowana liczba dzieci w wieku 3-6 lat w latach 2013 – 2020.....	114
Tabela 49. Prognozowana liczba dzieci w wieku 7- 9 lat w latach 2013 – 2020.....	114
Tabela 50. Prognozowana liczba dzieci w wieku 10 - 12 lat w latach 2013 – 2020.	115
Tabela 51. Prognozowana liczba dzieci w wieku 13-15 lat w latach 2013 – 2020...	115
Tabela 52. Prognozowana liczba młodzieży w wieku 16-19 lat w latach 2013 – 2020	116

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Procentowe porównanie bezrobotnych zarejestrowanych według wieku w Ostrołęce w relacji do Polski.....	24
Wykres 2. Procentowe porównanie absolwentów wybranych szkół w Ostrołęce i w Polsce	28
Wykres 3. Liczba dzieci i uczniów w placówkach oświatowych w latach 2009/2010 – 2013/2014	39
Wykres 4. Liczba uczniów w szkołach prowadzonych przez Miasto Ostrołękę ze względu na miejsce zamieszkania w latach 2009/2010 – 2013/2014	40
Wykres 5. Wydatki na oświatę w Ostrołęce w latach 2009 – 2013.....	60
Wykres 6. Porównanie liczby uczniów objętych indywidualnym nauczaniem oraz kształceniem specjalnym realizujących indywidualne nauczanie.....	101
Wykres 7. Wydatki Miasta Ostrołęki w poszczególnych latach (dotyczy uczniów objętych indywidualnym nauczaniem oraz uczniów objętych kształceniem specjalnym realizujących indywidualne nauczanie)	102
Wykres 8. Rodzaje zajęć organizowanych w przedszkolach.....	105
Wykres 9. Rodzaje zajęć organizowanych w szkołach podstawowych.....	105
Wykres 10. Rodzaje zajęć organizowanych w gimnazjach	106
Wykres 11. Rodzaje zajęć organizowanych w szkołach ponadgimnazjalnych	106
Wykres 12. Rodzaje zajęć organizowanych w SOSW w Ostrołęce	107
Wykres 13. Ogólna liczba zajęć organizowanych w szkołach i placówkach	107
Wykres 14. Łączne wydatki w danym roku szkolnym (zł) na zajęcia z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej	108
Wykres 15. Formy pomocy udzielanej rodzicom, nauczycielom i wychowawcom.	108

Wykres 16. Liczba uczniów szczególnie uzdolnionych realizujących indywidualne programy nauki (IPN)	110
Wykres 17. Podsumowanie wydatków w poszczególnych latach (dotyczy uczniów szczególnie uzdolnionych realizujących indywidualne programy nauki)	110
Wykres 18. Prognozowana liczba dzieci/uczniów w wieku 3-18 lat w latach 2013 – 2020 dla poszczególnych typów ostrołęckich szkół/placówek oświatowych.....	114

SPIS RYCIN

Rycina 1. Sieć - lokalizacja przedszkoli miejskich w Ostrołęce.....	35
Rycina 2. Sieć - lokalizacja publicznych szkół podstawowych i gimnazjów w Ostrołęce.....	37
Rycina 3. Sieć - lokalizacja publicznych szkół ponadgminajalnych w Ostrołęce	38
Rycina 4. Schemat dokumentów strategicznych odnoszących się do Strategii Oświatowej Miasta Ostrołęki na lata 2014 -2020	145

WYKAZ SKRÓTÓW

Skrót – nazwa

PM 1 – Przedszkole Miejskie Nr 1
PM 5 – Przedszkole Miejskie Nr 5 z Oddziałami Integracyjnymi
PM 7 – Przedszkole Miejskie Nr 7 „Tęczowa Kraina”
PM 8 – Przedszkole Miejskie Nr 8
PM 9 – Przedszkole Miejskie Nr 9
PM 10 – Przedszkole Miejskie Nr 10
PM 13 – Przedszkole Miejskie Nr 13
PM 15 – Przedszkole Miejskie Nr 15
PM 16 – Przedszkole Miejskie Nr 16
PM 17 – Przedszkole Miejskie Nr 17 „Kraina Misiów”
PM 18 – Przedszkole Miejskie Nr 18
SP 1 – Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Stanisława Jachowicza
SP 2 – Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Stanisława Staszica
SP 3 – Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Adama Mickiewicza
SP 4 – Szkoła Podstawowa Nr 4 im. I Dywizjonu im. Tadeusza Kościuszki
SP 5 – Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Zofii Niedziałkowskiej
SP 6 – Szkoła Podstawowa Nr 6 im. Orła Białego
SP 10 – Szkoła Podstawowa Nr 10 im. Jana Pawła II
GM 1 – Gimnazjum Nr 1 im. Janusza Kusocińskiego
GM 2 – Gimnazjum Nr 2 im. Danuty Siedzikówny „Inki”

GM 3 – Gimnazjum Nr 3 im. Adama Mickiewicza
 GM 4 – Gimnazjum Nr 4
 GM 5 – Gimnazjum Nr 5
 ZS 3 – Zespół Szkół Nr 3
 ZS 4 – Zespół Szkół Nr 4
 ZS 5 – Zespół Szkół Nr 5 im. Unii Europejskiej:
 I LO – I Liceum Ogólnokształcące im. gen. Józefa Bema
 II LO – II Liceum Ogólnokształcące im. Cypriana Kamila Norwida
 III LO – III Liceum Ogólnokształcące
 IV LO – IV Liceum Ogólnokształcące
 V LO – V Liceum Ogólnokształcące
 ZSZ 1 – Zespół Szkół Zawodowych Nr 1 im. Józefa Psarskiego
 ZSZ 2 – Zespół Szkół Zawodowych Nr 2 im. 5. Pułku Ułanów Zasławskich
 ZSZ 3 – Zespół Szkół Zawodowych Nr 3 im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego
 ZSZ 4 – Zespół Szkół Zawodowych Nr 4 im. Adama Chętnika
 SOSW – Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy
 PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
 CKP – Centrum Kształcenia Praktycznego
 II Społ. LO – II Społeczne Liceum Ogólnokształcące im. Toniego Halika
 GH – egzamin gimnazjalny – część humanistyczna
 GM-P – egzamin gimnazjalny – część matematyczno-przyrodnicza
 GJ-A – egzamin gimnazjalny – z języka angielskiego
 GJ-N – egzamin gimnazjalny – z języka niemieckiego
 GJ-R – egzamin gimnazjalny – z języka rosyjskiego
 GH-H – egzamin gimnazjalny – część humanistyczna z zakresu historii i woś-u
 GH-P – egzamin gimnazjalny – część humanistyczna z zakresu języka polskiego
 GM-P – egzamin gimnazjalny – część matematyczno-przyrodnicza z zakresu przyrody
 GM-M – egzamin gimnazjalny – część matematyczno - przyrodnicza z zakresu matematyki
 GJA-P – egzamin gimnazjalny – na poziomie podstawowym z języka angielskiego
 GJA-R – egzamin gimnazjalny – na poziomie rozszerzonym z języka angielskiego
 GJN-P – egzamin gimnazjalny – na poziomie podstawowym z języka niemieckiego
 GJN-R – egzamin gimnazjalny – na poziomie rozszerzonym z języka niemieckiego
 UMO – Urząd Miasta Ostrołęki
 KO – Delegatura Kuratorium Oświaty w Ostrołęce
 OUTW – Ostrołęcki Uniwersytet Trzeciego Wieku
 OCK – Ostrołęckie Centrum Kultury
 SM – Straż Miejska
 GUS – Główny Urząd Statystyczny
 SIO – System Informacji Oświatowej
 OKE – Okręgowa Komisja Egzaminacyjna
 CKE – Centralna Komisja Egzaminacyjna
 ORE – Ośrodek Rozwoju Edukacji
 SPE – specjalne potrzeby edukacyjne
 PM – przedszkola miejskie
 IPN – indywidualny program nauki
 ITN – indywidualny tok nauki
 ISCED – Międzynarodowa Standardowa Klasyfikacja Kształcenia
 Dyrektorzy – dyrektorzy przedszkoli, szkół i placówek oświatowych